

Programmabegroting Purmerend 2026-2029

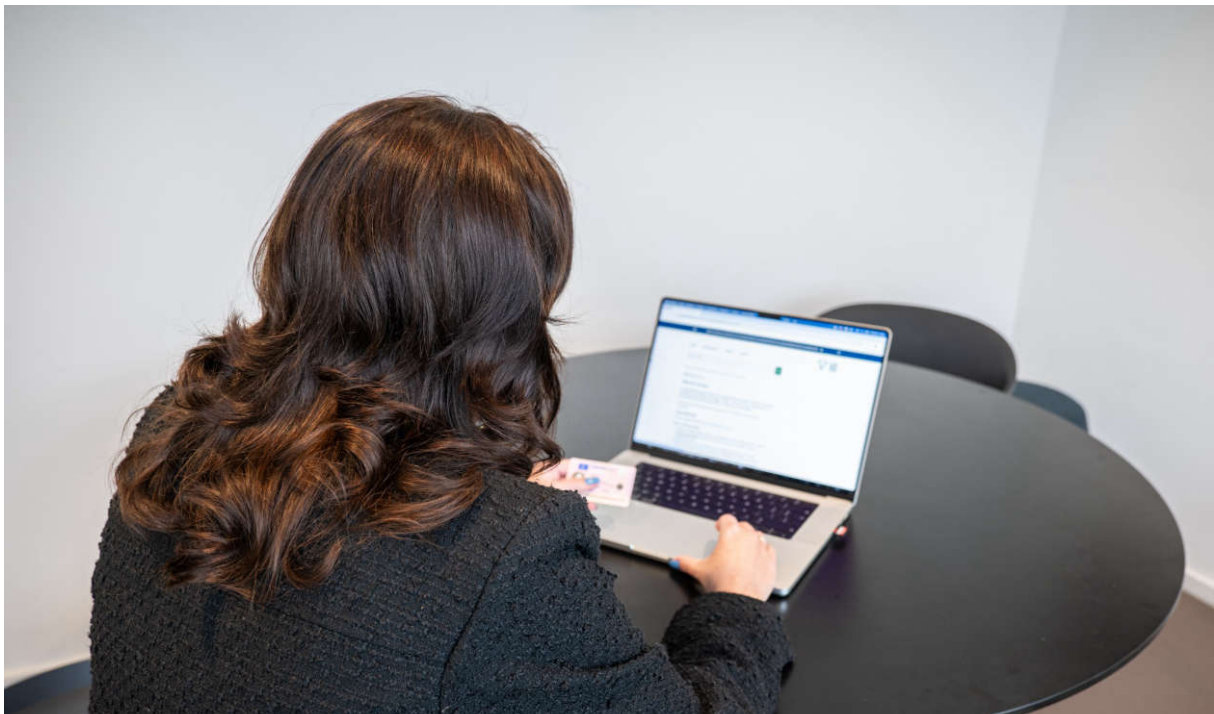

De programma's

Programma 1

Publieksdiensten

Visie

Bij onze dienstverlening staat het belang van onze inwoners en ondernemers op de eerste plaats, en gemak centraal. We leveren zoveel mogelijk maatwerk, binnen de geldende wet- en regelgeving. Dit gebeurt steeds meer digitaal en op afspraak. Wij willen dat inwoners en ondernemers op onze dienstverlening kunnen rekenen en werken daarom aan een hoge klanttevredenheid. Bij ieder initiatief, zoals bij een aanvraag voor een vergunning, denken we mee met de initiatiefnemer om het verzoek binnen de regelgeving mogelijk te maken.

Doelen en activiteiten

Een gemeente die werkt voor haar inwoners en ondernemers, betekent een goede (digitale) dienstverlening en een snelle, professionele en zorgvuldige afhandeling van vragen, aanvragen en (terugkoppeling van) meldingen. De informatie op de website moet voor iedereen goed vindbaar en toegankelijk zijn. Inwoners die minder digitaal vaardig zijn, worden geholpen bij hun vragen. Daarom blijven loketten en telefoon voor persoonlijk contact uiteraard volledig open. Ook staat de bescherming van privacy hoog in het vaandel. Inwoners, medewerkers en overige betrokkenen kunnen erop vertrouwen dat we zorgvuldig met hun persoonsgegevens omgaan.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Vergunningverlening

We toetsen vergunningaanvragen, ontheffingen en meldingen aan de wet- en regelgeving die van toepassing is. Na vergunningverlening wordt toegezien op de naleving hiervan. Zo dragen we bij aan een veilige, gezonde en duurzame omgeving waar mensen in rust kunnen werken, wonen en recreëren.

Onze omgeving is voortdurend in beweging. Via uitvoering en handhaving dragen we bij aan de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkeling van onze gemeente. We vragen van initiatiefnemers om te participeren met de omgeving, nog vóórdat zij een vergunningsaanvraag indienen. Zo kunnen omwonenden in een vroegtijdige fase hun suggesties, opmerkingen of bezwaren kenbaar maken en kunnen plannen daarmee waar mogelijk worden verrijkt. Bij vergunningverlening kan gedacht worden aan de volgende activiteiten:

- We toetsen op basis van de Huisvestingsverordening aanvragen over het onttrekken, samenvoegen en omzetten van woonruimte.
- We verbeteren het proces rond de vergunningverlening van evenementen. Waar mogelijk wordt meer gebruik gemaakt van de meerjarige evenementenvergunning. Daarnaast wordt de pilot tweedaagse evenementen geëvalueerd.
- We zetten in op het volledig digitaal aanvragen van een exploitatievergunning. Het persoonlijk contact met de aanvrager blijft uiteraard mogelijk.
- We controleren en waar nodig actualiseren we de verleende vergunningen op grond van de Apv en bijzondere wetten bij horecabedrijven in het centrum, de wijkwinkelcentra en de Beemster.
- We maken folders voor initiatiefnemers over veelvoorkomende onderwerpen, zoals wat er komt kijken bij het starten van een restaurant of het bouwen in de binnenstad. Zo ondersteunen we ondernemers bij een succesvolle start van hun bedrijf in Purmerend, en helpen we ook vastgoedeigenaren om hun toekomstige huurders tijdig te informeren over de lokale werkwijze.
- We behandelen de aanvragen voor parkeervergunningen. Deze aanvragen worden getoetst aan de Parkeerverordening en het Uitvoeringsbesluit Parkeerverordening.
- We voeren een interne audit uit met als doel om het naleven van de werkprocessen te controleren en desgewenst te verbeteren als daartoe aanleiding is.
- Erfgoed is onderdeel van onze leefomgeving en draagt bij aan de cultuurhistorische waarde en omgevingskwaliteit van Purmerend. We toetsen vergunningaanvragen voor het wijzigen van monumenten en archeologie aan de Erfgoedwet, Omgevingswet en het omgevingsplan. In het kader van de uitbreiding van het gemeentelijk monumentenbestand worden (nieuwe) gemeentelijke monumenten aangewezen in Beemster en Purmerend.

- We handelen aanvragen voor omgevingsvergunningen af binnen de gestelde wettelijke standaardtermijn van 8 weken (bij een reguliere procedure). We streven ernaar om ruim voor deze wettelijke termijn een beslissing te nemen.

Burgerzaken, Klantcontactcentrum en Document-/informatiebeheer

Voor inwoners hebben we in onze dienstverlening aandacht voor het gebruiksgemak. We investeren in onze medewerkers om daarmee ook de dienstverlening te verbeteren. Voor inwoners moet het bezoek aan het stadhuis toegankelijk, laagdrempelig en gebruiksvriendelijk zijn.

Burgerzaken

De essentie van Burgerzaken is het zorgvuldig registreren van levensgebeurtenissen – zoals geboorte, huwelijk, verhuizing en overlijden – en het actueel houden van de Basisregistratie Personen (BRP). Hiermee vormen wij de spil van een betrouwbare overheid.

Onze dienstverlening blijft in 2026 gericht op betrouwbaarheid, toegankelijkheid en gebruiksgemak. Zowel digitaal als aan de balie. We investeren in vakbekwame medewerkers, toekomstbestendige processen en goede samenwerking binnen en buiten de organisatie, zodat we inwoners steeds beter van dienst kunnen zijn.

In 2026 blijft team Burgerzaken zorgen dat ons werk goed gebeurt én verbeteren wij waar dat kan. We zoeken continu naar manieren om onze dienstverlening menselijk, modern en wendbaar te houden.

- We investeren in het professionaliseren van de aanpak van adreskwaliteit. Een juiste inschrijving is cruciaal: het voorkomt misbruik van voorzieningen, ondersteunt hulpverlening en helpt bij het tegengaan van fraude en ondermijning. Adresonderzoek is niet alleen administratief, maar raakt vaak ook aan zorg en veiligheid. Daarom werken we samen met interne afdelingen en met externe ketenpartners zoals politie, woningcorporaties en zorginstanties.
- Onze medewerkers worden blijvend opgeleid in vakkennis, wetgeving en digitale vaardigheden, maar ook in het signaleren van schrijnende of complexe situaties waarin maatwerk nodig is.
- Digitale dienstverlening breiden we verder uit. Zo kunnen inwoners digitaal hun huwelijk of ceremonie plannen en afrekenen.

Zo blijft Burgerzaken hét gezicht van publieke dienstverlening; in verbinding met inwoners en partners.

Klantcontactcentrum (KCC)

Het KCC is een belangrijk eerste contact van inwoners met de gemeente. Er komen veel vragen en verzoeken binnen via de balie, mail, sociale media en vooral telefonisch. We proberen inwoners in het eerste contact zo volledig mogelijk te helpen. De inhoud van de vragen blijft onveranderd complexer dan vroeger. We streven ernaar de dienstverlening te blijven ontwikkelen.

- Het team KCC ontwikkelt zich voortdurend in professionele dienstverlening, zodat het de (complexe) vragen en verzoeken van inwoners via de balie, mail, social media en telefonisch optimaal en professioneel kan beantwoorden.
- Door constante informatie-uitwisseling tussen KCC en alle andere teams kunnen we inwoners zoveel mogelijk direct en adequaat helpen, zonder doorverbinden of terugbelverzoeken.

Document-/informatiebeheer

We werken aan het verbeteren van de informatiehuishouding, waarbij we ons richten op het creëren, vastleggen en bewaren van documenten.

- Vanuit de roadmap - onze routekaart die de strategische richting in de tijd aangeeft - initiëren en implementeren we de speerpunten van de vastgestelde IV-strategie. Dit omvat onder andere het maken van gerichte keuzes op het gebied van informatiebeheer. Tegelijkertijd blijven we ons als team Informatievoorziening ontwikkelen, zodat we blijvend kunnen inspelen op de veranderende vraag naar digitale dienstverlening en op nieuwe wettelijke eisen, nu en in de toekomst.
- Vanuit de Wet open overheid (Woo) voeren we stapsgewijs de publicatieplicht verder in, en blijven we werken aan de betrouwbaarheid van onze informatie.

Belangrijk om te weten

Digitale dienstverlening: Informatievoorziening en digitaal documentbeheer op orde.

De samenleving digitaliseert in hoog tempo en steeds meer gemeentelijke diensten en producten worden digitaal aangeboden. Inwoners en ondernemers willen in toenemende mate digitaal zaken doen of informatie digitaal ontvangen. Daarnaast bestaat er nog een 'papieren' situatie. Dit stelt eisen aan hoe we data en informatie opslaan, want informatie van blijvende waarde moet duurzaam digitaal worden bewaard en toegankelijk blijven in de toekomst.

Het komt erop aan hoe we werkprocessen aan de voorkant kunnen inrichten en automatiseren, en of de applicaties voldoen aan de eisen van duurzame toegankelijkheid. In 2026 gaan we door met digitaliseren van onder andere bouwdoossiers en werken we alleen nog maar vanuit een digitale originelen.

Digitale toegankelijkheid purmerend.nl

We willen dat iedereen toegang heeft tot dezelfde (digitale) informatie. Een beperking mag hierbij geen belemmering zijn. Daarom commiteren we ons aan de digitale toegankelijkheidsnorm WCAG 2.1 AA. Dit zijn internationale richtlijnen voor digitale toegankelijkheid, specifiek voor webcontent. Deze richtlijnen zorgen ervoor dat websites en applicaties bruikbaar zijn voor mensen met diverse beperkingen, zoals visuele, auditieve, motorische en cognitieve handicaps. De vorig jaar aangekondigde heraudit van purmerend.nl, om te beoordelen of de website van een B-status naar een A-status kan gaan, vindt in 2025 plaats.

Wat mag het kosten

Bedragen x € 1.000

PGR01	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	10.518	9.914	10.531	10.390	10.722	10.363	10.204
Baten	-6.113	-6.152	-6.152	-6.773	-7.118	-7.127	-6.382
Saldo	4.406	3.761	4.379	3.616	3.605	3.236	3.822

In dit programma hebben we voor de begroting 2026 € 141.000 lagere lasten en € 621.000 hogere baten opzichte van de bijgestelde begroting 2025. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2025-2026

BVo11 Publieksdienstverlening	Lasten	Baten
Verkiezingen		
Aangezien de gemeenteraadsverkiezingen eens per vier jaar plaatsvinden en deze in 2026 opnieuw worden gehouden, zullen de lasten in 2026 stijgen ten opzichte van 2025. Door de val van het kabinet zijn er ook in 2025 verkiezingen, dit budget wordt bij de Najaarsnota beschikbaar gesteld.	250	
Apparaatskosten OZB woningen		
In 2025 zijn er incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld voor de inhaalslag WOZ waardering buitengebied. In 2026 zijn deze incidentele middelen niet meer beschikbaar.	-200	
Reisdocumenten		
De vraag naar reisdocumenten zal naar verwachting in 2026 nogmaals stijgen. De hogere vraag naar reisdocumenten resulteert in hogere baten, alsmede hogere lasten in de vorm van afdracht Rijksleges.		-200
Leges Omgevingswet		
Om in 2026 kostendekkend te zijn, is de legesraming verhoogd. Er zijn hogere baten uit leges omgevingsvergunningen geraamd om de gestegen kosten, waaronder hogere salarissen en een verhoogd overheadpercentage, te dekken. Daarnaast is er een nieuwe functie toegevoegd: de Casemanager Omgevingsinitiatieven, zoals opgenomen in de Voorjaarsnota 2025. Deze uitbreiding draagt eveneens bij aan de toename van de kosten. De kostendekkendheid voor 2026 is berekend in samenwerking met adviesbureau Senze.	199	-333
Omgevingsvisie		
In 2022 heeft de gemeenteraad voor de jaren 2022 tot en met 2024 budget voor een periode van 3 jaar gereserveerd voor het opstellen van een omgevingsvisie en nota grondbeleid. Bij de Najaarsnota 2024 zijn de beschikbare budgetten doorgeschoven naar 2025. In 2026 is er geen extra budget beschikbaar voor het opstellen van de omgevingsvisie.	-208	
Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)		
De Wkb is op 1 januari 2024 in werking getreden en is van toepassing op nieuwbouwprojecten gevolgklasse 1. Verbouwingen vallen vooralsnog nog niet onder het stelsel van kwaliteitsborging voor het bouwen. In 2025 wordt het budget inzetten voor o.a. inhuur personeel, medewerkers verder opleiden en communicatiecampagne starten met betrekking tot verbouwingen. In 2026 is er geen extra incidenteel budget beschikbaar voor voorbereidingen.	-149	
Loonkosten		
De loonkosten zijn geïndexeerd en de verdeling van de loonkosten op de programma's zijn integraal bijgesteld zodat deze per beleidsveld een betere weergave zijn van de werkelijke personele inzet. Dit zorgt voor lagere loonkosten in 2026 op dit beleidsveld.	-152	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	119	-88
Totaal	-141	-621

Reserves

Dit programma heeft geen reserves.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringsen

Dit programma heeft geen investeringen.

Programma 2

Samenleving

Visie

We vinden het belangrijk dat je in gemeente Purmerend jezelf kunt zijn en dat je er fijn kunt wonen. De omgeving waarin Purmerenders leven nodigt uit tot bewegen, gezond leven, ontspannen, werken, ontmoeten en elkaar helpen. Inwoners, jong en oud, wonen in een veilige en stimulerende omgeving waarin zij hun talenten kunnen ontwikkelen en ontplooien.

Soms is dat (even) ingewikkeld. Dan zijn wij er om - samen met het netwerk en onze partners in de gemeente - te kijken wat nodig is. We streven ernaar dat Purmerenders zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven functioneren in hun eigen omgeving. Daarbij zetten we in op duurzame veiligheid, zowel thuis als in de buurt.

We bieden ondersteuning om dit mogelijk te maken. Tegelijkertijd staan de beschikbare middelen en de arbeidscapaciteit de komende jaren onder druk. Dit vraagt ook binnen het programma Samenleving om het maken van keuzes. Deze autonome ontwikkeling heeft effect op de haalbaarheid en uitvoering van ons werk.

Wij zien deze ontwikkeling ook als kans om de koers, gedragen door het coalitieakkoord, verder door te zetten. Dit vraagt ons om nog beter de krachten in de samenleving te zien en te versterken, creatief om te gaan met vragen en samen te werken vanuit de wijken. Zo bouwen we samen met partners en inwoners aan een toekomstbestendige en inclusieve samenleving.

Doelen en activiteiten

We doen dit door midden in de samenleving te staan. We staan dichtbij inwoners en kunnen daarom zoveel mogelijk op tijd signaleren en passende maatregelen treffen. Dit vraagt om een nauwe, gelijkwaardige samenwerking tussen gemeente en partners in buurten en wijken. Medewerkers van de gemeentelijke loketten en maatschappelijke organisaties sluiten zoveel mogelijk aan bij de kracht van inwoners en hun netwerk. We kijken daarbij steeds naar de gehele context van de inwoner.

Dit is geheel in lijn met de koers waar we voorstaan en die we de komende jaren verder gaan ontwikkelen, samen met onze partners. Deze manier van werken vraagt soms om lef, daadkracht en vertrouwen. Maatregelen en acties die passen bij wat de inwoner nodig heeft, maar ook, wanneer nodig, even niets doen.

Duurzame oplossingen voor maatschappelijke problemen liggen vaak dichtbij. Dit vraagt van ons om daar oog voor te hebben én vertrouwen in te tonen. Onze hulp en oplossingen moeten aanvullend zijn aan het eigen netwerk van inwoners, niet andersom.

Dit zal niet zonder slag of stoot gaan. Het vraagt om creativiteit en om keuzes te maken vanuit verbinding met de samenleving. We stellen de uitvoering in staat om te handelen vanuit deze manier van werken.

We zien ook dat de beschikbare ruimte steeds schaarser wordt. Daarom is het van groot belang om de samenwerking met het fysiek domein te verstevigen. Vraagstukken rond leefbaarheid, ontmoeten en sociale cohesie vinden hun oplossing vaak in de fysieke buitenruimte.

De koers zoals vastgelegd in het nieuwe maatschappelijke beleidskader staat centraal. Onze acties zijn erop gericht om hier verder handen en voeten aan te geven. Een stevige lokale aanpak is belangrijk, maar binnen veel thema's trekken we ook regionaal op.

Vanuit het Rijk zien we de trend richting meer regionale samenwerking rond verschillende thema's, zoals het Integraal Zorgakkoord (IZA). Zo kunnen we van elkaar leren, de handen ineenslaan bij grote maatschappelijke opgaven, en zorgen dat inwoners, partners en ondernemers geen last hebben van de verschillen per gemeente. Hierbij blijft het de kunst om de lokale identiteit en de kracht van de stad en dorpen te blijven zien en ruimte te geven.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Welzijnswerk

Met ons welzijnswerk bevorderen we het welzijn van onze inwoners om complexe situaties, zoals problemen op financieel, opvoedkundig of sociaal gebied, te voorkomen. De Purmerendse samenleving groeit; uitdagingen komen en gaan. Er wordt steeds meer verwacht van mensen in de samenleving: denk aan mantelzorg, vrijwilligerswerk en een actieve deelname aan de maatschappij. De welzijnswerkers helpen hierbij. Zij staan dichtbij onze inwoners, van jong tot oud, ondersteunen bij de zelfredzaamheid, vergroten het netwerk en brengen mensen bij elkaar.

- Door te blijven investeren in de samenwerking vanuit de sociale wijkteams en het 'werken in wijken', wordt zoveel mogelijk voorkomen dat situaties complex(er) worden.
- We streven naar nog kortere lijnen met onder andere huisartsen, school- en maatschappelijk werk, het Centrum voor Jeugd en Gezin, het onderwijs en informele hulpverleners zoals

mantelzorgers en vrijwilligersorganisaties (bijvoorbeeld Bim Bam, Elkaar Helpen Purmerend en de weggeefwinkel).

- We onderzoeken de mogelijkheden om jongerencentrum Kenjedi een structurele plek te bieden, omdat het belangrijk is dat er voldoende laagdrempelige jeugd- en jongerenplekken zijn in de wijk. We zien dat dit overlast van jongeren en jeugdcriminaliteit voorkomt. Door zoveel mogelijk samen met ouders bepaalde vraagstukken op te pakken, helpen deze plekken ook in het normaliseren van jeugdzorg.

Inclusieve samenleving

We streven naar een inclusieve, toegankelijke samenleving waar iedereen op een eigen manier en volgens eigen wensen kan meedoen. We zorgen er samen met inwoners, ondernemers en organisaties voor dat het vanzelfsprekend is dat dit kan.

- We zetten ons de komende jaren in om een brede inclusieagenda te ontwikkelen en uit te voeren.
- We gaan de Toegankelijkheidsagenda actualiseren. Dit wordt onderdeel van de nieuwe lokale inclusieagenda.
- Met Totaal Toegankelijk Purmerend werken we samen aan het toegankelijker maken van de gemeente. Concrete voorbeelden hiervan zijn de app Navilens in de binnenstad en de bewustwordingscampagne, die beide starten in 2026. Daarnaast wordt een update van de toegankelijkheidsagenda opgenomen in de inclusieagenda.
- We zijn sinds 2012 een Regenbooggemeente en stimuleren partijen in het veld om activiteiten te ontplooiën om kennis en bewustzijn te vergroten.
- We ondersteunen non-binaire en transgenderinwoners door hen tegemoet te komen in de bijkomende kosten voor het wijzigen van de geslachtsregistratie.
- We organiseren samen met de regenboograad en netwerkpartners de jaarlijkse Purmerend Pride.

Vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk is onmisbaar in de samenleving. Het brengt inwoners samen, zorgt voor verbinding en is belangrijk voor veel maatschappelijke partners en evenementen. Het vinden en binden van vrijwilligers blijft een grote uitdaging waarin we zoveel mogelijk samen optrekken.

We zien een trend van steeds ouder wordende vrijwilligers en een tekort aan nieuwe aanwas van jongere vrijwilligers. Met name bij sport- en culturele verenigingen is de behoefte aan vrijwilligers groot.

- We zetten ons de komende jaren in om nieuw beleid voor vrijwilligerswerk te ontwikkelen. De nieuwe, interactieve website van het Vrijwilligerspunt telt inmiddels 90 aangesloten organisaties. Vanuit het Vrijwilligerspunt wordt actief ingezet op het leggen van verbindingen tussen organisaties en (potentiële) vrijwilligers. We blijven het platform doorontwikkelen en zorgen dat het optimaal blijft aansluiten bij vraag en aanbod.
- Samen met diverse (vrijwilligers)organisaties voeren we promotionele campagnes, verkennen we nieuwe initiatieven en stellen we een actieplan op voor het vinden en binden van vrijwilligers.
- We zetten in op innovatieve manieren om vrijwilligers te werven en te behouden, zoals digitale tools, promotie op evenementen, de inzet van social media, narrowcasting en het betrekken van nieuwe inwoners.
- In samenwerking met partners zetten we in op MDT-programma's (Maatschappelijke Diensttijd) om meer jongeren hun talenten te laten ontdekken en tegelijkertijd te stimuleren om zich in te zetten voor de samenleving.

- We organiseren de Dag van de Vrijwilliger om vrijwilligers de erkenning en waardering te geven die zij verdienen.

Wmo

Inwoners met fysieke, psychische en/of psychosociale beperkingen wonen steeds langer zelfstandig thuis. Deels is dat een vrije keuze, deels is dat een gevolg van rijksbeleid (scheiden wonen en zorg). Deze groep groeit extra door de sterke vergrijzing in onze gemeente, wat ook leidt tot een stijging van uitgaven binnen de Wmo.

Daarnaast is er een (groeïend) tekort aan personeel en hebben cao-verhogingen invloed op de tarieven in de zorg. Deze ontwikkelingen samen zorgen voor flinke uitdagingen, die nu en in de toekomst invloed hebben op de beschikbare zorg.

Vanuit de Wmo ondersteunen we inwoners die onvoldoende zelfredzaam zijn in het zelfstandig wonen, niet op eigen kracht kunnen deelnemen aan de maatschappij en die geen beroep kunnen doen op een eigen netwerk.

- In 2026 gaan er nieuwe contracten in voor de maatwerkvoorzieningen: trapliften, hulpmiddelen, huishoudelijke ondersteuning, dagbesteding, individuele begeleiding, kortdurend verblijf en respijtzorg. Waarbij we bij huishoudelijke ondersteuning, dagbesteding en respijtzorg een algemene voorziening introduceren.
- We kopen kwalitatief goede ondersteuning in die aansluit bij de behoefte van onze inwoners.
- We werken hierin regionaal samen zodat we een aantrekkelijke markt blijven voor zorgpartijen.
- We zorgen ervoor dat inwoners die het echt nodig hebben, een beroep kunnen blijven doen op de Wmo. Hieraan gekoppeld onderzoeken we de mogelijkheden van beleidswijzigingen die leiden tot een beter inhoudelijk en financieel perspectief.
- We zetten breder in op het versterken van de eigen kracht en het sociale netwerk rond ouderen door de inzet van bijvoorbeeld Eigen Plan en samenwerking met ketenpartners in de wijk.
- De kwaliteit en het onderhoud van de (maatwerk)producten en diensten worden gemonitord en geborgd via contractmanagement en met behulp van toezichthouders van GGD Amsterdam.

Ouderen en mantelzorg

We streven ernaar om ouderen en mantelzorgers de ondersteuning te geven die zij nodig hebben, en hen te informeren over waar zij met hun vragen terecht kunnen. Onze voortdurende aandacht gaat uit naar wonen, preventie en mogelijkheden voor ontmoeting.

- We hebben aandacht voor het realiseren van geschikte woningen voor ouderen.
- We blijven structureel in overleg met zorgaanbieders over hun activiteiten in de wijk en het behoud van het voorzieningenniveau.
- We bieden een wisselend aanbod van voorliggende voorzieningen zoals ontmoetingsmogelijkheden op groeps- of individueel niveau, om eenzaamheid tegen te gaan. Er zijn ongewenste verschillen tussen inwoners op het gebied van rondkomen, gezondheid en de mogelijkheid zich te ontwikkelen of mee te doen. We willen deze verschillen verkleinen. Dat doen we onder andere door het opstellen van wijkprofielen, waarmee we inzicht krijgen in waar het grootste verschil gemaakt kan worden. Met andere woorden: we investeren ongelijk voor gelijke kansen.
- We starten met het sturen van een verjaardagskaart voor inwoners van 70 en 75 jaar. Met deze kaart willen wij nieuw leven blazen in het uitnodigen van inwoners voor de informatieve huisbezoeken aan ouderen. Tijdens deze huisbezoeken staat het signaleren van

vragen en knelpunten centraal, evenals het informeren over de mogelijkheden voor ontmoeting, ondersteuning en nadere voorzieningen in Purmerend.

- We blijven het aanbod mantelzorgondersteuning en respijtzorg optimaliseren voor de verschillende doelgroepen mantelzorgers, zodat zij de weg naar ondersteuning gemakkelijk kunnen vinden en we maatwerk kunnen bieden.
- We leveren een actieve bijdrage aan het project Samen Sterk, waarin we regionaal en domein overstijgend werken aan mantelzorgondersteuning voor mensen die zorgen voor iemand met dementie.
- We nemen actief deel aan het programma G'oud in Zaanstreek Waterland. In G'oud werken zorgaanbieders, zorgkantoor, gemeenten, huisartsen, ziekenhuizen en welzijnsorganisaties aan het realiseren van zorg en ondersteuning op de juiste plek. We evalueren pilots vanuit G'oud zoals Sociale Benadering Dementie en Community Care.
- Met maatschappelijke partners in het voorliggend veld onderzoeken we hoe we de kwaliteit van de dienstverlening voor een steeds groter wordende groep zorgvragers kunnen waarborgen. We moeten hierbij keuzes maken om te kunnen doen wat nodig is voor de groep die de ondersteuning ook echt nodig heeft.
- We blijven valpreventie aanbieden en evalueren het effect voor de inwoners. Daarbij onderzoeken we wat er nodig is, na beëindiging van de SPUK GALA middelen, aan preventieve beweeginterventies voor ouderen.
- We leveren een actieve bijdrage aan de uitvoering van het Integraal Zorgakkoord (IZA). Het Aanvullend zorg- en welzijnsakkoord (AZWA) biedt gemeenten een goede basis om de samenwerking lokaal en in de regio's te continueren, en zo verder te werken aan de beweging naar preventie en gezondheid. Dit gaat bijvoorbeeld over het versterken van de relatie tussen het sociaal domein en het zorgdomein.

Maatschappelijke ondersteuning/opvang

De samenstelling van de bevolking zal de komende jaren veranderen. In de eerste plaats verandert de samenstelling naar leeftijdsgroepen. Daarnaast worden er veel woningen toegevoegd, waardoor het aantal inwoners van Purmerend flink toeneemt. Meer inwoners betekent een groeiende behoefte aan maatschappelijk voorzieningen, welzijn en ondersteuning.

- We hebben oog voor hoe onze wijken, dorpen en het bijbehorende buitengebied zich ontwikkelen, en wat de inwoners belangrijk vinden. We stellen de behoefte van inwoners centraal. Dat doen we door dichtbij hen en onze samenwerkingspartners te staan, en door nieuwsgierig te zijn naar wat er speelt. De situatie buiten - in de wijken en de dorpen - is leidend. Het verhaal en de situatie eromheen zijn daarbij belangrijk. We gaan uit van eigen verantwoordelijkheid van inwoners, maar ondersteunen ook wanneer het nodig is.
- Meer aandacht voor welzijn en preventieve maatregelen verkleint de zorgbehoefte. Inwoners blijven daardoor langer gezond en hebben minder zware zorg nodig. Deze verschuiving van zorg naar welzijn en preventie draagt niet alleen bij aan een gezonder en vitaler leven van onze inwoners, maar is ook noodzakelijk omdat de toegankelijkheid en kwaliteit van zorg steeds verder onder druk komen te staan.
- De aanpak in wijken en buurten - dichtbij inwoners - stimuleert een inclusieve samenleving. Inwoners worden zoveel mogelijk thuis of in de wijk ondersteund, zodat we eerder signaleren en passende hulp kunnen bieden.
- We blijven inzetten op het verstevigen de samenwerking in de aanpak rond mensen met onbegrepen gedrag en versterken de GGZ kennis in de wijk.

- We zetten ons onverminderd in op het organiseren van een fijnmazig netwerk in wijken en buurten waar de verschillende professionals elkaar kunnen ontmoeten en de voorzieningen bijdragen aan een inclusieve samenleving.
- In opdracht van de raad wordt aan het uitwerken van de locatie gewerkt waar mensen met complexe multiproblematiek passende zorg en begeleiding kunnen krijgen.
- We wegen het maatschappelijke belang binnen (her)ontwikkeling van wijken en buurten mee. Hiermee wordt ook de fysieke (buiten)ruimte gebruikt om bovenstaande punten te bereiken. Deze uitgangspunten zijn opgenomen in verschillende stukken rondom maatschappelijke voorzieningen, het Integraal Huisvestingsplan (IHP) en de woon(zorg)visie.
- We zoeken actief naar mogelijkheden om de capaciteit van de maatschappelijk opvang en nachtopvang uit te breiden. De gemeente Purmerend is verantwoordelijk voor de maatschappelijke opvang voor dakloze inwoners uit Purmerend en de regiogemeenten in Waterland.

Het aantal dak- en thuislozen in deze regio neemt toe, waarmee ook de druk op de nachtopvang. De huidige locatie Zeevangstraat is circa 850 m² groot. Deze wordt nu verbouwd om de capaciteit binnen de beschikbare ruimte te optimaliseren. Dit is nodig om het op korte termijn een oplossing te bieden voor de stijgende vraag naar nachtopvang.

De locatie wordt herontwikkeld in het kader van het Waterlandkwartier. Er is behoefte aan een grotere locatie. Voorlopig wordt uitgegaan van een oppervlakte van 2.000 m².

Armoede en schulden

Bestaanszekerheid is het fundament van een inclusieve samenleving. Iedereen kan meedoen en zo zelfredzaam mogelijk blijven participeren, zonder problematische schulden. Minder volwassenen en kinderen ervaren financiële belemmeringen om mee te kunnen doen. Inwoners ontvangen zo snel mogelijk de juiste hulp.

- We monitoren het vernieuwde armoedebeloid uit 2023 en passen het aan als dat nodig is.
- We intensiveren de preventieve aanpak en vroegsignalering om te voorkomen dat inwoners in de problematische schulden belanden.
- We versterken de preventieve aanpak voor jongeren om te voorkomen dat zij in de schulden komen. Dit doen we onder ander met een goed educatieprogramma op het voortgezet onderwijs en mbo. Ook ontvangen jongeren die 18 jaar worden een verjaardagskaart met duidelijke informatie over wat er allemaal geregeld moet worden als je 18 wordt.
- We maken het hebben van schulden bespreekbaar, waardoor inwoners zich in een eerder stadium melden bij de gemeente.
- Door het invoeren van de Stadspas vereenvoudigen we de aanvraagprocessen rond de minimaregelingen, zodat aanvragen laagdrempeliger en toegankelijker worden voor mensen die het nodig hebben.
- Binnen het Loket Schulddienstverlening bieden we een integraal aanbod en versnellen we het hulpverleningsproces door gebruik te maken van speciaal ontwikkelde landelijke instrumenten

Werk en inkomen

Zoveel mogelijk mensen doen mee. Als gemeente kijken we hoe we verschillende mensen beter en effectiever kunnen ondersteunen. Met ons participatiebeleid zorgen we ervoor dat iedereen de kans krijgt om mee te doen.

- We gaan door met het ontwikkelen van een gerichte aanpak voor verschillende doelgroepen en werken samen met Werkom om hen de juiste ondersteuning te geven.

- Werkom werkt volgens de vernieuwde koers en de aanbevelingen die bureau Berenschot heeft gedaan in 2022. Op basis daarvan is in 2023 de strategische agenda opgesteld met een aantal speerpunten voor de komende jaren. Samen met ons werkt Werkom werkt aan de uitvoering van deze speerpunten.
- Het ministerie van SZW heeft een herziening van de Participatiewet aangekondigd middels de Participatiewet in balans. Hier bereiden we ons op voor.
- Om de sociale infrastructuur van Werkom te versterken, zetten we ons in om Werkom als sociaal ontwikkelbedrijf toekomstbestendig en financieel weerbaar te maken. Hier bereiden we ons samen met gemeente Zaanstad en Werkom op voor.
- Het kabinet investeert in de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur, zodat mensen en bedrijven weten waar ze hulp kunnen krijgen bij het vinden van werk of personeel. Hiervoor wordt een regionaal werkcentrum ingericht. Dit centrum wordt de toegangspoort tot de lokale dienstverlening voor werkzoekenden, werkgevers en werkenden.

Inburgering

Inburgeraars worden zo goed mogelijk ondersteund bij hun integratie, zodat ze naar vermogen kunnen meedoen in de samenleving. We gaan uit van de leefwereld van de inburgeraar. Voor iedereen wordt een plan op maat gemaakt waarbij gekeken wordt naar de context van het gezin. En ook naar taal, participatie, financiële zelfredzaamheid en maatschappelijke ondersteuning.

- We blijven streven naar kwalitatief goede en aansluitende begeleiding en aanbod. Om dit te bereiken werken we samen met maatschappelijke partners en taalscholen. Hierbij kijken we ook naar de specifieke behoeften van de jongeren binnen deze doelgroep.
- Kinderopvang blijft een belangrijk onderwerp binnen de inburgering. We gaan verder met het vinden van de juiste aansluiting tussen kinderopvang en het inburgeringsproces. Zo krijgen de ouders rust en ruimte om zich te concentreren op hun inburgeringsproces.
- We zetten ons op verschillende manieren in om inburgeraars mee te laten doen in de samenleving door bijvoorbeeld fietslessen en vrijwilligerswerk aan te bieden.
- We zetten ons samen met Werkom in op actieve en passende begeleiding naar duurzaam werk. Hierbij leggen we de focus op maatwerk.

Jeugd

We werken aan een toekomstbestendig zorgstelsel, waarin we enerzijds waken over passende hulp voor jeugd en ouders, en anderzijds zorgen dat dit betaalbaar en haalbaar blijft. Dat betekent dat we kritisch kijken naar wat we wel en niet doen. Vroegtijdig signalen opvangen, maar het niet groter maken dan het is. Kleine problemen klein houden. Niet alles willen oplossen, maar ook begrijpen dat het leven nou eenmaal gepaard gaat met hobbels. Dit vraagt een andere houding van ons allemaal en is een proces van de lange adem. Daarom zetten we in op dialoog over deze beweging (normaliseren) en op goede samenwerking in het hele speelveld - van preventie tot aan veiligheid. We werken aan een doorontwikkeling naar stevige lokale teams.

- We zetten breder in op het versterken van de eigen kracht van gezinnen en jeugdigen, en hun sociale netwerk. Daarbij richten we ons op het opstellen van familiegroepsplannen en de betrokkenheid van de omgeving van gezinnen en jeugdigen.
- Om gezinnen in een zo vroeg mogelijk stadium passende ondersteuning te bieden, zetten we in op het werken in de wijk met ketenpartners, zoals scholen, POH GGZ Jeugd, schoolmaatschappelijk werk en (sport)verenigingen.
- We stemmen de zorgketen beter op elkaar af.

- We investeren in vroegsignalering, preventie en integrale samenwerking om erger te voorkomen.
- We versterken de keten tussen jeugd en veiligheid met als doel crimineel gedrag te verminderen. Dat vraagt meer regie op het hele speelveld.
- We zeggen vaker 'nee' bij aanvragen voor specialistische jeugdhulp, omdat dit niet altijd de meest passende vorm van ondersteuning is. Kwetsbare kinderen die jeugdhulp nodig hebben ontvangen altijd passende ondersteuning. Dit betekent niet altijd specialistische jeugdhulp, maar ook andere vormen van ondersteuning.
- We passen de verordening aan op basis van nieuwe wetgeving, zoals de afbakening van de Jeugdwet.
- We pakken de opgaven op uit de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. We beginnen met de opgave 'stevig lokale teams'. De doorontwikkeling naar stevige lokale teams gaat over een andere werkwijze voor professionals, een (her)verdeling van rollen, taken en verantwoordelijkheden in het hele speelveld.
- We hebben jaarlijks aandacht voor de werving van pleeggezinnen door onder andere deel te nemen aan de landelijke campagne Open je wereld. Daarnaast is Buurtgezinnen een preventief initiatief dat aansluit bij het proces van normaliseren en versterken van de eigen kracht van jeugdigen en ouders, en hun sociaal netwerk.
- We werken aan de afbouw van de gesloten jeugdzorg volgens de bovenregionale aanpak Thuis voor Noordje. Gesloten jeugdhulp wordt omgevormd tot kleinschalige woonvormen.
- We zetten in op een nieuwe regionale aanbesteding voor specialistische jeugdhulp. De Hervormingsagenda legt daarbij randvoorwaarden en maatregelen op met een verplicht karakter.
- Samen met de regiogemeenten verminderen we het aantal schakels in de jeugdbeschermingsketen en signaleren we tijdig zorgen en onveiligheid rondom inwoners als gevolg van (vermoedens van) huiselijk geweld.
- We werken aan een versnelde aanpak om uithuisgeplaatste kinderen weer thuis te laten wonen en om uithuisplaatsing te voorkomen.
- We werken aan toekomstplannen die gericht kijken naar de overgang van 18- naar 18+.
- We dragen zorg voor doorstroom naar passende wetgeving zoals bijvoorbeeld de WLZ.
- In 2025 is de werkwijze van het regionale voortijdig onderkenningsteam (VTO) geëvalueerd en doorontwikkeld. Een van de ontwikkelpunten is dat de ouder altijd aanwezig is bij het adviesgesprek.

Onderwijs

Ongeacht de achtergrond en thuissituatie moeten kinderen gelijke kansen krijgen op een kansrijke toekomst. De school is de plek waar kinderen een groot deel van hun leven doorbrengen en hoort een veilige plek te zijn van waaruit kinderen zich kunnen ontwikkelen. Samenwerking met de school is met name vanuit het perspectief van preventie zo belangrijk. Daarom werken scholen, ketenpartners en gemeente samen om signalen vroegtijdig op te pakken en te kijken waar structureel iets anders nodig is.

- Samen met alle ketenpartners geven we vervolg aan de ambities uit de nieuwe Onderwijsagenda 2026-2030.
- We zetten forse stappen in de vernieuwing van ons schoolgebouwenbestand met investeringen in nieuwbouw van 7 schoolgebouwen voor een bedrag van € 32,5 miljoen in 2025 en € 32,6 miljoen in 2026.
- We realiseren extra plekken voor het nieuwkomersonderwijs.

- We richten ons op in- en naschoolse activiteiten om kansengelijkheid te vergroten door onderwijs-, cultuur- en sportactiviteiten aan te bieden op scholen. Dit maakt het mogelijk dat kinderen zich in de volle breedte kunnen ontwikkelen en ontdekken waar hun talenten liggen.
- Op het voortgezet onderwijs vinden er voorlichtingen plaats in de vorm van theaterlessen met maatschappelijke thema's zoals sociale mediawijsheid, alcohol en drugs. In het primair onderwijs spelen we in op actuele maatschappelijke thema's.
- Wij bieden opnieuw alle basisscholen de mogelijkheid om de eindmusical van groep 8 op een professioneel podium in een theater uit te voeren.
- We gaan het voortijdig schoolverlaten zoveel mogelijk tegen en begeleiden jongeren zonder startkwalificatie terug naar school of naar werk. Er komt tegelijkertijd meer aandacht voor schoolaanwezigheid. Dit doen we onder andere door de inzet van onderwijs-zorgarrangementen.
- Vanuit de regio wordt gewerkt aan een betere en eenduidige aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.
- Bij het leerlingenvervoer wordt ingezet op maatwerk waarbij we oog hebben voor het stimuleren van zelfredzaamheid/zelfstandigheid van een gezin.
- Met verschillende schoolbesturen (po) willen we onderwijs en jeugdhulp slimmer met elkaar verbinden. We bevorderen het wijkgerichte werk.
- Het voorschools maatschappelijk werk (VSMW) is in 2025 uitgebreid en speelt sindsdien een centrale rol in de ontwikkeling van jonge kinderen (0-4 jaar). Het VSMW vormt de schakel tussen thuis, de wijk en de start op school. Daarbij ligt de focus op thema's als onderstimulering en schoolrijpheid.
- In overleg met het onderwijs, de voorscholen, CJG en het SWV verstevigen we de kleuterklassen met een pedagogisch medewerker van de kinderopvang. Hier zijn we voor de zomer 2025 mee begonnen op basis van verschillende signalen vanuit het onderwijs dat veel kleuters nog niet klaar zijn voor de basisschool (schoolrijp). In 2026 gaan we op basis van deze ervaringen met elkaar bespreken hoe we dit vorm kunnen geven.
- We breiden het onderwijszorgarrangement Buiten Gewoon Leren uit met een groep voor kinderen van 7 tot 12 jaar.

Sport

Sporten en bewegen verbindt, is leuk en gezond! Sport is naast een doel ook een middel in maatschappelijke vraagstukken. Sportverenigingen en -aanbieders kennen een belangrijke sociale en maatschappelijke functie. We helpen hen die op zoek zijn naar de verbinding, zodat we meer mensen stimuleren om te bewegen en te sporten. Hierbij is ook ruimte voor ongeorganiseerd sporten. Samen zetten we in op een gezonde leefomgeving in de wijken waarin sport en bewegen een belangrijke rol hebben. Dit doen we door:

- Uitvoering te geven aan de Sportvisie en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).
- Verenigingen helpen te ontwikkelen door advisering, in te zetten op multi-sportoplossingen en open sportparken, sociaal veilig sportklimaat.
- De doorverwijzing naar verenigingen en sportaanbieders te versterken door een actieve inzet en goede samenwerking tussen maatschappelijke instellingen zoals onderwijs, de GGD, aanbieders gezonde leefstijl interventie, sportverenigingen en -aanbieders, Spurd en de jeugdzorg. Daarbij zorgen we voor verbinding met (kwetsbare) doelgroepen en stimuleren we hen om in beweging te komen.
- E-sports en gaming inzetten om de maatschappelijke verbinding met jeugd en jongvolwassenen te versterken, en de digitale en niet-digitale sportwerelden dichterbij elkaar te brengen.

- Te voorzien in de toenemende vraag naar binnensportaccommodaties, door de realisatie van een nieuwe sporthal de Karekiet en een sportzaal bij OBS De Delta in Purmer-Zuid. De binnensportaccommodaties voor het onderwijs worden verder uitgewerkt binnen het nieuwe Integraal Huisvestingsplan (IHP).
- Het Leeghwaterbad uit te breiden met een hybride zwembad, waarmee een oplossing wordt voorzien in het te kort aan zwemwater voor onder andere zwemlessen.
- Een digitaal sportplatform realiseren, waarmee het sport- en beweegaanbod eenvoudig inzichtelijk wordt.
- De samenwerking tussen verenigingen en Werkom te stimuleren, zodat er meer werkervaringsplekken ontstaan.
- Wijkgericht werken in samenwerking met maatschappelijke partners.

Cultuur

Kunst en cultuur dragen in belangrijke mate bij aan een goed leefklimaat. Cultuur prikkelt, inspireert, creëert ruimte voor verbeelding, vormt identiteit en geeft kleur aan het leven. Ook zorgt het voor verbinding en vergroot het de gemeenschapszin. Dit draagt bij aan de leefbaarheid en de identiteit van onze gemeente.

- We blijven met de culturele partners in gesprek om constant te werken aan een divers en kwalitatief hoogwaardig cultureel aanbod dat aansluit bij de behoefte van onze inwoners.
- We werken aan het versterken en het vergroten van de zichtbaarheid van het culturele aanbod, onder andere via de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma van de Cultuurvisie 2024-2032. Daarbij is er speciale aandacht voor het vergroten van de bekendheid van het aanbod. Bijvoorbeeld door het maandelijks cultureel programma Zaterdagmiddag vanuit het stadje, dat in samenwerking met de binnenstad, ondernemers en RTV Purmerend wordt gemaakt.
- We stimuleren cultureel aanbod verspreid over de gemeente, onder andere in de wijken en gekoppeld aan maatschappelijke ontmoetingsplekken in samenwerking met Clup Welzijn en SPURD. Ook wordt ingezet op de realisatie van meer kunst in de openbare ruimte en worden er nieuwe expositieplekken in de gemeente gerealiseerd.
- In 2026 wordt het verbouwde P3 geopend.
- We stimuleren en faciliteren de samenwerking tussen de musea en het Bezoekerscentrum Beemster, zodat de locaties gezamenlijk het verhaal van ons gebied uitdragen en de locaties door organisatorische samenwerking toekomstbestendiger worden. Het verhaal dat in het Beemster Museum wordt verteld, wordt in samenwerking met het Historisch Genootschap Beemster, VISIT Beemster en het Purmerends Museum verder vormgegeven.
- Samen met Bibliotheek Waterland wordt in 2026 verder invulling gegeven aan de maatschappelijke functie van de bibliotheek. Daarbij vormen de wettelijke kaders - waaronder de verwachte zorgplicht in de Wet Stelsel Openbare Bibliotheken - het uitgangspunt.
- We zetten in op de participatie van kwetsbare mensen en de toegankelijkheid van cultuur. In 2026 wordt het aantal culturele partners dat informatie over toegankelijkheid op hun website heeft vermeld verder uitgebreid.
- Op basis van een nieuwe subsidieregeling amateurkunst wordt een kwalitatief en divers aanbod amateurkunst ondersteund. De maatschappelijke en culturele waarde van de verenigingen staat hierbij centraal.
- De subsidiëring van evenementen vindt plaats op basis van de nieuwe subsidieregeling voor evenementen, waarbij onder andere de evenementenvisie, cultuurvisie, binnenstadvisie en sportvisie de basis vormen.

Gezondheid

We streven naar inwoners die zoveel mogelijk bewust en gezond leven, zowel jong als oud. Zo proberen we ouders te stimuleren om gezond te koken voor hun kinderen, zodat het letterlijk met de paplepel wordt ingegoten.

- We gaan aan de slag met de uitvoer van de gezondheidsvisie die in het najaar 2025 wordt vastgesteld.
- We onderzoeken de effecten van het leefstijlzorgloket in het Dijklander Ziekenhuis. Het loket wordt in het najaar van 2025 geopend als pilot, bekostigd vanuit regionale IZA-middelen om patiënten op laagdrempelige wijze te helpen bij vragen rondom leefstijl en sociaaleconomische problematiek. Het loket vormt een brug tussen de ziekenhuiszorg en het sociaal domein.
- Het waterdrinkbeleid op de basisscholen verandert vanaf schooljaar 2026/2027. Scholen die het beleid voeren, ontvangen niet langer standaard Doppers voor alle leerlingen. Het is nu aan de scholen en ouders om dit verder op te pakken.
Wel blijft JOGG basisscholen ondersteunen die het water drinken willen voortzetten, bijvoorbeeld via wateropfrisdagen. Daarnaast kunnen alle scholen een bijdrage van 1.500 euro aanvragen voor een watertappunt op school.
Scholen die nog geen waterdrinkbeleid hebben en besluiten hieraan mee te doen, kunnen in de eerste 2 jaar ondersteuning krijgen in de vorm van Doppers voor de leerlingen.
- JOGG is in gesprek met scholen over een alternatieve vorm van trakteren, omdat traktaties steeds groter, mooier en zoeter lijken te worden. Nog los van de hoeveelheid suiker, zorgt het ervoor dat lunchtrommels niet worden leeggegeten en ouders met een kleine portemonnee een dergelijke traktatie bijna niet kunnen betalen. Scholen die dit willen, kunnen van JOGG een kist ontvangen vol leuke activiteiten waaruit de jarige mag kiezen. Een aantal scholen is inmiddels al over op deze traktatievorm en de ervaringen zijn positief. Het gesprek over trakteren wordt in 2026 verder gevoerd met de basisscholen in de hoop dat meer scholen kiezen voor de actieve, gezonde traktatie.
- Basisscholen die fruitbeleid voeren, kunnen rekenen op 'noodappeltjes' voor kinderen die niets mee hebben.
- In 2024 en 2025 deden we mee aan de landelijke 3dagengezonder-campagne. Dit jaar besteden we extra aandacht aan het stimuleren en enthousiasmeren van organisaties op het gebied van gezonde voeding, beweging en ontspanning. Via de organisaties bereiken we meer inwoners.
- In 2025 is besloten op het stadhuisplein een rookvrijzone en een rookzone in te stellen. In 2026 evalueren we het effect van deze maatregel.
- In 2025 en 2026 wordt gericht ingezet om de vaccinatiegraad – van bijvoorbeeld mazelen, HPV en meningokokken - in de wijken waar deze het laagst is, te verhogen.
- We geven verdere uitvoering aan het Integraal Zorgakkoord (IZA) en 2026 is het laatste jaar van de regeling rondom het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Een van de acties was het in kaart brengen van de Gezonde Leefstijl Interventie-keten, zodat inwoners makkelijker een leefstijlcoach kunnen vinden. Het effect hiervan wordt eind 2026 geëvalueerd.

Wijkmanagement

Dorps- en wijkmanagers zijn de ogen en oren van de wijken en dorpen. Als spin in het web zorgen zij voor de korte lijnen met inwoners, instellingen en bedrijven. Ze monitoren de leefbaarheid en zijn het eerste aanspreekpunt namens de gemeentelijke organisatie.

Bij complexe ruimtelijke-, sociaal maatschappelijke- en veiligheidsvraagstukken organiseren zij - indien nodig - integrale overleggen en bewonersbijeenkomsten.

Doordat wijkmanagers, accountmanagers en de medewerker Waakvlam dagelijks aanwezig zijn in de wijk, raken bewoners en ondernemers steeds beter bekend met het werk van de dorps- en wijkmanagers. De bewoners weten het wijkmanagement makkelijk te vinden voor vragen, signalen en ideeën over hun dorp of wijk.

Op deze manier worden bewoners gestimuleerd om zelf initiatief te nemen, elkaar op te zoeken en samen te werken aan een positieve ontwikkeling van de buurt.

- Wijkmanagement speelt een verbindende rol bij maatschappelijke en fysieke ontwikkelingen, zoals jeugd, veiligheid, leefbaarheid en openbare ruimte. Door partijen bij elkaar te brengen en de regie te voeren. 'Werken in wijken' is hier een goed voorbeeld van.
- We zien een stijgende lijn in het aantal bewonersinitiatieven, passend bij het groeiende aantal inwoners. Bewonersinitiatieven zijn gericht op het vergroten van de leefbaarheid in een buurt of wijk, daarom bekijken we of het wijkbudget mee moet groeien.

Sociale Recherche

- Sinds 2025 is er een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met gemeente Edam-Volendam voor de inzet van de sociale recherche. De DVO wordt in 2026 voor het eerst geëvalueerd. Ook andere regiogemeenten hebben interesse in samenwerking kenbaar gemaakt.
- Passend bij de landelijke opdracht gaan we ons meer richten op zorgfraude vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Kinderboerderij

- In 2025 is een kwantitatief onderzoek afgerond bij Kinderboerderij De Ridder om meer inzicht te krijgen in het aantal bezoekers: wekelijks bezoeken ongeveer 1.000 inwoners de kinderboerderij. Volgende stap is in kaart te brengen wat er nodig is om de kwaliteiten van de kinderboerderij te behouden, te verbreden en te versterken. Hiervoor wordt een onderzoeksopdracht geformuleerd, dat in 2026 uitgevoerd wordt.

Wat mag het kosten

Bedragen x € 1.000

PGRo2	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	207.216	185.729	195.794	205.469	212.448	219.331	227.492
Baten	-66.330	-43.108	-45.356	-44.461	-42.059	-42.247	-42.700
Saldo	140.886	142.622	150.439	161.008	170.389	177.085	184.793

BVo21 Kunst en cultuur	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	9.363	9.212	9.502	9.877	10.172	10.387	10.566
Baten	-1.483	-1.347	-1.347	-1.394	-1.429	-1.464	-1.500
Saldo	7.879	7.865	8.156	8.483	8.744	8.923	9.066

BVo22 Sport en recreatie	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	10.364	11.049	11.381	12.498	13.671	14.292	14.962
Baten	-2.335	-2.133	-2.117	-2.138	-2.368	-2.391	-2.391
Saldo	8.029	8.915	9.263	10.361	11.303	11.901	12.570

BVo23 Wijkmanagement	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	1.767	1.740	1.734	2.470	2.542	2.616	2.698
Baten							
Saldo	1.767	1.740	1.734	2.470	2.542	2.616	2.698

BVo24 Jeugd	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	51.101	46.806	51.776	55.114	58.562	62.234	66.504
Baten	-41	-22	-22	-22	-23	-23	-23
Saldo	51.059	46.785	51.754	55.091	58.539	62.210	66.481

BVo25 Onderwijs	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	14.341	13.271	13.235	14.524	17.077	17.320	17.478
Baten	-3.947	-3.557	-3.557	-3.352	-3.355	-3.459	-3.459
Saldo	10.394	9.714	9.678	11.173	13.723	13.861	14.019

BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	67.217	55.912	57.221	60.565	59.939	61.887	64.566
Baten	-24.602	-7.765	-7.742	-7.306	-4.636	-4.661	-5.078
Saldo	42.615	48.147	49.479	53.259	55.302	57.226	59.488

BVo27 Werk en inkomen	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	53.063	47.739	50.946	50.420	50.485	50.595	50.718
Baten	-33.921	-28.284	-30.571	-30.249	-30.249	-30.249	-30.249
Saldo	19.142	19.455	20.375	20.171	20.236	20.346	20.470

In dit programma hebben we voor de begroting 2026 € 9.675.000 hogere lasten en € 895.000 lagere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2025-2026

Vanwege de omvang van het programma wordt dit programma op beleidsveld niveau toegelicht conform de afspraak met de gemeenteraad. De belangrijkste elementen in de ontwikkeling op beleidsveldniveau ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025 zijn:

BVo21 Kunst en Cultuur	Lasten	Baten
Cultuur visie		
Op 30 januari 2025 (rbs 1605484) heeft de gemeenteraad de cultuurvisie gemeente Purmerend 2025-2032 'De kracht van Cultuur' vastgesteld. Met deze cultuurvisie ligt er een plan om de komende jaren te investeren in een bloeiend, toekomstbestendig, aantrekkelijk en inspirerend cultuur aanbod voor onze inwoners. Bij de Voorjaarsnota 2025 is voor deze cultuurvisie incidenteel € 254.000 beschikbaar gesteld. In 2026 zal voor het uitvoeren van dit plan structureel een budget beschikbaar zijn van € 379.000. Dit leidt tot een verhoging van de lasten.	143	
Loonkosten		
De loonkosten zijn per beleidsveld herverdeeld, rekening houdend met de werkelijke inzet van medewerkers, verschuivingen binnen de formtaie en de meest recente cao-wijzigingen.	170	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	62	-47
Totaal	375	-47

BVo22 Sport en recreatie	Lasten	Baten
Kapitaallasten		
In 2026 worden ten opzichte van 2025 hogere afschrijvings- en rentelasten geraamd op binnen- en buitensportaccommodaties.	756	
Onderhoudskosten		
Voor het onderhoud en bijdrage aan de voorziening van het onderhoud voor de diverse binnen en buitensportaccommodaties houden we rekening met een stijging van kosten van € 140.000. Deze stijging is gebaseerd op geactualiseerde onderhoudsplannen, indexering van kosten en verwachte prijsontwikkelingen.	140	
Spurd		
In het verleden ontving Spurd een vast bedrag om de kosten voor groot onderhoud aan de sportaccommodaties te dekken. Het budget is inmiddels geactualiseerd op basis van het meerjaren onderhoudsplan (MJOP), waarbij het gewogen gemiddelde van de onderhoudskosten over de komende 10 jaar is berekend. Deze systematiek is gelijk aan die van de Gemeente zelf. Hierdoor is het budget met € 125.000 toegenomen.	125	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000.	96	- 21
Totaal	1.117	-21

BVo23 Wijkmanagement	Lasten	Baten
Loonkosten		
De loonkosten zijn per beleidsveld herverdeeld, rekening houdend met de werkelijke inzet van medewerkers, verschuivingen binnen de formatie en de meest recente cao-wijzigingen.	729	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	7	
Totaal	736	0

BVo24 Jeugd	Lasten	Baten
Preventief jeugdbeleid en lokale inzet		
Zoals reeds besloten in de Voorjaarsnota 2024 is het budget van de GGD vanaf 2026 structureel hoger, zie onderdeel E5 van de Voorjaarsnota 2024. Dit effect wordt gedempt doordat de verkoop van de locatie aan de Vurenhout in Zaanstad niet in 2025, maar in 2026 plaatsvindt.	110	
Indexatie uitvoering jeugdwet		
In het rapport 'Groeipijn' van de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd, ook wel bekend onder de naam 'Commissie Van Ark', van januari 2025 wordt het Rijk geadviseerd om zowel de effecten van volume als prijs mee te nemen in de meerjarenramingen. Dit is ook van belang van de gemeentelijke begroting. Tot op heden werd in de begroting van de gemeente Purmerend geen rekening gehouden met volume indexatie. Het advies van de Commissie van Ark is om voor de indexatie van het volume aan te sluiten bij de ontwikkeling van de verwachte reële groei van de totale netto zorguitgaven uit de Rijksbegroting. Voor de begroting 2026 is het meerjarig gemiddelde (2026-2029) genomen (3,8%). De volume indexatie leidt tot een bijstelling van het budget in 2026 van € 3,352 miljoen. Wat betreft prijsindexatie is de gebruikelijke methode gehanteerd. Volgens afspraken met onze gecontracteerde partners vindt er prijsindexatie plaats op basis van het Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA) percentage. Bij het opstellen van de begroting 2026 was het definitieve OVA percentage 2025 al bekend en zijn de budgetten doorgerekend met 5,2%. De prijsindexatie leidt tot een bijstelling van het budget in 2026 van € 1,831 miljoen.	5.183	
Taakstelling		
In het raadsvoorstel Formatie urgente opgaven jeugdzorg (1606328) is budget beschikbaar gesteld voor extra personeel om interventies uit te voeren die besparingen realiseren en tegelijkertijd zorgen voor verbetering van de situatie van jeugdigen en gezinnen. In 2025 wordt gewerkt aan de opbouw van het team en zal er nog geen besparing worden gerealiseerd. Vanaf 2026 zijn de eerste besparingen geraamd, dat wil zeggen dat de extra personeelsinzet zichzelf terugverdient. Gerekend is met een besparing van € 922.000.	-922	
Personeelskosten		
De loonkosten zijn per beleidsveld herverdeeld, rekening houdend met de werkelijke inzet van medewerkers, verschuivingen binnen de formatie en de meest recente cao-wijzigingen.	-1.039	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000.	6	
Totaal	3.338	0

BVo25 Onderwijs	Lasten	Baten
Loonkosten		
De loonkosten zijn per beleidsveld herverdeeld, rekening houdend met de werkelijke inzet van medewerkers, verschuivingen binnen de formatie en de meest recente cao-wijzigingen.	799	
Huur sportzaal		
In 2026 stonden er huuropbrengsten en -kosten begroot voor een sportzaal, waar wij als tussenhuurder fungeerde. Dit is niet langer meer van toepassing.	-206	206
Da Vinci en SG Antoni Gaudí		
In 2026 zijn er hogere lasten geraamd voor de sloopkosten van het tweede deel van de Flevostraat 247 voor de nieuwbouw van het Da Vinci en SG Antoni Gaudí (Innovium College).	200	
Kapitaallasten		
In 2026 worden ten opzichte van 2025 hogere afschrijvings- en rentelasten geraamd op onderwijshuisvesting.	170	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	327	0
Totaal	1.290	206

BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Lasten	Baten
OVA indexeringen WMO		
Binnen de WMO en maatschappelijke ondersteuning hebben wij afspraken met onze gecontracteerde partners dat indexatie plaats vindt op basis van het Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA) percentage. Volgens onze begrotingsuitgangspunten houden wij rekening met een jaarlijkse indexatieverhoging van 4,0% vooruitlopend op het definitieve percentage. Echter voor 2025 is het definitieve OVA percentage reeds bekend waardoor we het percentage voor 2026 hebben aangepast naar 5,2%. Dit percentage is tot stand gekomen door de correctie van de OVA 2025 en de voorlopige OVA 2026. Normaal gesproken konden we dit pas berekenen in de voorjaarsnota van 2026. Voor de jaren 2027 tot en met 2029 houden we nog steeds rekening met 4%.	1.700	
Prijsstijging WMO aanbesteding		
Naar aanleiding van de aanbesteding zijn tevens de tarieven herijkt. Het kostprijsonderzoek heeft tot hogere tarieven per 1 juli 2026 geleidt. De tarieven dienen marktconform te zijn en door een onafhankelijk onderzoeksbureau vastgesteld en onderbouwd. Met deze nieuwe tarieven en uitgaande van het huidige klantenbestand blijkt dat er een onvermijdelijke kostenstijging aanstaande is. Dit is onvermijdelijk omdat we wettelijk verplicht zijn om reële tarieven te betalen en we een zorgplicht hebben naar onze inwoners. Op basis van deze prijsstijging per half 2026 leidt dat tot een budgetverhoging van 1,75 miljoen.	1.750	
Inkomensafhankelijke bijdrage WMO		
In de oorspronkelijke begroting hadden we rekening gehouden met de invoering van de inkomensafhankelijke bijdrage voor de WMO in 2026. Deze invoering zal naar alle waarschijnlijkheid op zijn vroegst per 2027 worden ingevoerd. Vooralsnog is de inkomensafhankelijke bijdrage voor de WMO controversieel verklaard. Dit betekent dat de behandeling van het voorstel wordt uitgesteld tot na de vorming van een nieuw kabinet. Hierdoor vervalt de geraamde extra baten van €100.000 in 2026.		100

BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Lasten	Baten
<i>Uitbereiding scootmobielstallingen (bijdragen gemeente)</i>		
Begin 2025 is Intermaris gestart met de uitbereiding die gepland stond in 2023 en 2024. Bij de corporaties was vertraging in de uitvoering van deze werkzaamheden en het verkrijgen van vergunningen heeft veel tijd gekost..Conform afspraken zal de Gemeente 50% van de kosten bijdrage en in 2025 betalen. Deze gelden zijn overgeheveld vanuit 2024 naar 2025 om de uitbereiding op een aanvaardbaar peil te brengen en komen niet terug in de begroting van 2026.	-134	
Indexatie van reguliere subsidies		
Volgens onze begrotingsuitgangspunten houden wij voor subsidies rekening met een jaarlijkse indexatieverhoging van 2,5%. Dit is in het licht van de huidige ontwikkelingen te hoog. Na de Voorjaarsnota 2025 is een herberekening van het generieke indexatie percentage op reguliere subsidies gemaakt op basis van de eerder gebruikte systematiek. Dit betekent dat we uitkomen op een percentage van 2% voor 2026.	239	
DUVO (Decentrale Uitkering Vrouwenopvang)		
Er is een rijksbijdrage voor de financiering van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling ontvangen. Concreet gaat het om middelen voor vrouwenopvang, maar ook voor andere vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties, zoals seksueel geweld, eengerelateerd geweld en loverboyproblematiek.	185	
Beschermd wonen		
Vanuit de mei circulaire 2025 is er € 303.000 extra budget beschikbaar gesteld in de begroting van 2026 voor beschermd wonen dit is toevoegd aan dit budget.	303	
Woonvormen (tijdelijke woningen)		
Voor het onderhoud en bijdrage aan de voorziening van het onderhoud voor de diverse tijdelijke woonvormen houden we rekening met een stijging van kosten van € 118.000.	118	
Kapitaalslasten		
In 2026 worden ten opzichte van 2025 hogere afschrijvings- en rentelasten geraamd voor de diverse tijdelijke woonvormen.	137	
Loonkosten		
De loonkosten zijn per beleidsveld herveeld, rekening houdend met de werkelijke inzet van medewerkers, verschuivingen binnen de formatie en de meest recente cao-wijzigingen	-720	
GALA		
Vanaf 2026 ontvangt de gemeente minder specifieke uitkering GALA omdat zeven van de vijftien programma onderdelen geen financiering meer krijgen. Dit betreffen de volgende programma's: Mentale Gezondheid, Aanpak overgewicht en obesitas, Leefomgeving, Opgroeien in een kansrijke omgeving en Vroegsignalering Alcoholproblematiek, Eén tegen eenzaamheid, Versterking kennisfunctie GGD en Regionale aanpak preventie. Dit betreft een budgetneutrale wijziging omdat tegenover minder baten ook minder lasten staan.	-354	354
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	120	-18
Totaal	3.344	436

BVo27 Werk en inkomen	Lasten	Baten
Werkom		
De begroting 2026 is aangepast conform de begroting van Werkom. De zienswijze op de begroting 2026 van Werkom is vastgesteld in de raad. Hierdoor hebben we € 433.000 hogere lasten dan in 2025.	433	
Energiearmoede		
Voor de aanpak van de energiearmoede hebben we in 2025 baten ontvangen vanuit de Sisa regeling Aanpak Energiearmoede (C55). Voor 2025 hadden we € 322.000 aan zowel baten en lasten (budgetneutraal) in de begroting opgenomen. In 2026 is deze regeling er niet meer.	-322	322
Aanpak geldzorgen, armoede, schulden en kinderarmoede		
Er is een bedrag van € 165.000 doorgeschoven in de jaarrekening 2024 naar 2025 als resultaatbestemming voor de aanpak van geldzorgen, armoede en schulden en het tegengaan van kinderarmoede. Dit was een indicidenteel budget. In de begroting van 2026 komt dit budget niet terug.	-165	
Stadspas		
Het budget voor de stadspas is in 2025 incidenteel € 200.000 hoger in verband met de algehele opstartfase en inrichting van de stadspas. Voor 2026 en verder is het budget alleen voor de reguliere jaarlijkse operationele kosten voor de stadspas.	-200	
Loonkosten		
De loonkosten zijn per beleidsveld herverdeeld, rekening houdend met de werkelijke inzet van medewerkers, verschuivingen binnen de formtaie en de meest recente cao-wijzigingen.	-232	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	-40	
Totaal	-526	322

Reserves

Reserve Opvang Ontheemden Oekraïne

In de begroting 2026 is een onttrekking geraamd aan de reserve van afgerond € 12.000. Dit betreft de geraamde onttrekking vanuit het raadsvoorstel Aankoop perceel grond met opstal Waterlandplein 3B/Rijperhof 7, 8, 9, 9A/E-(Wvg) (reg.nr. 1597557) dat oorspronkelijk is aangekocht voor de tijdelijke opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringsen

De jaarschijf 2026 van programma 2 heeft een totaalbedrag van € 50,0 miljoen aan investeringen, waarvan € 0,5 miljoen betrekking heeft op voorgenomen investeringen: voor de Nachtopvang en de Woonzorgvoorziening aan de Jaagweg. Afspraak voor voorgenomen investeringen is dat hiervoor een apart raadsvoorstel wordt opgesteld om tot uitgave te mogen overgaan. Het grootste deel van de investeringen 2025 betreft de scholenbouw (€ 30,3 miljoen): nieuwbouw Innovium college, Plankier/Alexander Roozendaalschool Mercuriusweg 2, De Klim-op Karekietpark, 2e school Middenbeemster en voorbereiding nieuwbouw OBS De Delta en de Waterlandschool. Het andere deel van de investeringen betreft sport waaronder € 7,0 miljoen voor het hybridebad van het Leeghwaterbad) en vervanging speeltoestellen (€ 1,2 miljoen), WMO hulpmiddelen (€ 0,7 miljoen). Voor de specificatie van de investeringen wordt verwezen naar de bijlage Meerjareninvesteringsplanning.

Programma 3

Wonen

Visie

We vinden het van groot belang dat onze (toekomstige) inwoners in de wijken en dorpen prettig en leefbaar wonen, in passende en betaalbare woningen. We blijven daarom bouwen aan een divers aanbod aan woningen, waaronder ook nieuwe, geclusterde woonvormen, al dan niet met zorg. Onze wijken en dorpen zijn klimaatadaptief ingericht. We stimuleren en investeren in omkijken naar elkaar. De woonomgeving en de maatschappelijke voorzieningen zijn hier op ingericht. Voor inwoners die ondersteuning nodig hebben, meer dan hun eigen sociale netwerk kan bieden, zijn er voldoende welzijns- en zorgvoorzieningen in de buurt.

Doelen en activiteiten

Samen met onze partners werken wij aan deze visie door te sturen op onderstaande punten:

1: Voldoende, passende en betaalbare woningen voor onze inwoners

Om tegemoet te komen aan de vraag van bewoners en woningzoekenden in Purmerend, blijven we ook de komende jaren volop inzetten op de bouw van een divers woningaanbod, zowel qua type als qua prijs. We willen dat onze woningvoorraad zo goed mogelijk aansluit bij de wensen en persoonlijke situatie van onze (toekomstige) inwoners.

2: Zelfstandig wonen met ondersteuning indien nodig

We bevorderen het zelfstandig (blijven) wonen van onze inwoners. Voor wie dat nodig heeft, is er passende ondersteuning en zorg in de buurt. We stimuleren zelfredzaamheid, zodat ook tijdens de pieken van de vergrijzing voldoende ondersteuning en zorg beschikbaar is voor iedere oudere die dat nodig heeft.

3: Leefbare wijken en dorpen, met een eigen karakter

De wijken en dorpen van Purmerend hebben elk hun eigen karakter en bieden voor ieder wat wils. Onze inwoners hechten veel waarde aan gemeenschapszin, maar ervaren ook dat de sociale cohesie op sommige plekken onder druk staat. We stimuleren de eigen inzet van inwoners en versterken waar mogelijk de gemeenschapszin.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

- In 2026 leveren we naar verwachting ongeveer 600 nieuwbouwwoningen op, waarvan ongeveer 215 sociale huurwoningen en 127 woningen in het middensegment. Om gemengde wijken te behouden of te creëren passen we binnen ons betaalbaarheidsbeleid (de 30-40-30 norm) meer maatwerk toe. Bij herontwikkeling of toevoeging in buurten of wijken met een hoog aandeel sociale huurwoningen betekent dat bijvoorbeeld dat we een hoger percentage middensegmentwoningen (huur en koop) toevoegen. Maar andersom is natuurlijk ook mogelijk.
- De in maart 2025 vastgestelde Woon(zorg)visie 2025-2030 vormt het kader voor de uitvoering van de visie en de hierin opgenomen opgaven. De visie heeft een looptijd van 5 jaar, de opgaven pakken we gefaseerd in tijd en prioriteit op. In 2026 werken we aan diverse opgaven, binnen de mogelijkheden van de financiële kaders, waaronder:
 - Het opstellen van wijkprofielen. Met een wijkprofiel krijgen we beter en diepgaander inzicht in hoe een wijk er uit ziet en wat er leeft en speelt. Op basis van dit brede beeld zetten we waar nodig maatregelen/acties in om de wijk te versterken op het gebied van onder andere leefbaarheid, gezondheid, veiligheid en het omzien naar elkaar.
 - Samen met woningcorporaties en zorgpartijen passen we nieuwe en bestaande wooncomplexen aan, zodat (oudere) inwoners langer zelfstandig kunnen wonen.
 - We realiseren toegankelijke maatschappelijke ruimten die flexibel kunnen worden ingevuld door zorg- en welzijnsaanbieders, passend bij de behoefte van de wijk. Daarbij stimuleren we het gezamenlijk gebruik van de ruimten.
 - Zowel in de bestaande wijken als in de nieuwbouw, onderzoeken we samen met andere partijen, de mogelijkheid om nieuwe, geclusterde woonconcepten toe te voegen. Het gaat hierbij om (tussen)vormen van wonen met zorg en zelfstandig wonen.
 - We zetten in op zorgvuldige woningtoewijzing voor mensen met onbegrepen gedrag. We maken werkafspraken met corporaties en zorgaanbieders over de inzet van begeleiding.
 - We vergroten de bekendheid van onze laagdrempelige steunpunten, zoals het lokale meldpunt Advies en Bijzondere Zorg, het aanbod van de Waakvlam, de wijkteams en het landelijke meldpunt Zorgwekkend Gedrag. Het doel is om inwoners die zorg of ondersteuning nodig hebben eerder te kunnen begeleiden naar de juiste zorg.
- We voeren de prestatieafspraken uit met de corporaties, huurdersverenigingen en de belangrijkste grote zorgpartijen waarmee we samenwerken.
- We vertalen nieuwe wetgeving, zoals de Wet versterking regie op de volkshuisvesting, naar lokaal beleid en bereiden waar nodig aanpassingen van onze lokale regelgeving voor.

- We voeren de vernieuwde Woondeal MRA en het Sociaal woonakkoord met de corporaties uit. Samen met ontwikkelaars, corporaties en zorgpartijen pakken we voortvarend de acties op uit het Woningmakertraject om de woningbouw te versnellen.
- We continueren de regionale samenwerking voor de huisvesting van aandachtsgroepen. Zodat we beschikken over voldoende betaalbare woningen voor alle aandachtsgroepen en deze groepen met de juiste zorg en ondersteuning evenwichtig verdelen over de gemeenten.

Belangrijk om te weten

Wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting

Dit wetsvoorstel geeft gemeenten, provincie en het Rijk meer regie op de volkshuisvesting, om te sturen op hoeveel, waar en voor wie er wordt gebouwd. Daarbij gaat het om aantallen woningen en locaties, betaalbare woningen en een evenredige verdeling daarvan en om het verstevigen van lokale prestatieafspraken. Naar verwachting treedt de wet volgend jaar in werking. De precieze datum is nog niet bekend.

Wat mag het kosten

Bedragen x € 1.000

PGR03	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	1.143	1.120	1.402	2.382	2.551	2.736	2.781
Baten	-162	-130	-130	-130	-130	-130	-130
Saldo	981	990	1.272	2.252	2.422	2.606	2.652

In dit programma hebben we voor de begroting 2026 € 980.000 hogere lasten en baten zijn gelijk gebleven ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2025-2026

BV031 Wonen	Lasten	Baten
Rente		
Het rompkrediet van de startersleningen en duurzaamheidsleningen is verhoogd. Om deze leningen te financieren zijn de rentelasten gestegen.	226	
Lonen		
De loonkosten zijn per beleidsveld herverdeeld, rekening houdend met de werkelijke inzet van medewerkers, verschuivingen binnen de formatie en de meest recente cao-wijzigingen.	815	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	-61	
Totaal	980	0

Reserves

Reserve wonen

Op dit moment bevat de reserve een budget van de Woon(zorg)visie (€ 300.000, gestort in de Voorjaarsnota 2025, onderdeel B2-2) en een budget voor egalisatie van de resultaten van de locaties tijdelijke woningen. In 2024 zijn de locaties Waterlandlaan (Kraggeveenstraat 43 t/m 125) en Rijperhof/Waterlandplein in gebruik genomen waardoor er bij het opmaken van de begroting 6 locaties tijdelijke woningen in gebruik zijn met 242 woningen. De gemeenteraad is geïnformeerd dat er 14 woningen aan het Karekietpark in de zomer van 2025 worden verplaatst (zijn verkocht) in verband met de nieuwbouw van basisschool De Klim-op. De reserve staat onder druk doordat de (stijging van de) kosten van de locaties hoger zijn dan de opbrengsten. Bij het opmaken van de begroting is er een voorstel aan de gemeenteraad gestuurd voor een 7e locatie aan de N244 met 60 woningen (t.b.v. opvang Oekraïense ontheemden). De geraamde onttrekking in 2026 van € 452.611 zal na accordering van het voorstel door de raad wijzigen in een storting.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringsen

Dit programma heeft geen investeringen.

Programma 4

Milieu

Visie

We zetten in op het behoud van een goed milieu en het duurzame gebruik van grondstoffen., evenals op de duurzame opwekking en beschikbaarheid van energie. Ons doel is om de Parijs-doelstellingen haalbaar en betaalbaar te maken. Hiervoor werken wij samen met Stadsverwarming Purmerend (SVP), de woningcorporaties, inwoners en bedrijven.

Het afgelopen jaar kreeg het probleem van netcongestie veel aandacht en dit zal de komende jaren zo blijven. Samenvattend, zonder stroom valt alles stil. Dit betekent dat de uitbreiding van grote woningbouwprojecten vertraging oploopt vanwege onvoldoende elektriciteit. Komend jaar wordt stevig ingezet om de effecten van netcongestie voor de gemeente Purmerend te mitigeren. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de regionale en landelijke netbeheerders, Liander en Tennet.

Voor het afvalbeheer van de toekomst zetten we in op preventie, om de totale hoeveelheid afval en grondstoffen per inwoner te verminderen. Dit ondersteunen we met een inzamelsysteem waarmee schone en goed herbruikbare grondstoffen gescheiden opgehaald worden voor maximaal hergebruik. Hierbij wordt de balans gezocht tussen het gemak voor onze inwoners en het realiseren van de milieudoelstellingen, tegen maatschappelijk verantwoorde kosten.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Bewustwording vormt de basis van een duurzame samenleving. Besparing op de energiekosten is mogelijk met isolatie en andere energiebesparende maatregelen. Iedereen voelt de stijgende energieprijzen. Dat levert een dubbel voordeel op: we werken aan de duurzaamheidsdoelen van het Parijs-akkoord én inwoners besparen op hun energiekosten.

De gemeente vervult hierin, en in duurzaamheid in het algemeen, een actieve faciliterende en stimulerende rol. Waar mogelijk gebeurt de uitvoering van de energietransitie kostenneutraal en met behoud van keuzevrijheid voor inwoners.

Aanvullend geven we uitvoering aan de Regionale Energiestrategie (RES) en de Transitievisie Warmte (TVW). Met name waar financiële middelen nodig zijn, kiezen wij voor 2 thema's: het aardgasvrij maken en isolatie.

Doelen en activiteiten

Werken aan de toekomst

Om Purmerend ook in de toekomst leefbaar en veilig te houden werken we aan de toekomst van onze gemeente. Dat 'werken aan de toekomst' doen we aan de hand van de vijf deelopgave(n) die op 27 februari 2025 door de gemeenteraad zijn vastgesteld. De activiteiten van deze vijf deelopgaven zijn verspreid over een meerdere programma's van de begroting. In dit programma ligt de focus op het anders omgaan met energie (de energie- en warmtetransitie) en het hergebruiken van grondstoffen (het inzamelen en voorkomen van afval). Ook het milieutoezicht dat wordt uitgevoerd door de Omgevingsdienst IJmond vindt binnen dit programma plaats.

De gemeente vervult in deze opgaven een actieve, faciliterende en stimulerende rol. Waar mogelijk gebeurt de uitvoering van de energietransitie kostenneutraal en met behoud van keuzevrijheid voor inwoners. We geven binnen dit programma uitvoering aan de Regionale Energiestrategie (de RES) en de Transitievisie Warmte (TVW). Verder faciliteren we bewoners in het besparen op de energiekosten, door te ondersteunen bij het isoleren en het aanbrengen van andere energiebesparende maatregelen. Dat levert een dubbel voordeel op. We werken aan de duurzaamheidsdoelen van het Parijs-akkoord en inwoners besparen op hun energiekosten. Waar financiële middelen nodig zijn kiezen we voor 2 thema's: het aardgasvrij maken en isolatie.

Netcongestie en stroomvoorziening

Het stroomnet loopt landelijk op veel plekken vast. Daardoor is er op veel plekken slechts beperkte (stroom)capaciteit en dat heeft gevolgen voor veel gebiedsontwikkelingen. Het afgelopen jaar kreeg dit probleem daarom veel aandacht en de verwachting is dat dit de komende jaren zo zal blijven. Zonder stroom staat alles stil. Het komende jaar wordt er stevig op ingezet om de effecten van netcongestie voor de gemeente Purmerend te mitigeren. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met de regionale en landelijk netbeheerders, Liander en Tennet.

Het is onze ambitie om naast het vergroten van de capaciteit ook andere vormen van duurzame energieopwekking mogelijk te maken. Dat doen we in het kader van de Regionale Energiestrategie (RES). Voor de energietransitie zien we zonne-energie als kansrijk en geothermie heeft veel potentie voor het voorzien in warmte voor woningen en bedrijven. Omdat er schaarste is voor wat betreft

energiecapaciteit, is het noodzaak om zo effectief mogelijk gebruik te maken van de beschikbare energie. Dat doen we door de werking van energyHUBs te verkennen.

Milieu

Het milieutoezicht wordt uitgevoerd door Omgevingsdienst IJmond. Door gerichte controles wordt ervoor gezorgd dat bedrijven voldoen aan de geldende wet- en regelgeving op het gebied van milieu. In het uitvoeringsprogramma van Omgevingsdienst IJmond worden alle acties opgenomen en in het evaluatieverslag wordt de inzet verantwoord.

Afvalinzameling

Afvalpreventie en afvalscheiding zijn 2 belangrijke pijlers in de route naar een circulaire economie. Door te focussen op preventie, streven we ernaar de totale hoeveelheid afval te verminderen door slim te kopen en te consumeren. Preventie is ook het repareren van wat kapot is, het minimaliseren van verpakkingen en het inzetten van herbruikbare materialen. Afvalscheiding ligt meer op het bord van onze inwoners, en zorgt ervoor dat afval efficiënt wordt verwerkt en gerecycled. Door afvalstromen zoals papier, glas, PMD en bioafval te scheiden, ontstaan schone grondstofstromen die in hoge mate hergebruikt kunnen worden. Wanneer afval goed en vooral juist wordt gescheiden, neemt het hergebruik van grondstoffen toe en blijven de kosten voor afvalbeheer beheersbaar. Zo gaan we van afval denken naar grondstof denken en dragen we bij aan een steeds meer circulaire economie.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

De energietransitie

We zetten in op meer- en schonere vormen van energieopwekking en -gebruik. Nieuwe woningen worden zo duurzaam mogelijk uitgevoerd. In de gebouwde omgeving ligt een opgave om de bestaande woningvoorraad te verduurzamen om verlies van energie en hoge kosten voor bewoners tegen te gaan. We faciliteren en stimuleren bewoners om te isoleren en andere duurzame maatregelen te nemen.

In juli 2023 is het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) gestart. Aan Purmerend is een bedrag van € 1.337.500 toegekend (incl. btw). De lokale aanpak voorziet aan woningeigenaren aan een aanbod waarbij 3 subsidies (het NIP, een gemeentelijke subsidie en een ISDE-subsidie vanuit het Rijk) gestapeld wordt aangeboden.

- We proberen bewoners zo veel als mogelijk te ontzorgen en de drempels voor deelname weg te nemen. De gemeente zorgt voor aannemers en draagt de kosten van diervriendelijk isoleren. Eigenaren hoeven zelf geen formulieren in te vullen. We zien dat de belangstelling om te isoleren duidelijk is gegroeid.
- We werken samen met andere gemeenten en de provincie om de activiteiten van netbeheerders te richten en te prioriteren, zodat er meer stroom beschikbaar komt voor Purmerend. We brengen de actuele stroomvraag in kaart en voeren hier regie over. We voorzien dat dit structurele aandacht zal blijven vragen van de gemeente.
- De schaarste in beschikbare (transport)capaciteit maakt dat andere inspanning nodig is om meer energie te kunnen gebruiken. Investerings in voorzieningen om de stroomcapaciteit te bufferen (bijvoorbeeld accu's) zijn daarom nodig. De investeringen zijn deels nodig voor de

stroomvoorziening van de gemeentelijke gebouwen en activiteiten. Ook ondernemers zullen dergelijke investeringen moeten doen om de belasting van het stroomnet gelijkmatig te krijgen.

- De Baanstee-Noord is geselecteerd als kansrijke EnergyHUB. Daarmee ontvangen we extra middelen om een energiesamenwerking inhoud te geven. De status van geprioriteerde EnergyHUB betekent voor de regionale netbeheerder ook mogelijkheid tot het experimenteren met de uitwisseling van stroom tussen de samenwerkingspartners.

De warmtetransitie

We werken verder aan de doelstelling om in 2050 aardgasvrij te zijn. Nieuwbouwwoningen worden gasvrij gebouwd. In de bebouwde omgeving ligt er een grote opgave. We ondersteunen bewoners aan de hand van de proeftuinen bij het aardgasvrij worden.

In 2025 is gestart met blok 3, het laatste deel van de Proeftuin Aardgasvrij in Overwhere-Zuid. Naar verwachting wordt dit in het eerste kwartaal van 2026 afgerond. Daarmee is het budget van de Proeftuin volledig besteed en wordt het project beëindigd.

- De verdere voorbereidingen vinden plaats voor het verwijderen van het kookgas in de appartementen aan de Ooster- en Westervenne, waarvoor op 19 december 2024 door de gemeenteraad een budget beschikbaar is gesteld.
- Er is een bijdrageregeling (de WIS) van kracht voor de aanleg van warmtenetten voor netwerkbedrijven zoals Stadsverwarming. We verwachten dat ondanks deze subsidiemogelijkheid, het aanleggen van een warmtenet voor bestaande grondgebonden woningen financieel niet haalbaar is. In het Warmteplan dat uiterlijk 2026 gereed moet zijn komen we hierop terug. Dit is een voorzetting van de Transitievisie Warmte die op 28 oktober 2021 is vastgesteld.
- Om SVP voor de langere termijn een toekomstbestendig bedrijf te maken is er behoefte aan één of meerdere warmtebronnen. Daarvoor wordt gekeken naar de mogelijkheden voor geothermie (aardwarmte). In 2025 is rijkssubsidie toegekend aan een van de houders van een opsporingsvergunning in het gebied. De beperkte stroomcapaciteit beperkt de voortgang. Ook moeten er afspraken worden gemaakt over de afname van de te winnen warmte tussen de vergunninghouder en SVP.
- In 2025 zijn we in beroep gegaan tegen het besluit van de staatssecretaris over het Winningsplan Middellie. Dit Winningsplan maakt langere gaswinning in Middellie mogelijk. Er is een beroepsschrift ingediend bij de Afdeling bestuursrechtspraak bij de Raad van State. Een zitting volgt.

Afvalinzameling

We verbeteren de afvalscheiding door inwoners op een creatieve wijze bewust te maken van het nut en de noodzaak van afval scheiden en door hen de mogelijkheid te bieden dit beter te doen. We brengen hiervoor de basis op orde door de volgende punten aan te pakken:

- De hoogbouw beschikt nog niet over faciliteiten voor het gescheiden weggooien van bioafval. We starten met de voorbereidingen om alle hoogbouw te voorzien van verzamelcontainers voor bioafval, zodat ook deze bewoners hun bioafval apart kunnen weggooien.
- In de Beemster wordt het afval nog opgehaald door achterlader vuilniswagens. Dit is een flinke arbeidsbelasting voor onze medewerkers. Daarom beginnen we met het aanbodlocatieplan voor de rolcontainers in de Beemster, zodat ook hier met de zijlader ingezameld kan worden.

- In onze communicatie benadrukken we het belang van goede afvalscheiding en schone grondstofstromen. Daarnaast informeren we onze inwoners over de kosten die ontstaan door het onnodig verbranden van grondstoffen.

Wat mag het kosten

Bedragen x € 1.000

PGRo4	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	20.205	17.558	20.202	18.021	18.444	18.977	18.900
Baten	-20.013	-18.822	-18.852	-19.319	-19.849	-20.490	-21.128
Saldo	192	-1.264	1.350	-1.298	-1.406	-1.513	-2.228

BVo41 Milieu	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	14.488	14.949	15.061	15.242	15.655	16.165	16.673
Baten	-16.642	-17.256	-17.256	-17.754	-18.284	-18.924	-19.562
Saldo	-2.154	-2.308	-2.196	-2.511	-2.629	-2.759	-2.890

BVo42 Duurzaamheid	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	5.717	2.610	5.141	2.779	2.789	2.812	2.228
Baten	-3.370	-1.566	-1.596	-1.566	-1.566	-1.566	-1.566
Saldo	2.347	1.044	3.546	1.213	1.223	1.246	662

In dit programma hebben we voor de begroting 2026 € 2.181.000 lagere lasten en € 467.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2025-2026

Beleidsveld Milieu

BVo41 Milieu	Lasten	Baten
Lagere kapitaallasten		
De kapitaallasten dalen door uitgestelde vervangingsinvesteringen tractie wegens aanbesteding in 2025.	-235	
Hogere verwerkingskosten		
De verwerkingskosten stijgen door een combinatie van tonnage en prijsontwikkeling (marktwerking).	234	
Hogere doorberekening Veegdienst		
De kosten voor straatreiniging worden voor 1/3 deel doorbelast aan afvalbeheer en 1/3 deel aan rioolbeheer. De actualisatie van deze kosten resulteert in een hogere doorbelasting van € 106.000.	106	
Hogere baten afvalstoffenheffing		
Er wordt € 486.000 hogere baten afvalstoffenheffing geraamd vanwege meer inwoners.		-486
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	76	-12
Totaal	181	-498

Beleidsveld Duurzaamheid

BVo42 Duurzaamheid	Lasten	Baten
Proeftuin aardgasvrij		
In 2025 stonden de laatste middelen voor de proeftuin aardgasvrij ter beschikking. Deze Rijksmiddelen zijn in 2026 niet langer beschikbaar. De middelen voor het warmteprogramma vanaf 2026 zijn benoemd in de verbrede duurzaamheidsagenda "Werk aan de Toekomst", welke financieel in de Voorjaarsnota 2025 door de Raad is bevestigd.	-1.839	
Werk aan de Toekomst		
In 2026 zijn de middelen voor duurzaamheid voortvloeiend uit het raadsbesluit over werk aan de toekomst verwerkt in de begroting. Dit is afgestemd op de beschikbare middelen in de SPUK CDOKE en de reserve duurzaamheid. In de begroting 2025 is de storting in de reserve duurzaamheid vanwege de vrijkomende SPUK CDOKE middelen nog niet verwerkt. Waardoor er in 2025 nog een hoger budget voor duurzaamheid staat. Dit zal in de Najaarsnota 2025 worden afgeramd en toegevoegd aan de reserve duurzaamheid.	-436	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.00	-87	30
Totaal	-2.362	30

Reserves

Reserve duurzaamheid

In 2026 is een onttrekking van € 769.000,- begroot. De onttrekking wordt gedaan ter dekking van de verbrede duurzaamheidsagenda "Werk aan de Toekomst". In 2026 staan geen toevoegingen begroot aan de reserve duurzaamheid.

Voorzieningen

Voorziening afvalstoffenheffing

De voorziening heeft tot doel om te komen tot een meerjarige egalisatie van het tarief van de afvalstoffenheffing. In 2026 is er een onttrekking aan de voorziening afvalstoffenheffing begroot van € 550.000. Hierdoor kan het tarief lager worden vastgesteld.

Investerings

De jaarschijf 2026 van programma 4 heeft een totaalbedrag van € 0,9 miljoen aan investeringen. Dit betreft investeringen voor afvalinzameling (containers en inzamelsystemen). Voor de specificatie van de investeringen wordt verwezen naar de bijlage Meerjareninvesteringsplanning.

Programma 5

Bereikbaarheid

Visie

Purmerend groeit. De komende jaren worden er binnenstedelijk veel woningen toegevoegd. Nieuwe én bestaande inwoners moeten zich op een veilige en comfortabele manier kunnen verplaatsen. Hierbij mogen geen groepen buiten de boot vallen. De binnenstedelijke verdichting vraagt om nieuwe oplossingen. We stimuleren daarom zoveel mogelijk wandelen, fietsen en het gebruik van openbaar vervoer; dit noemen we het STOMP-principe. Verplaatsingen met de auto blijven mogelijk, zodat de stad bereikbaar en leefbaar blijft.

Doelen en activiteiten

In december 2022 is het Mobiliteitsplan Purmerend vastgesteld. Dit plan verbindt de ontwikkelambities op het gebied van woningbouw, werkgelegenheid en verblijfskwaliteit aan de ambities van mobiliteit. Purmerend heeft een groeiambitie, waarbij er een groot aantal woningen worden toegevoegd. Deze woningbouwopgave heeft ook gevolgen voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van de stad. We hebben daarom 7 beleidsuitgangspunten voor de toekomstige mobiliteit geformuleerd:

1. Purmerend wordt een 10-minutenstad: basisvoorzieningen zijn lopend of fietsend binnen 10 minuten te bereiken.

2. Een leefbaar en goed bereikbaar centrumgebied, gericht op kwaliteit voor voetgangers, fietsers en de openbare ruimte.
3. Een toekomstbestendig OV-netwerk voor de stad en de regio.
4. Verkeersafwikkeling van de auto richt zich op routes vanuit woonwijken naar de uitvalswegen.
5. Toegankelijke en betaalbare mobiliteit.
6. Een veilige stad voor elke verplaatsing.
7. Duurzame mobiliteit¹.

Voor de uitvoering van het Mobiliteitsplan zijn aanvullende middelen nodig. Daarna worden de maatregelen verder uitgewerkt en moeten bepaalde keuzes worden gemaakt. Het is belangrijk de maatregelen in samenhang te bekijken: zowel in relatie tot elkaar, als tot ruimtelijke ontwikkelingen en het beheer en onderhoud. Redenen hiertoe zijn onder andere het minimaliseren van overlast, het tijdig bieden van oplossingen voor de bereikbaarheid en het optimaal combineren van geldstromen. Daarom is het Mobiliteitsplan vertaald naar een adaptief Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2024-2026, dat in 2025 is vastgesteld door het college. Dit uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd.

Vanuit de VRA wordt gewerkt met het beleidskader mobiliteit. Dit beleidskader is in 2023 door de Regioraad vastgesteld. In dit beleidskader wordt de mens centraal gesteld en wordt er gekeken naar een inclusief vervoerssysteem. Een andere belangrijk uitgangspunt is - net als bij het mobiliteitsplan van Purmerend - het STOMP-principe. We werken intensief samen met de VRA bij diverse beleidsopgaven, gebiedsontwikkelingen en herinrichtingsprojecten.

^[1] Onder duurzame mobiliteit verstaan we alle manieren van vervoer, waarbij het verplaatsingsgedrag minder nadelige gevolgen heeft voor het milieu. Dit betreft met name lopen, fietsen, openbaar vervoer en vormen van deelmobiliteit, die allen bijdragen aan een vermindering en/of verschoning van het autogebruik.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

- Mobiliteit is een breed thema dat aan veel (ruimtelijke) ontwikkelingen raakt en gaat over de manier waarop we ons verplaatsen. Om die reden hebben we een aantal onderwerpen verder uitgewerkt, waaronder onder andere een parkeerbeleidsplan, de parkeernormennota, een actieagenda fiets en een visie op het laden. Over een deel wordt eind 2025 door de gemeenteraad een besluit genomen. Voor een ander deel gebeurt dat in de loop van 2026.
- Het komende jaar worden diverse maatregelen uit het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit voorbereid of uitgevoerd, waaronder: de tweede tranche toegankelijkheid met ongeveer 10 bushaltes, het vervangen van de reisinformatiepanelen bij bushaltes en de herinrichting van meerdere straten en kruispunten. Daaronder vallen bijvoorbeeld de Rijperweg-West, de van Osweg-Grotenhuysweg, het kruispunt N235 – Verzetslaan en de Purmerenderweg in ZOB.
- We werken verder aan het Uitvoeringsprogramma Parkeren. Het komende jaar optimaliseren we de monitoring van de parkeerdata en de digitale parkeersystemen, en waar nodig breiden we op basis van de parkeerdruk en signalen uit wijken het betaald parkeergebied uit.
- Het aantal elektrische auto's neemt toe en daarmee ook de vraag naar oplaadmogelijkheden. In Purmerend beschikken we over ongeveer 550 laadpalen in het openbare gebied. Hiermee is sprake van een dekkend systeem; want binnen 200 meter van de meeste woonadressen

beschikken we over een laadmogelijkheid. We verwachten in 2026 zo'n 50 laadpalen bij te plaatsen.

- In 2025 is er een verkeersstudie uitgevoerd die het beleid uit het mobiliteitsplan verbindt aan de manier waarop Purmerenders zich verplaatsen. Deze studie geeft meer inzicht in (toekomstige) knelpunten in de verschillende netwerken. Eind 2025 wordt aan de hand van deze studie gewerkt aan een actieagenda met mogelijke aanpassingen in de verkeersnetwerken. In 2026 zullen wij uitvoering geven aan deze actieagenda.
- We werken de mobiliteitshubs aan het Beatrixplein en de N244 verder uit. Dat soort hubs zijn toegankelijke knooppunten die uitnodigen tot duurzamere en andere vormen van verplaatsen. Naast deze hubs gebruiken we het STOMP-principe bij gebiedsontwikkelingen, om duurzame mobiliteit te bevorderen.
- De gemeente Purmerend is voorzitter van de adviescommissie openbaar vervoer voor de concessie Zaanstreek-Waterland. In de concessie en in Purmerend is ingezet op een toename van het aantal zero-emissiebussen en R-netlijnen. Ook zetten we ons in voor verbetering van de lijnvoering, het verhogen van de frequentie en het verminderen van de rituitval.
- Omdat het centrumgebied van Purmerend dichter bebouwd wordt met meer woningen en voorzieningen en het aantal bezoekers toeneemt, onderzoeken we hoe we de bereikbaarheid van het centrum voor de verschillende vervoersmiddelen het beste kunnen inrichten. Dit onderzoek maakt deel uit van de planstudie voor de herinrichting van de route Gedempte Where – Purmersteenweg en de Waterlandlaan.
- Om de verkeersveiligheid te verbeteren wordt er blijvend ingezet op verkeersveiligheidscampagnes. Ook het programma veilige fietspaden, waarbij de verkeersveiligheid wordt verbeterd bij beheer en onderhoud van wegen wordt gecontinueerd. In samenwerking met het Openbaar Ministerie en de politie werken we aan verbeterde verkeershandhaving door onder andere de inzet van flexflitsers.
- Om te ondersteunen bij het mobiliteitsbeleid en goed beeld te hebben over hoe het verkeer zich in de toekomst ontwikkelt, actualiseren we in 2026 het verkeersprognosemodel.
- Mobiliteit stopt niet aan de randen van de stad. Daarom blijven we samenwerken met partners als de buurgemeenten, provincie Noord-Holland, het Rijk en de Vervoerregio Amsterdam. In de samenwerkingen richten we ons op de financiering, mobiliteitstransitie, het openbaar vervoer en de regionale bereikbaarheid.
- We pakken meldingen van inwoners op. Met behulp van een fonds om kleinschalige verkeersknelpunten op te lossen, kunnen wij relatief kleine ingrepen uitvoeren in de openbare ruimte. Hiermee spelen we sneller in op de actuele vraagstukken en kleine knelpunten.
- Ook in 2026 is de verwachting dat er op veel plekken in de gemeente gewerkt wordt aan en rondom wegen. Dit zet de bereikbaarheid in de dagelijkse situatie onder druk. We stemmen de werkzaamheden zo goed mogelijk af. Hierbij geven we ook veel aandacht aan de gevolgen voor de fietsers en voetgangers, zodat deze zich veilig kunnen blijven verplaatsen.

Wat mag het kosten

Bedragen x € 1.000

PGR05	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	6.791	6.553	8.123	7.123	7.297	7.465	8.479

PGRo5	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	-5.388	-4.694	-5.178	-5.552	-5.405	-5.307	-5.321
Saldo	1.402	1.859	2.945	1.571	1.893	2.157	3.159

In dit programma hebben we voor de begroting 2026 € 1.000.000 lagere lasten en € 374.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2025-2026

BVo51 Bereikbaarheid	Lasten	Baten
Straatparkeren		
In 2024 besloot de raad (1601608) over de inrichting van het betaald parkeren in het Waterlandkwartier en de Bloemenbuurt. De uitbreiding van het betaald parkeren in deze gebieden en de introductie van de scanauto zorgen ervoor dat de baten naar verwachting zullen stijgen. Doordat de parkeerregulering pas in april 2025 van start ging, is er sprake van een budgettair verschil tussen 2025 en 2026. De inkomsten dalen weer vanaf 2027 zodra de mobiliteitshubs in het Waterland kwartier het straatparkeren grotendeels vervangen. De inkomsten en de uitgaven worden verrekend met de reserve parkeren.		-250
Overhead en parkeren		
Het betaald parkeren is sinds de Voorjaarsnota 2023 een 'gesloten systeem' waarbij alle kosten en opbrengsten van betaald parkeren via de reserve parkeren. We gebruiken sinds 2025 de scanauto en daarmee wijzigt de hele personele inzet op dit taakveld. Daarnaast wordt op dit moment geen overhead toegerekend aan de parkeerexploitatie. Als dat gebeurt, ontstaat er een voordeel voor de begrotingsruimte. Het college wil nu de personele inzet op parkeren herijken en overhead toerekenen zoals bij rioolheffing en afvalstoffenheffing ook gebeurt. Dit wordt naar verwachting een circa € 500.000 hogere toerekening van kosten. Omdat uit de parkeerreserve de kapitaallasten van nieuwe parkeergarages aan de Schapenmarkt en het Beatrixplein gedekt moeten worden, is het niet de bedoeling dat er minder in de parkeerreserve wordt gestort dan nu het geval is. Op basis van de resultaten van het eerste halfjaar 2026 is duidelijk dat de uitbreiding van betaald parkeren in de Bloemenbuurt en het Waterlandkwartier en de hogere betaalbereidheid door de scanauto resulteert in € 500.000 hogere inkomsten. Daarmee kan de doorrekening van overhead aan de parkeerexploitatie plaatsvinden zonder dat de toevoeging aan de reserve parkeren daalt.		-500
Parkeergarages		
Voor het onderhoud van de diverse parkeergarages en de bijdrage aan de voorziening voor het onderhoud, houden we rekening met een kostenstijging van € 108.278. Deze stijging is gebaseerd op geactualiseerde onderhoudsplannen, indexering van kosten en verwachte prijsontwikkelingen.	108	
Verkeersveiligheids projecten		
De verkeersveiligheids werkzaamheden voor de herinrichting van Ijsendijkstraat zullen voor een deel plaatsvinden in 2025. De verkeersveiligheids werkzaamheden voor de herinrichting rondom kindcentrum de Vlieger waren nog niet gestart in 2024, de werkzaamheden staat gepland in 2025. Bij de jaarrekening 2024 is het restantbudget bestemd in 2025. In 2026 is er geen budget meer beschikbaar voor deze projecten omdat de werkzaamheden dan afgerond zouden moeten zijn.	-153	
Verkeersveiligheidsplan		
Bij de Najaarsnota 2024 heeft de raad geld beschikbaar gesteld voor het verkeersveiligheidsplan met uitvoeringsprogramma in 2025. In 2026 is er geen incidenteel budget meer beschikbaar voor dit plan omdat de werkzaamheden dan afgerond zouden moeten zijn.	-205	
Mobiliteitsplan		
In december 2022 heeft de raad het Mobiliteitsplan Purmerend vastgesteld als gemeentelijk beleidskader voor de toekomstige mobiliteit (raadsbesluit 1573753). Bij de Najaarsnota 2024 is een deel van de onderzoeksbudgetten overgeheveld naar 2025. 50% van het onderzoeksbudget wordt bekostigd door de Vervoersregio Amsterdam. Omdat er in 2026 minder onderzoeken zijn begroot zorgt dit voor lagere lasten en lagere baten.	-874	386
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	124	-10
Totaal	57	-374

Reserves

Reserve parkeren

Bij de Voorjaarsnota 2023 heeft de raad besloten om de jaarlijkse resultaten van het totaal van straatparkeren en garageparkeren te egaliseren met de reserve parkeren. Dit is besloten met het oog op de te bouwen parkeergarages in het Waterlandkwartier en de Binnenstad. Door de parkeeropbrengsten vrij te maken en in te zetten voor parkeeroplossingen is parkeren een gesloten systeem geworden waarbij het aanwijzen van gebieden betaald parkeren, de kosten, de tarieven van straatparkeren en van garageparkeren, het aantal plekken en de bezetting gemonitord en gestuurd kunnen worden met de reserve parkeren als (egalisatie)buffer. Voor jaarschijf 2026 staat er per saldo een dotatie aan de reserve begroot van € 1.396.732.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringen

De jaarschijf 2026 van programma 5 heeft een totaalbedrag van € 4,0 miljoen aan investeringen, waarvan € 3,4 miljoen betrekking heeft op voorgenomen investeringen: parkeergarage Schapenmarkt, mobiliteitshub Beatrixplein en Realisatie HOV (R-net) maatregelen. Afspraak voor voorgenomen investeringen is dat hiervoor een apart raadsvoorstel wordt opgesteld om tot uitgave te mogen overgaan. De overige investeringen betreffen Verkeersregelininstallaties (VRI's). Voor de specificatie van de investeringen wordt verwezen naar de bijlage Meerjareninvesteringsplanning.

Programma 6

Beheer openbare ruimte

Visie

De openbare ruimte is van ons allemaal. Het is de plek waar mensen verblijven, met vrienden afspreken, sporten, spelen en naar een evenement gaan. Purmerend groeit. Meer inwoners en woningen betekenen meer druk op de openbare ruimte. De wens voor meer betaalbare woningen in de stad, maakt het belang van onze parken steeds groter. Zowel boven- als ondergronds wordt het steeds voller. Dit vraagt om een leefbare en efficiënte inrichting van de openbare ruimte, waarbij het onderhoudsniveau stapsgewijs verbeterd wordt en wordt gezocht naar alternatieven, zoals gevelgroen en groene (sedum)daken.

De openbare ruimte moet een plaats zijn waar je op een aantrekkelijke en comfortabele manier kan verblijven en mensen kan ontmoeten. Er moet ruimte zijn voor water en groen, natuur, sport en spel. Ook moeten we rekening houden met klimaatadaptieve maatregelen, energietransitie, mobiliteit, een nieuwe circulaire economie en een gezonde en meer natuur-inclusieve stad (en dorpen). Dit alles heeft invloed op het gebruik, de inrichting en het beheer van onze leefomgeving.

Doelen en activiteiten

De openbare ruimte wordt gebruikt door alle inwoners, ondernemers en bezoekers van Purmerend. Die ruimte is schoon, heel, veilig, groen en richten we zo in dat we voorbereid zijn op klimaatverandering. We werken integraal door opgaven waar mogelijk aan elkaar te koppelen en werken toe naar minimaal kwaliteitsniveau B voor alle beheerdisciplines. We streven daarmee naar een toekomstbestendige en fijne leefomgeving van en voor iedereen en werken daarbij samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Het beheren van de openbare ruimte betekent het in stand houden van de bestaande situatie, maar vanwege de veranderende behoeftes ook steeds meer het (her)inrichten, optimaliseren en toekomstbestendig maken van de openbare ruimte. Door de onderhoudsplanning van de verschillende vakdisciplines zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen, zorgen we ervoor dat we zowel boven- als ondergronds zoveel mogelijk efficiënt werken.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Integraal beheer en onderhoud

Voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte richten we ons op een functionele, veilige, toekomstbestendige en aantrekkelijke leefomgeving.

- We actualiseren het integraal beheerplan voor het planmatig cyclisch onderhoud, zodat we de komende jaren de kwaliteit naar niveau B kunnen verbeteren. We doen dit op basis van 3 speerpunten: Klimaatadaptief beheren, Assetmanagement (risico, normkosten en kwaliteit) en Datagestuurde werken.
- In lijn met het Parkenplan worden de 8 parken stuk voor stuk opgeknapt. In 2025 en 2026 brengen we het ontwerp voor park De Dwarsgouw verder naar een Voorlopig Ontwerp en Definitief Ontwerp. Voor het Leeghwaterpark wordt het eerder vastgestelde ontwerp technisch uitgewerkt.
- De aangepakte parken beheren we op kwaliteitsniveau A, net als het winkelgebied in het centrum van Purmerend en het Marktpllein en Het Landje in Middenbeemster.
- Medio 2026 gaan we met de ervaringen en cijfers van de eerste 4 parken, de businesscase voor de laatste 4 parken (Gorse bos, Park De Uitvlugt, Park De Driegang en Groengebied Purmerland) herzien.
- We richten de openbare ruimte evenwichtig, klimaatadaptief en duurzaam in en beheren deze ook zo. In elk vakgebied zoeken we naar mogelijkheden om te verduurzamen en te innoveren, zowel wat betreft materialen als werkwijzen.
- In 2026 blijven we verder werken aan het vervangen van riolen en plaatsen we steeds meer ledverlichting in de stad.
- In 2025 is een scan uitgevoerd naar de mogelijkheden om niet-functionele verharding langs de hoofdtroustructuur om te zetten naar groen. Waar mogelijk voeren we dit in 2026 uit. Bij herbestratingen en herinrichtingen bekijken we deze mogelijkheden altijd.
- We volgen de kwaliteitsvoortgang door periodieke inspecties en garanderen de veiligheid met technische controles, zoals vastgelegd in het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte.
- In 2026 staan ongeveer 20 speellocaties gepland die toe zijn aan vervanging.
- Jaarlijks voeren we op een derde van ons bomenbestand boomveiligheidskeuringen uit. We keuren de bomen als we ze snoeien. De bomen die een risico vormen controleren we jaarlijks om te kijken of ze veilig zijn. Zo houden we onze bomen goed en veilig.

- De technische staat van het groen wordt op basis van NEN^[1]-inspecties in beeld gebracht, de kwaliteit van het dagelijks onderhoud door middel van maandelijkse beeldkwaliteitsmetingen. Deze inspecties gaan ons de komende jaren helpen om te bepalen welke locaties we gaan omvormen en welke we tijdelijk zo laten, omdat deze binnen 2 jaar in een project zitten.
- We blijven het ingezette cyclisch onderhoud in het groen uitvoeren en verbeteren de biodiversiteit, natuurinclusiviteit en groei- en leefomstandigheden voor de bomen.
- We onderzoeken welke delen van groenonderhoud we mogelijk in eigen beheer gaan doen, waaronder zelf maaien vanaf voorjaar 2027.
- We maaien het gras intensief waar het moet en extensief waar het kan. Op plekken waar gras voornamelijk wordt gebruikt om op te spelen en te recreëren maaien we vaker. Op plekken waar we de biodiversiteit willen stimuleren maaien we het gras hoogstens 2 keer per jaar. Langs wegen en op plekken waar goed zicht belangrijk is voor de verkeersveiligheid houden we het gras kort. Voor het actualiseren van de maaikaarten participeren we op wijkniveau om deze afwegingen af te stemmen met de bewoners.
- Als gemeente zijn we transparant over het inrichten van de openbare ruimte voor goed beheer. Daarom actualiseren we jaarlijks het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR), waarin de laatste wet- en regelgeving en beleid staan. Dit is bedoeld voor externe partijen die werken aan de ontwikkeling of (her)inrichting van de openbare ruimte.

Wegenoverdracht Hoogheemraadschap Hollands Noorder Kwartier (HHNK)

Het HHNK is volop bezig alle wegen en het wegbeheer over te dragen aan gemeenten om zich te richten op de eigen watertaak. Samen met HHNK maken we concreet welke activa overgedragen wordt, waarbij de gezamenlijk opgestelde uitgangspositie als basis dient. Om een goede businesscase op te stellen en de kwaliteit goed in beeld te brengen, voeren we, in samenwerking met HHNK, aanvullende metingen en onderzoeken uit. Dit is nodig vanwege het ontbreken van goede gegevens. Afhankelijk van de resultaten bepalen we of, wanneer en op welke manier de geplande overdracht plaatsvindt.

Verbrede duurzaamheidsagenda 'Werk aan de toekomst'

Op 27 februari 2025 heeft de gemeenteraad de verbrede duurzaamheidsagenda 'Werk aan de toekomst' vastgesteld. Het werken aan de toekomst van de gemeente Purmerend doen we aan de hand van verschillende transitiepaden. Via de sporen "We gaan anders om met water en houden het hoofd koel" en "We vinden een balans tussen mens, natuur en bebouwing" hebben de onderwerpen klimaatadaptatie en ecologie hierin een plek.

Klimaatadaptatie

Het klimaat verandert en weersextremen nemen toe. Met de Klimaatadaptatiestrategie gemeente Purmerend 2025-2030 werkt de gemeente, in lijn met het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA), toe naar een klimaatbestendige en waterrobuuste stad in 2050. Bij klein- en grootschalige herstructurering van de openbare ruimte wordt klimaatadaptatie meegenomen. Binnen ruimtelijke ontwikkelingen hanteert de gemeente de Basisveiligheidsniveaus Klimaatbestendige Nieuwbouw. In 2026 worden naar verwachting onderstaande projecten klimaatbestendig uitgevoerd:

- Overwhere-Zuid deelplan A4-2: Bomen en verbeteren boomgroeiplaatsen.
- Wheermolen-Oost deelplan 11 (Boeierstraat) en deelplan 13 (Botter- en Aakstraat): Waterbergende weg, meer groen en bomen, grasverharding.

- Grijs naar groen: In 2025 is een scan uitgevoerd naar de mogelijkheden om niet-functionele verharding langs de hoofdroutestructuur om te zetten naar groen. Waar mogelijk geven we hier in 2026 uitvoering aan. Bij herbestratingen en herinrichtingen bekijken we deze mogelijkheden altijd.
- BOL Tarwestraat, Luitje Broekema en Koggenland: Waterbergende parkeerplaatsen.
- Leeghwaterpark: Meer oppervlaktewater, natuurlijke beschoeiing, groen.
- Verbeteren watersysteem: verbreden te krappe duikers in peilgebied Overwhere.

Ecologie

We blijven de komende jaren op veel plekken bouwen, wat grote invloed heeft op de lokale natuur. Het doel van de Nota Ecologie gemeente Purmerend 2025-2030 is het behouden en verbeteren van de natuur in Purmerend. Belangrijk hierbij is het verbeteren van het leefgebied van beschermde soorten. In de nota is het Puntensysteem natuurinclusief bouwen Purmerend 2.0 opgenomen, waarin uitgangspunten zijn opgenomen voor de bouw en ontwikkelingen die bijdragen aan het stedelijke klimaat en biodiversiteit. Uiteindelijk moeten inwoners, organisaties en bedrijven de ecosysteemdiensten van de natuur omarmen om het hoofd boven water te houden. Op het gebied van ecologie zetten we in op meer stedelijk (gevel)groen waar mogelijk, meer verblijfplaatsen voor flora en fauna, meer groen op boerenerven in de Beemster, en versterking van de (water)natuurverbindingen door specifieke plaatsgebonden maatregelen. In 2026 worden naar verwachting onderstaande ecologische projecten uitgevoerd:

- Bij de ijsvogelwanden in het Gorsmeer worden maatregelen getroffen voor het versterken van de visstand.
- In het Beemster Bomenmuseum (Arboretum) wordt een kerkuilentil geplaatst en paddenpoel gegraven ter bevordering van de biodiversiteit en de educatieve waarde van het arboretum.
- In 2025 en doorlopend in 2026 worden natuurinclusieve renovaties van nieuwbouwprojecten uitgevoerd waarbij 109 nestkasten worden gerealiseerd voor vleermuizen en vogels.
- In samenwerking met klimaatadaptatie wordt het Tilburyplein vergroend.
- In samenwerking met gemeente Purmerland wordt onderzocht hoe de oevers van groengebied Purmerland natuurlijker kunnen worden gemaakt met een hogere ecologische waarde.
- Gemeente Purmerend zit in de koplopersgroep voor het ontwikkelen van een biodiversiteitsmaatlat. Dit doen wij in samenwerking met 8 andere gemeenten, 2 adviesbureaus en het CROW. De biodiversiteitsmaatlat brengt in beeld hoe het gesteld is met de (voorwaarden voor) biodiversiteit, omdat de CROW beeldkwaliteitssystematiek daarvoor niet geschikt is.

Spelen

In 2026 gaan we een Speelvisie opstellen, mede gericht op ontmoeten. Met grotere en centraal gelegen speellocaties willen we ontmoeten nog meer faciliteren, én stimuleren dat zowel jongeren als ouderen het huis uit komen. Dit doen we bijvoorbeeld door het aanleggen van jeu de boules veldjes en het plaatsen van fitnessapparaten en schaaktafels op diverse locaties, waaronder in de opgeknapte parken.

Riolering

De waterketen is essentieel voor onze volksgezondheid, vooral nu we ons steeds meer bewust worden van de risico's van ziekteverwekkers en ongewenste stoffen, zoals medicijnresten en industriële verontreinigingen in water. In het gemeentelijk Water- en Rioleringsprogramma 2025-2030 (WRP) benoemen we de activiteiten om aan de gestelde doelen te voldoen en geven

we inzicht in de directe en indirecte riolerings- en waterkosten. Tariefaanpassingen worden doorgevoerd op basis van actuele lasten en te verwachten kosten en opbrengsten. Het WRP toont de lange termijn trend van de rioolheffing.

Bij (grootschalige) nieuwbouw en herontwikkeling houden we rekening met toekomstige ontwikkelingen, zoals extreme buien en langdurige droogte. Dit leidt tot veranderingen in de inrichting van de openbare ruimte met meer ruimte voor de (tijdelijke) opvang van water. We streven ernaar projecten te combineren en zoeken continu naar de optimale balans tussen kosten, risico's en prestaties.

We werken samen met andere gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland. De intensieve samenwerking van de afgelopen jaren en de behaalde resultaten vormen de basis om deze samenwerking voort te zetten en gezamenlijk in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Voor de regio Noorderkwartier zijn nieuwe samenwerkingsafspraken gemaakt tussen gemeenten, waterschap en drinkwaterbedrijf voor de periode 2021-2030.

Belangrijk om te weten

Oppervlaktewater

De watertaken binnen het BOR worden steeds belangrijker door klimaatverandering en de toename van extreme weersomstandigheden, zoals zware regenval en droogte. Hierdoor komt het watersysteem steeds meer onder druk te staan. Het beheer van stedelijk water wordt geregeld volgens wet- en regelgeving, zoals de Keur Waterschap, Legger Waterschap en de Kaderrichtlijn Water (KRW). Door optimaal beheer en controle streven we naar een robuust en klimaatbestendig watersysteem.

Risico bedrijfsvoering

De komende jaren ligt het risico in de bedrijfsvoering van Beheer & Onderhoud vooral bij stijgende materiaalkosten, beperkte capaciteit zowel intern als extern, en de kosten voor energie, brandstof en loon. Hierdoor is er minder budget om achterstanden in te halen, waardoor het langer duurt om het beheersniveau B te bereiken. Volgens metingen van Royal HaskoningDHV is het groen inmiddels voor 94% van de stad op B-niveau.

Samen met Royal HaskoningDHV is gewerkt aan een normkostenmodel. Hierdoor krijgen we beter inzicht in de benodigde budgetten en capaciteit voor de disciplines Beheer & Onderhoud en Groen & Spelen. Dit helpt de komende jaren om beter de afweging te maken over het in eigen beheer uitvoeren, dan wel het uitbesteden van werkzaamheden.

Netverzwaring en regie in de openbare ruimte

In mei 2024 heeft Liander met de gemeente haar programma voor de netverzwaring in Purmerend gedeeld. Hierin staat dat het aantal transformatorhuisjes bijna verdubbeld moet worden, te beginnen met de Beemster. In 2025 hebben we, tezamen met Liander, een start gemaakt met de BuurtRealisatiePlannen (BRP) om per buurt de locaties van de nieuwe transformatorhuisjes te bepalen en neer te zetten. Deze opgave komt bovenop het reguliere beheer in de ondergrond. Hiervoor is een projectteam samengesteld om de opgave rondom transformatorhuisjes en de diverse werkzaamheden in de openbare ruimte te coördineren. Dit loopt in 2026 en nog meerdere jaren door, afhankelijk van de snelheid. Daarnaast is Liander bezig met de verzwaring van de middenspanning (programma Helix) en wordt het OnderStation Baanste Noord aangesloten.

Actualisatie Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur (AVOI)

De geactualiseerde AVOI wordt begin 2026 voor besluitvorming voorgelegd aan de raad. Het AVOI is geactualiseerd en aangepast aan de huidige regelgeving en normen. We zijn daarmee voorbereid op de overgang van de regelgeving rondom kabels en leidingen van nutsbedrijven naar het Omgevingsplan. De regels in de AVOI over de aanleg van kabels en leidingen, behalve telecommunicatiekabels, moeten worden opgenomen in het Omgevingsplan. Dit moet uiterlijk 1 januari 2032 in het nieuwe deel van het Omgevingsplan zijn opgenomen. We streven ernaar in 2026 de leges voor de ondergrondse infrastructuur te herzien en waar nodig aan te passen.

Wat mag het kosten

Bedragen x € 1.000

PGRo6	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	39.248	40.508	42.494	43.412	46.455	50.843	52.278
Baten	-13.431	-13.689	-14.733	-15.463	-16.839	-18.761	-20.080
Saldo	25.817	26.818	27.760	27.949	29.616	32.083	32.198

In dit programma hebben we voor de begroting 2026 € 918.000 hogere lasten en € 730.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2025-2026

BVo61 Beheer openbare ruimte	Lasten	Baten
Hogere doorbelaste apparaatskosten		
De actualisatie van loonkosten ten laste van beheer openbare ruimte (aanpassing trede 10 naar 9, formatie herstel en CAO ontwikkeling) resulteert in een hogere doorbelasting van € 386.000. Daarnaast zijn de doorbelaste huisvestingskosten (de Koog en nieuwe milieustraat) in totaal € 171.000 hoger.	557	
Hogere kapitaallasten		
De kapitaallasten zijn € 802.000 hoger volgend uit de investeringsopgave conform het integrale beheerplan openbare ruimte (IBOR). De grootste afwijkingen betreffen riolering (€ 106.000), wegen (€ 374.000) en civiele kunstwerken (€ 313.000). De overige kapitaallasten zijn per saldo € 9.000 hoger.	802	
Inspectie overdracht wegen HHNK (lagere lasten en baten)		
De inspecties en onderzoeken voor de wegenoverdracht HHNK (betreffen wegen, kunstwerken en bomen) zullen in 2025 zijn afgerond. Dit resulteert in € 438.000 lagere lasten en € 219.000 lagere baten.	-438	219
Doorbelasting Veegdienst		
De kosten voor straatreiniging worden voor 1/3 deel doorbelast aan afvalbeheer en 1/3 deel aan rioolbeheer. De actualisatie- en doorbelasting van deze kosten resulteert per saldo in € 106.000 lagere lasten voor beheer openbare ruimte (hogere lasten rioolbeheer van € 106.000 en het voordeel van de totale doorbelasting van € 212.000 op straatreiniging).	-106	
Mutatie voorziening watertaken (rioolheffing) en spaarvoorziening rioolheffing		
Er wordt met ingang van 2026 jaarlijks € 500.000 gedoteerd (voor 10 jaar) aan de nieuwe spaarvoorziening rioolheffing. Dit betreft een tussenvariant waarbij in 10 jaar tijd wordt toegewerkt naar 50% sparen en 50% activeren van de rioleringsinvesteringen. Daarnaast wordt er € 600.000 minder onttrokken aan de voorziening gemeentelijke watertaken om 100% kostendekkendheid te bereiken en uit te komen op de voorgestelde tariefstijging.	500	600
Hogere baten rioolheffing		
De baten van de rioolheffing stijgen met € 1.738.000 door de verhoging van het tarief. Dit is nodig voor de dekking van met name hogere kapitaallasten van de grote investeringen zoals Wheermolen Oost en Overwhere en voor de invoering van de nieuwe systematiek van het gedeeltelijk sparen en activeren met ingang van 2026.		-1.738
Lagere lasten ecologie		
De lagere lasten en baten ecologie betreffen voor € 151.000 het restantbudget 2025 van het 3-jaarlijks onderzoek flora en fauna en het budget 2025 van € 571.000 voor het onderzoek "versnelling natuurinclusief isoleren" met bijbehorende subsidie beschikking van de Provincie Noord-Holland van € 308.000.	-722	308
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	325	-119
Totaal	918	-730

Reserves

Reserve instandhouding openbare ruimte

De reserve heeft tot doel om instandhoudingsbudgetten flexibel en opgavegericht te kunnen inzetten, zodat de niet benutte middelen in de toekomst kunnen worden ingezet en op basis van opgave ook budgetten kunnen worden geëgaliseerd (binnen de ruimte die de reserve geeft). Hiermee wordt een toekomstig beroep op de algemene middelen voorkomen. Voor de reserve instandhouding openbare ruimte is per saldo een onttrekking begroot van € 420.000 in 2026.

Voorzieningen

Voorziening gemeentelijke watertaken

De voorziening heeft tot doel om te komen tot een meerjarige egalisatie van het tarief van de rioolheffing. In 2026 is per saldo een onttrekking aan de voorziening gemeentelijke watertaken begroot van € 380.000. Hierdoor komt het tarief uit op de voorgestelde tariefstijging.

Spaarvoorziening rioolheffing

De voorziening heeft tot doel om met ingang van 2026 binnen 10 jaar naar 50% sparen en 50% activeren van onze water- en rioleringsinvesteringen toe te werken. In 2026 is een dotatie aan de spaarvoorziening begroot van € 500.000. De jaarlijkse dotatie aan de spaarvoorziening loopt binnen 10 jaar op tot € 5.000.000.

Voorziening onderhoud begraafrechten

De voorziening heeft tot doel om de inkomsten uit meerjarig afgekochte grafrechten te egaliseren door jaarlijks een bedrag te laten vrijvallen. In 2026 is een vrijval van € 223.000 begroot en een storting van afkooprechten van € 175.000. Per saldo een onttrekking van € 48.000.

Investerings

De jaarschijf 2026 van programma 6 heeft een totaalbedrag van € 39,0 miljoen aan investeringen, waarvan € 1,3 miljoen betrekking heeft op voorgenomen investeringen: Herinrichting Purmerenderweg, Dwarsgouwpark en de Fietssnelroute Purmerend-Zaanstad-Hoorn. Afspraak voor voorgenomen investeringen is dat hiervoor een apart raadsvoorstel wordt opgesteld om tot uitgave te mogen overgaan. Van de overige investeringen heeft € 17,0 miljoen betrekking op het Gemeentelijke rioleringsplan (GRP, met name Wheermolen Oost en Overwhere), € 14,9 miljoen betrekking op wegen, € 3,2 miljoen op bruggen en € 2,6 miljoen overige (o.a. keermuren en tractie). Voor de specificatie van de investeringen wordt verwezen naar de bijlage Meerjareninvesteringsplanning.

Programma 7

Ruimtelijke ordening

Visie

In de gemeente Purmerend staat een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving voor iedereen centraal. We streven naar een goede balans tussen wonen, werken, recreëren en verblijven. De gemeente stimuleert ontwikkelingen die bijdragen aan deze balans, zowel zelfstandig als samen met initiatiefnemers. De gemeentelijke inzet en de mate van (rechts)zekerheid die we inwoners en bedrijven kunnen bieden, worden per situatie bepaald. Daarbij doen we nadrukkelijk een beroep op de eigen kracht van de gemeenschap.

Het toekomstgerichte programma Purmerend 2040 blijft ook in de komende jaren een essentieel onderdeel van de inzet. We zetten deze om in een Omgevingsvisie voor 2050, die we aan het voorbereiden zijn, en we bouwen verder aan onze positie en bijdrage in de regio. Samen met onze partners werken we, onder andere vanuit de verstedelijkingsstrategie, verder aan de ruimtelijke ontwikkeling van de MRA en de rest van de regio.

Doelen en activiteiten

We bouwen verder aan een complete en compacte gemeente, gebaseerd op toekomstgerichte doelstellingen en ambities, die worden bepaald vanuit de paraplu van Purmerend 2040. We doen

dat in de geest van de Omgevingswet en werken toe naar een Omgevingsvisie voor onze gemeente, waarin de gebieds- en themagerichte opgave(n) van onze gemeente samenkomen. We benaderen onze inwoners en ondernemers met een welwillende en constructieve houding en faciliteren waar mogelijk ontwikkelingen.

De uitdagingen waar we mee te maken hebben, liggen onder andere op het gebied van wonen, werken, klimaat, mobiliteit en energie. Maar ook maatschappelijke vraagstukken zoals eenzaamheid, vergrijzing en gezondheid(sbevordering) worden vanuit ruimtelijke invalshoek meegenomen. We brengen deze met elkaar in verbinding, zoeken daarin de juiste balans en vertalen deze in gebieds- en locatieontwikkelingen.

We onderscheiden 3 grote clusters: het sleutelgebied - de bestaande stad (waaronder de Binnenstad), de Oostflank en de Westflank (Beemster en Neckerhout). Binnen elk van deze clusters vinden verschillende (gebieds)ontwikkelingen plaats. Hier worden nieuwe woningen, werkplekken, wegen en voorzieningen gerealiseerd die bijdragen aan de ambities en doelen, samengebracht in de Omgevingsvisie 1.0, bestaande uit bouwstenen zoals de woon(zorg)visie, het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs en andere thematische en gebiedsgerichte visies. Samen dragen deze clusters bij aan een complete(re) gemeente.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Purmerend 2040

We willen de positie van Purmerend als aantrekkelijke gemeente om te wonen, te werken en te verblijven versterken. We zien Purmerend als centrumgemeente en een volwaardig onderdeel en deelnemer van de Metropoolregio Amsterdam.

We geven duidelijkheid over het verhaal van Purmerend en de Beemster en over de geplande ontwikkelingen. We hebben een integraal beeld en visie op fysieke leefomgeving van de gemeente, die richting geeft aan de verdere uitwerking in programma's, regelgeving en vergunningen.

- We blijven het programma Purmerend 2040 gebruiken als paraplu voor de ontwikkeling van onze gemeente. Sinds de start in 2017 hebben we het programma beschouwd als een agenda.
- We vullen en passen deze agenda aan waar nodig. We maken onze ambities en agenda voor de gemeente richting 2040 bespreekbaar, zichtbaar en vertalen deze naar concrete doelen en maatregelen. Dit doen we in samenspraak met onze inwoners, ondernemers, buurgemeenten en andere partners.
- Veel gebiedsontwikkelingen en maatregelen die vanuit het programma Purmerend 2040 zijn ontplooid, zijn of gaan in uitvoering. Dit heeft onder andere effect op de leefbaarheid van onze gemeente en op de inzet van ambtelijke capaciteit. Diverse grote(re), meerjarige ruimtelijke ontwikkelingen worden gelijktijdig opgepakt door de ambtelijke organisatie. In 2024 is team Regie en Strategie opgezet om regie te voeren op de ontwikkelingen in het fysieke domein en in de loop van 2025 wordt het beleidsterrein Stedenbouw versterkt om de continuïteit en voortgang van die ontwikkelingen inhoudelijk te waarborgen.
- We vertalen maatschappelijke en economische ambities en doelen naar concrete beleidskaders en toetsen gebieds- en locatieontwikkelingen hieraan.

Omgevingsvisie 2.0 Purmerend

- We voeren het plan van aanpak Omgevingsvisie 2.0 Purmerend uit. Als vervolg op de opgavennotitie en de perspectievennotitie werken we aan een voorontwerp van de omgevingsvisie. Dit gebeurt in samenhang met onderzoek naar effecten op de omgeving. Voor de nieuwe Omgevingsvisie houden we het jaar 2050 aan als stip op de horizon. Het is de bedoeling dat de raad de nieuwe Omgevingsvisie in 2026 vaststelt.
- Parallel hieraan willen we ook meer zicht en grip krijgen op de totale beleidscyclus, zoals beoogd in de Omgevingswet. Naast de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan, die worden vastgesteld door de raad, wil het college ook meer invulling geven aan het (kern)instrument Omgevingsprogramma. Die programma's kunnen de brugfunctie vervullen tussen visie, beleid en uitvoering, en mogelijk zelfs verplicht worden voor sommige thema's.

Cluster sleutelgebied - bestaande stad

We staan voor de opgave om veel woningen toe te voegen. Een deel van deze opgave concentreert zich in de bestaande stad. Dat stelt ons in staat om nieuwe woon- en werkmilieus toe te voegen, voorzieningen te behouden en de levendigheid te bevorderen, het buitengebied te ontzien en gebieden een kwaliteitsimpuls te geven. Waar mogelijk richten we de openbare ruimte klimaatbestendig in.

- Vanuit de gedachte van een compacte en complete gemeente, richten we ons bij lopende locatie- en gebiedsontwikkelingen primair op het intensiveren van het bestaande stedelijke gebied. Waar mogelijk doen we dat door intensief en efficiënt ruimtegebruik en functiemenging. We zijn terughoudend met nieuwe initiatieven die leiden tot verdere verdichting van Purmerend en zetten ook in op woningbouwlocaties aan de randen, zoals de Oostflank. We werken verder aan de producten en richten processen in om de ontwikkelingen uit te kunnen voeren.
- We gaan voor 1 groot centrumgebied, waarbij elk deelgebied zijn authenticiteit behoudt. We transformeren het Waterlandkwartier en het Wagenweggebied naar hoogstedelijke gemengde stadswijken vlakbij OV-station(s) en voegen woningen, voorzieningen en werkplekken toe. We versterken de levendigheid, vitaliteit en aantrekkelijkheid van de historische binnenstad als onze huiskamer. We zorgen ervoor dat de gebieden elkaar aanvullen en goed met elkaar verbonden zijn, zowel op het gebied van hun functies en programma's, als fysiek. Dit vraagt onder andere om het omvormen van straatparkeren rond de binnenstad naar gebouwde, openbare parkeervoorzieningen met voldoende capaciteit. Daarnaast is het nodig om het (doorgaand) gemotoriseerd verkeer, met name op de oost-westverbinding door de binnenstad (zoals de Gedempte Where – Purmersteenweg – Waterlandlaan), te verminderen. Tegelijkertijd moet de binnenstad wel goed bereikbaar blijven voor auto, OV, fietser en voetganger. We geven meer ruimte aan fietsers, voetgangers en het openbaar vervoer en we geven een kwaliteitsimpuls aan de openbare ruimte en de parken, waar een klimaatadaptieve inrichting voorop staat.
- We vinden het belangrijk dat de binnenstad van Purmerend voor iedereen een fijne plek is waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en dat dit in de toekomst ook zo blijft. Om dat te bereiken voeren we het programma Binnenstad uit.
- Samen met de corporatie vernieuwen en versterken we de woonwijk Wheermolen-Oost. Dit doen we door woningen te renoveren, te slopen en nieuw te bouwen. We zorgen voor een passend woon- en voorzieningenprogramma en verbeteren de openbare ruimte en het park.
- We voeren de Ontwikkelstrategie De Koog uit om een aantrekkelijk, vitaal en veilig gemengd gebied te creëren waar wonen en werken en onderwijs samenkomen. We streven hierbij naar de ontwikkeling van de E|SPORTS TECH CAMPUS, waar bestaande bedrijven hun activiteiten kunnen voortzetten.

- Er zijn diverse kleinere gebieds- en locatieontwikkelingen in voorbereiding en uitvoering, waaronder het Karekietpark/Leeuwerikplein, Kwadijkerpark, en enkele binnenwijkse ontwikkellocaties (BOL), waaronder (nu) ook de Van Balenstraat. De stand van zaken wordt jaarlijks gerapporteerd in het Meerjarenprogramma Grondexploitatie (MPG).

Cluster Westflank- Werelderfgoed de Beemster en Neckerhout

We behouden en versterken het karakter van het werelderfgoed met ruimte om agrarisch te ondernemen. We staan doelmatige ontwikkelingen toe, die zorgen voor nieuwe en meer gevarieerde woningen en woonmilieus, die passen bij het binnenstedelijke programma en de Oostflank. Door het behouden en toevoegen van voorzieningen en werkgelegenheid blijven de dorpen vitaal en gezond en worden toerisme en economische activiteiten versterkt.

- We respecteren het Werelderfgoed de Beemster en versterken het waar dat kan. Dat doen we door doelmatig te ontwikkelen: het juiste gebruik op de juiste plek. Ook zorgen we voor goed beheer en zorgvuldig gebruik van het gebied, vanuit de kernwaarden van het werelderfgoed.
- We voegen woningen en voorzieningen in de dorpen toe en geven een kwaliteitsimpuls aan de openbare ruimte. Voor de ontwikkeling van De Keyser is het samenwerkingsverband v.o.f. De Beemster Compagnie actief. Met Wooncompagnie werken we aan ontwikkeling van het seniorenhof Rijpzicht en aan de herontwikkeling van het Tobias de Coeneplein.
- We staan open voor initiatieven in het landelijk gebied, die respect hebben voor en bijdragen aan het behoud van het werelderfgoed. De accountmanagers agrarische zaken en (Wereld)erfgoed denken vroegtijdig mee en ondersteunen waar mogelijk.
- Voor het gebied Neckerhout richten we ons, in goed overleg met de provincie, op de bouw van een hotel in combinatie met een recreatiebos.

Cluster Oostflank- droogmakerij De Purmer

We behouden het Purmerbos en richten ons nadrukkelijk op een gevarieerder aanbod van woningen en woonmilieus. Daarmee vullen we het binnenstedelijke programma en de Westflank aan. Door voorzieningen en werkgelegenheid te behouden én toe te voegen waarborgen we de leefbaarheid en versterken we het toerisme en economische activiteiten. We experimenteren met nieuwe duurzame woonconcepten en houtbouw. Dat zorgt voor een onderscheidend karakter dat aansluit bij de vraag en het landschap, en goed is voor het milieu.

- We werken aan de ontwikkeling en versterking van droogmakerij De Purmer. Dit doen we door doelmatig ontwikkelen: het juiste gebruik op de juiste plek, goed beheer en verantwoord gebruik. We voegen een divers, bijzonder en onderscheidend programma toe, met aandacht voor leefbaarheid, bereikbaarheid en het versterken van landschap en natuur. Hiervoor stellen we een omgevingsprogramma op en bereiden we een wijziging van het omgevingsplan voor.
- De integrale visie op droogmakerij De Purmer is samen met gemeenten Edam-Volendam en Waterland vastgesteld en onderling afgestemd. Samen met onze buurgemeenten werken we aan de uitvoering daarvan.
- We participeren actief in de plannen van de gemeente Edam-Volendam voor bedrijvenpark Baanstee Noord-Oost en zorgen voor integrale verbinding.
- We gaan verder met de planning en uitvoering van de vastgestelde visie Oostflank Purmerend: het Purmerendse deel van de Purmer. Het uitgangspunt is dat deze ontwikkeling bijdraagt het samengaan van diverse beleidsdoelen, zoals wonen, klimaat, duurzame mobiliteit, recreatie en natuurontwikkeling. Binnen de mogelijkheden zetten we de ontwikkeling met nieuwbouw op

bedrijvenpark Baanstee Noord zoveel mogelijk door. Voor het bestaande bedrijventerrein werken we mee aan initiatieven die gericht zijn op het efficiënt gebruik van de grond.

- Voor het gebied Vurige Staart werken we aan planontwikkeling van het deel tussen de N235 en de Purmerringvaart met woonprogramma in groen/blauwe setting.

Grondbeleid

Het grondbeleid is bedoeld om de genoemde doelen te ondersteunen. Daarbij is grondeigendom van essentieel belang, omdat dit bepaalt hoe gronden doelmatig beheerd, gebruikt en ontwikkeld kunnen worden. We letten er voortdurend op dat de schaarse ruimte - binnen de bestaande eigendomsverhoudingen - zo goed mogelijk wordt benut. We werken met een helder afwegingskader dat transparant, uitlegbaar en navolgbaar is. Daarmee bepalen we de strategische inzet en prioritering van projecten en initiatieven. Ook biedt het inzicht in de voortgang, de financiële stand van zaken en procesafspraken. We verhalen kosten met het oog op een evenwichtige bijdrage aan de gemeentelijke financiën. Als de gemeente geen eigenaar van de grond is, regisseert en faciliteert zij gewenste particuliere ontwikkelingen. In het zogenaamde faciliterend grondbeleid zorgt de gemeente ervoor dat private/particuliere grondexploitanten meebetalen aan noodzakelijke gemeentelijke investeringen in openbare infrastructuur, voorzieningen en betaalbare woningen.

- We werken met de nota Grondbeleid Purmerend 2024.
- In het jaarlijks op te stellen Meerjarenprogramma Grondexploitaties (MPG) rapporteren we, samenhangend met de opmaak van de jaarrekening over het afgelopen jaar, over de grondexploitaties, de samenwerkingsverbanden, strategische grondposities en het faciliterend grondbeleid.
- Voor gebieds- en locatieontwikkeling brengen we zowel de gebiedseigen als de gebiedsoverstijgende kosten in beeld. Deze kosten worden verhaald op de initiatiefnemer(s). We onderzoeken voortdurend de (financiële)haalbaarheid van planontwikkelingen. Daarbij hanteren we de aanvullingsbesluiten per ontwikkelgebied (voor gebiedseigen investeringen) en het recent opgestelde omgevingsprogramma Kostenverhaal en Financiële Bijdragen.

Vastgoed

Purmerend is eigenaar en beheerder van een groot aantal vastgoedobjecten in de gemeente. Het vastgoed is ondersteunend aan de maatschappelijke of ruimtelijke opgave(n). We streven naar een toekomstbestendig vastgoed dat kwalitatief goed, deugdelijk onderhouden, duurzaam en flexibel inzetbaar is. Door ontwikkelingen als de energietransitie, schaarste van ruimte en geopolitieke spanningen en scherper zicht op de toekomstige opgaven is het nodig om strategisch(er) om te gaan met de portefeuille en de risico's te beheersen. Bij (nieuw-)bouwprojecten en bij aankoop van panden is het daarom zaak om na te denken over hoe het na oplevering wordt beheerd.

- Met de nota Duurzaam Vastgoedbeheer is de ontwikkeling ingezet van instandhouding van vastgoed naar het toekomstbestendig maken, met inzet op CO₂-reductie en energetische verbetering. Bij alle vervangingsinvesteringen worden maatregelen onderzocht (w.o. isolatie, energie-opwek, energieopslag en groene gevels en daken), overwogen en toegepast die bijdragen aan een toekomstbestendige en duurzame vastgoedportefeuille.
- Alle objecten worden eens per 4 jaar beoordeeld op de staat van het onderhoud. De kosten van het dagelijks als planmatig onderhoud worden opgenomen in een meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Doelstelling van het onderhoud is om deze minimaal op 3 (voldoende) te onderhouden. We wegen investeringen niet alleen op technische noodzaak, maar ook op

financieel en maatschappelijk rendement. Hierdoor sturen we nadrukkelijk op duurzame en toekomstbestendige keuzes.

- In 2025 is het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) door de raad vastgesteld. Het IHP geeft weer wat er nodig is om toekomstbestendige onderwijshuisvesting te realiseren met het oog op de ontwikkeling van onze gemeente. We zorgen voor goede schoolgebouwen zodat er ook in de toekomst genoeg ruimte is voor (bewegings-)onderwijs en kinderopgaven.
- Omdat de onderwijshuisvesting niet juridisch in eigendom is bij de gemeente, is het aan de schoolbesturen om zorg te dragen voor het beheer- en onderhoud. Er zijn enkele scholen die de gemeente wél in het eigen beheer heeft, bijvoorbeeld vanwege een multifunctionele invulling. In het IHP is de ambitie opgenomen om in nieuwe schoolgebouwen verschillende gebruiksfuncties te combineren.
- Het Leeghwaterbad wordt uitgebreid met een hybride bad. Het hybride bad kan het hele jaar worden gebruikt voor zwemlessen, groepslessen en de verhuur aan verschillende verenigingen.
- De nieuwe milieuwerf is in voorbereiding. De werkplekken die nu worden gebruikt door verschillende teams verhuizen naar de Visserijweg. Het vrijkomend vastgoed dat hiermee ontstaat biedt kansen voor herontwikkeling, nieuwe invulling of het afstoten van objecten.
- De groei van de gemeentelijke organisatie en veranderende werkprocessen leidt tot een toenemende behoefte aan huisvesting op diverse locaties. Naast nieuwe locaties zoals de milieustraat neemt de druk op de beschikbare werkplekken toe. In samenwerking met team facilitair wordt gewerkt aan verschillende scenario's om het ruimtegebruik op te lossen.
- De exploitatie inclusief het dagelijks onderhoud van de sportaccommodaties (zwembad, sporthallen, gymzalen en buitensportlocaties) zijn ondergebracht bij Stichting Spurd. In overleg met Spurd worden de onderhoudsplannen vernieuwd, waarbij de resultaten per jaar worden geëvalueerd. In overleg wordt er gekeken of de relatie tussen de gemeente en Spurd nog passen is bij de wijze waarop Spurd invulling geeft aan haar taken.

Belangrijk om te weten

Omgevingsplan

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikt de gemeente van rechtswege over het tijdelijk omgevingsplan. Tot 2032 wordt het omgevingsplan stapsgewijs opgebouwd. In 2026 wordt de omgevingsplanwijziging voor de binnenstad afgerond. Daarna worden het programma Oostflank en de gebiedsvisie De Koog uitgewerkt in omgevingsplanwijzigingen. Indien nodig en mogelijk worden ook andere ontwikkelingen of thematische wijzigingen van het omgevingsplan gefaciliteerd.

Operationele Techniek (OT)

Door de snel veranderende wereld van operationele technologie worden fysieke systemen zoals toegangscontrole, gebouwautomatisering en installaties steeds kritieker van aard. Waar bescherming voorheen vooral lag bij team IT, neemt team Vastgoed nu ook verantwoordelijkheid voor betrouwbaar beheer van deze hardware. De eisen aan beveiliging zijn duidelijk aangescherpt -zowel qua betrouwbaarheid als in het kader van nieuwe regelgeving zoals NIS2 - waarmee de noodzaak voor investeringen in robuuste, modulaire en toekomstbestendige technische systemen is toegenomen. Deze ontwikkeling heeft impact op beheer en investeringsplanning, maar biedt tegelijkertijd kansen om onze vastgoedportefeuille beter te beveiligen en belangen van stakeholders te dienen, efficiënter te beheren en compliant te zijn.

Netcongestie

Ook Purmerend heeft te maken met het landelijke stroomvraagstuk. Netcongestie vormt een risico voor alle renovatie- en nieuwbouwprojecten in de vastgoedportefeuille, maar speelt ook bij gebiedsontwikkelingen zoals de Baanstee. Elektriciteitsaansluitingen kunnen langer op zich laten wachten, wat kan leiden tot vertraging bij bouw- en verduurzamingsopgaven. Doordat bouwkundige aanpassingen nodig kunnen zijn, kan dat leiden tot onverwachte kosten of een beperking op investeringsmogelijkheden.

Aanvullend hierop wordt er in het kader van deze ontwikkeling gezocht naar een ruimtelijk tracé voor netuitbreiding van een nieuwe 380 kV-verbinding, en zullen nieuwe en meer transformatorhuisjes in de wijken en op bedrijventerreinen nodig zijn. Vanwege de al schaarse beschikbare ruimte gaat dit vragen om scherpe keuzes die - zowel binnenstedelijk als daarbuiten - niet altijd zonder pijn gemaakt kunnen worden.

Netcongestie biedt ook kansen om onze strategische rol als gemeente te versterken. Door te investeren in slimme oplossingen is het mogelijk het risico te beperken, als in staat zijn nieuwe duurzaamheidsinitiatieven mogelijk te maken. Voorbeelden hiervan zijn lokale energieopwekking en opslag, vraagsturing, innovatieve contractvorming en samenwerking met netbeheerders.

Capaciteitsvraagstuk maatschappelijk Vastgoed

De groei van het aantal inwoners zorgt voor een groeiende vraag naar vastgoed. De druk op de capaciteit van de bestaande accommodaties en voorzieningen groeit. In nieuwe wijken moeten ook nieuwe voorzieningen worden gerealiseerd. We denken mee hoe de toenemende vraag in bestaande objecten kan worden opgevangen en hoe de groeiende vraag naar vastgoed op nieuwe locaties kan worden ingevuld. Om flexibel in te kunnen spelen op de groeiende vraag, in zowel bestaande wijken of dorpen als in nieuwbouwwijken, is het van belang strategische grondposities te verwerven. Alleen zo blijft de gemeente in staat te allen tijde flexibel in te spelen op de vraag naar vastgoedlocaties.

Kostprijsdekkende huur

Wanneer een gemeente economische activiteiten verricht moet zij zich houden aan de gedragsregels uit de Wet Markt en Overheid (Wet M&O), die zijn opgenomen in de Mededingingswet. Het onder de kostprijs aanbieden van economische activiteiten is vanwege concurrentievervalsing niet toegestaan. Bij nieuwe overeenkomsten wordt nu een afweging gemaakt of gebruikers een kostprijsdekkende huur in rekening gebracht krijgen of dat er een marktconforme huur wordt berekend.

Wat mag het kosten

Bedragen x € 1.000

PGR07	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	21.179	39.615	42.614	39.681	61.239	49.360	42.291
Baten	-20.081	-35.533	-35.577	-34.222	-53.745	-42.308	-35.331
Saldo	1.099	4.083	7.037	5.459	7.494	7.053	6.960

In dit programma hebben we voor de begroting 2026 € 2.933.000 lagere lasten en € 1.355.000 lagere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2025-2026

BV071 Ruimtelijke ordening	Lasten	Baten
Moties Beemster Stolpenbeleid en Vrijkomende Agrarische Bebouwing		
De motie Stolpenbeleid verzoekt om beleid tot behoud-, maar ook tot richtlijnen voor verduurzaming en ontwikkeling van stolpen te komen. In 2024 is samen met provincie gewerkt aan criteria voor stolpenontwikkeling ter behoud van het gehele stolpenbestand. Met onze input heeft de provincie Richtlijnen voor behoud historische stolpboerderijen ontwikkeld. De gemeente Purmerend heeft Mooi Noord-Holland opdracht gegeven om aan de hand van deze richtlijnen een lokaal stolpenbeleid te ontwikkelen. In 2025 is het participatieproces van start gaan. De motie Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB) verzoekt om beleid op te stellen voor locaties met vrijkomende agrarische bebouwing. Vanwege de ontwikkelingen op het gebied van het NPLG, het PPLG en de inventarisatie van VAB, bevindt de uitwerking van deze motie zich in 2025 in de onderzoeksfase. Bij de jaarrekening 2024 is het restantbudget bestemd in 2025. In 2026 is er geen budget meer beschikbaar voor deze moties omdat de werkzaamheden dan afgerond zouden moeten zijn.	-136	
Gebiedsvisie De Koog		
Op 11 februari 2025 is door de Raad het vervolg van de gebiedsvisie De Koog vastgesteld (raadsbesluit 1603184). In het besluit is een fasering opgenomen van de kosten. De lasten in 2026 zijn hoger ten opzichte van 2025 gezien het budget gedurende het jaar 2025 is ingegaan en in 2026 betrekking heeft op het gehele jaar.	120	
Kapitaallasten		
In 2026 worden ten opzichte van 2025 hogere afschrijvings- en rentelasten geraamd op diverse panden.	652	
Frictiebudget poppodium P3		
In 2025 was een incidenteel budget geraamd ter ondersteuning van de verbouwing van de P3, in 2026 zal dit budget niet meer nodig zijn.	-509	
Energievergoeding theater		
In 2026 zullen er zonnepanelen zijn geplaatst op het dak van het theater. De bijbehorende energievergoeding is vanaf 2026 geraamd, wat hogere baten tot gevolg heeft en in 2027 wordt de salderingsregeling van kracht en nemen de baten weer af.		-167
Herontwikkeling Kalversteeg		
Bij de Voorjaarsnota 2024 is een voorstel tot de herontwikkeling van de Kalversteeg goedgekeurd. Deze herontwikkeling heeft kapitaallasten tot gevolg. De dekking van deze hogere lasten vindt plaats uit de huuropbrengsten.	195	-195
Verliesvoorziening grondexploitatie Schapenmarkt		
Op 25 februari 2025 is door de Raad de grondexploitatie Schapenmarkt vastgesteld (raadsbesluit: 1605488). Bij het openen van de grondexploitatie is een verliesvoorziening getroffen. Het treffen van de voorziening vond plaats in 2025, waardoor er in 2026 sprake is van een lagere last.	-1.646	
Grondexploitaties		
De baten en lasten van grondexploitaties zijn aangepast op basis van het vastgestelde meerjarenprogramma grondexploitaties (MPG) 2025, welke is vastgesteld door de Raad	-1.755	1.763

BV071 Ruimtelijke ordening	Lasten	Baten
op 20 mei 2025 (raadsbesluit: 1613123). In 2026 leidt dit tot een verlaging van de baten en lasten.		
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	146	-46
Totaal	-2.933	1.355

Reserves

Reserve gronden

In 2026 wordt een bedrag van € 937.000 onttrokken aan de reserve gronden. De onttrekking heeft met name betrekking op het vervolg van de gebiedsvisie De Koog (€ 675.000), uitvoering van het programma 2040 (€ 150.000) en diverse andere gebiedsontwikkelingen (€ 112.000).

Reserve omgevingsplan

Bij de Jaarrekening 2023 heeft de raad besloten om de bestemmingsreserve omgevingsplan in te stellen. Dit zorgt ervoor dat de incidentele Rijksbijdragen voor de implementatie van de Omgevingswet beschikbaar blijven om de doelen van de wet te bereiken. In de decembercirculaire 2023 is er circa € 1 miljoen beschikbaar gesteld voor Purmerend voor de jaren 2023-2025. Dit bedrag wordt tot 2029 ingezet om de externe advies- en onderzoekskosten te bekostigen om tot een definitief omgevingsplan te komen. Een bedrag van € 200.000 wordt in 2026 onttrokken voor externe advies- en onderzoekskosten.

Voorzieningen

Voorziening groot onderhoud gebouwen

De meerjarenraming groot onderhoud is geactualiseerd. In 2026 is per saldo een onttrekking aan de voorziening begroot van €2.001.000.

Voorziening bijdragen nota Prof

In 2026 is geen toevoeging of onttrekking aan de voorziening begroot.

Voorziening gebiedseigenkosten Middenbeemster/ De Koog/ Waterlandkwartier/ Zuidoostbeemster

In 2026 is geen toevoeging of onttrekking aan deze voorzieningen van gebiedseigenkosten begroot.

Voorziening kostenverhaal Mobiliteitsoplossingen centrumgebied/ Mobiliteitsoplossingen Waterlandkwartier/ Sociale woningbouw/ Groen en mobiliteit/ Infrastructuur Wagenweggebied

In 2026 is geen toevoeging of onttrekking aan deze voorzieningen van de nota Gebiedsoverstijgende Kosten Purmerend begroot.

Investerings

De jaarschijf 2026 van programma 7 heeft een totaalbedrag van € 16,8 miljoen aan investeringen. . Van de overige investeringen heeft € 1,1 betrekking op Verduurzaming van panden, € 0,3 voor

de herinrichting van het Slotplein, € 5,35 miljoen betrekking op de Oostflank/Pumer Zuid Zuid, € 4,6 miljoen op maatschappelijke ruimtes en kinderopvang bij scholen (IHP) en € 5,4 miljoen op de verbouwing van P3. Voor de specificatie van de investeringen wordt verwezen naar de bijlage Meerjareninvesteringsplanning.

Programma 8

Veiligheid

Visie

We zien graag dat inwoners van de gemeente Purmerend zich veilig en prettig voelen. Veiligheid is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. De gemeente heeft de regiefunctie en stimuleert de goede uitvoering van taken door politie, brandweer en andere hulpverleningsdiensten. Bij de inrichting van de openbare ruimte houden we rekening met veiligheidsaspecten. Dat gaat verder dan algemene maatregelen om onveilige situaties te voorkomen. Het gaat ook over op elkaar passen, snelle reactie bij meldingen en een vertrouwd gezicht in de wijk, buurt of het dorp zoals de wijkmanagers.

Doelen en activiteiten

Op 30 maart 2023 heeft de gemeenteraad het Integraal Veiligheidsplan Purmerend (IVP) 2023-2026 vastgesteld. Hiermee is de koers bepaald voor het veiligheidsbeleid voor een periode van 4 jaar.

Daarin zijn 5 thema's geprioriteerd:

1. Ondermijnende criminaliteit
2. Digitale veiligheid
3. Zorg en veiligheid

4. Jeugd en veiligheid

5. Leefbaarheid

De burgemeester en het college brengen 1 keer per jaar verslag uit over de uitvoering van het veiligheidsbeleid. Er wordt een terugblik van het afgelopen jaar en een vooruitblik op het komende jaar gegeven. Op deze wijze wordt zichtbaar wat de voortgang is op de geprioriteerde onderwerpen uit het IVP en welke veiligheidsvraagstukken in dat jaar de aandacht vragen. Dit document heet het Jaaruitvoeringsprogramma (JUP).

Werkwijze en capaciteit

Bij de Voorjaarsnota 2024 is extra capaciteit toegevoegd aan het veiligheidsdomein. Inmiddels zijn alle functies ingevuld en worden stappen gezet naar een proactieve werkwijze. Met name op het gebied van jeugd en veiligheid boeken we daarmee voortgang. De verwachting is dat de aankomende jaren de groeiende veiligheidsvraagstukken in de gemeente een grotere inzet vragen. Ondertussen zijn er voor verschillende onderwerpen extra (tijdelijke) krachten ingezet. Er wordt momenteel gewerkt aan de positionering (zowel intern als extern) van team Integrale Veiligheid.

Bij de acties vanuit team Veiligheid is communicatie een belangrijke schakel. Dit geldt zowel preventief, zoals bij strategische advisering, persberichten, campagnes en informatiebijeenkomsten, als na een incident wanneer bestuurlijke advisering, crisiscommunicatie, (pers)woordvoering, bewonersbrieven en buurtbijeenkomsten aan de orde zijn. De toename van het aantal incidenten heeft geleid tot langdurige extra inzet van team Communicatie. Voor de tweede helft van 2025 is daarom gekozen voor het tijdelijk uitbreiden van het team. In deze periode wordt een voorstel voorbereid voor een structurele oplossing.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Ondermijnende criminaliteit

- We werken aan het verbeteren van onze gemeentelijke informatiepositie op het gebied van ondermijnende criminaliteit om beter zicht te krijgen op de lokale problematiek, zodat we niet incident- maar probleemgericht kunnen werken. Het registratiesysteem Kedo helpt hierbij. Indien nodig werken we aan het verrichten van analyses. Denk hierbij aan fenomeenanalyses, met bijvoorbeeld hulp vanuit NH Veilig, voorheen het Regionale Informatie- en Expertisecentra (RIEC).
- We werken aan het vergroten van de bewustwording en weerbaarheid van zowel de ambtelijke en bestuurlijke organisatie als van inwoners en ondernemers. Dit helpt om ondermijnende criminaliteit te voorkomen, te herkennen en het stimuleren van melden. Denk hierbij aan het blijven promoten van het meldpunt Meld Misdaad Anoniem, waar inwoners en ondernemers vermoedens anoniem kunnen melden. Ook werken we in 2026 aan het bevorderen van de gemeentelijke weerbaarheid. Dit doen we door de aanbevelingen uit de Noord-Hollandse weerbaarheidsnorm voor alle gemeenten in onze provincie verder uit te werken en uit te voeren, in relatie tot de gemeentelijke weerbaarheidsscan.
- Purmerend wil blijven inzetten op preventie en het opwerpen van barrières ter beëindiging of voorkoming van criminele activiteiten. Bijvoorbeeld door het verbeteren van het Bibobstelsel binnen de gemeente. De Wet Bibob is een (preventief) bestuursrechtelijk instrument en staat voor Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur. Dit is een belangrijk instrument in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. We geven in 2025, met tijdelijke

middelen, de uitvoering van Bibob een boost en kunnen deze aanpak vanaf eind 2025 borgen door een vaste kracht hierop in te zetten. In deze begroting zijn structurele middelen voor Bibob opgenomen. Verder maken we Purmerend onaantrekkelijk voor criminelen door het inzetten van bestuurlijke bevoegdheden, zoals toepassing van de Wet Damocles en het opleggen van een last onder dwangsom. Artikel 13b Opiumwet - ook wel aangeduid als de Wet Damocles - biedt de burgemeester de mogelijkheid om drugshandel te bestrijden door middel van het opleggen van een last onder bestuursdwang. Het opleggen van een dwangsom doen we op basis van onze Beleidsregels bestuursrechtelijke aanpak drugshandel op straat Purmerend.

- We hanteren een repressieve en integrale aanpak om ondermijnende criminaliteit stevig aan te pakken en de effecten van ondermijning in de samenleving tegen te gaan. Denk hierbij aan integrale controles, waar bij het aantreffen van criminele activiteiten, panden kunnen worden gesloten. Verder brengen we complexe multidisciplinaire casuïstiek in bij NH Veilig en voeren we onder andere bestuurlijke prostitutiecontroles uit. Dit zijn controles die gemeenten uitvoeren om te controleren op de naleving van de regels rondom prostitutie. Dit omvat het toezicht op vergunningen, het tegengaan van illegale prostitutie, en het beschermen van sekswerkers en klanten.

Digitale veiligheid

- We richten ons op de voorwaarden voor het voorkomen van cyberaanvallen en informatielekken, en om voorbereid te zijn op scenario's waarin het misgaat. Als cyberincidenten en -crises plaatsvinden en effect hebben op de inwoners, bedrijven en de openbare orde en veiligheid, treedt de reguliere aanpak van crisis- en rampenbestrijding in werking. Werkprocessen en protocollen voor dit soort gevallen worden doorlopend verbeterd om goed voorbereid te zijn.
- We willen voorkomen dat inwoners, bedrijven en instellingen slachtoffer worden van gedigitaliseerde criminaliteit en hen adequaat helpen indien dit toch gebeurt. Dit doen we met bewustwordingscampagnes, voorlichtingen en andere acties. Ook versterken we de regionale samenwerking op het gebied van digitale veiligheid en pakken we preventieve projecten op met andere gemeenten en ketenpartners.
- We proberen maatschappelijke onrust en openbare ordeverstoring door uitlatingen in het online domein te voorkomen. Wanneer dit zich toch voordoet, handelen we adequaat en repressief. Hoewel dit een nog relatief onbekend gebied is maken we gebruik van regionale en landelijke samenwerkingsverbanden om hiermee aan de slag te gaan.
- We zien dat de maatschappij, en daarmee ook onze organisatie, steeds 'ICT-intensiever' wordt. De cloud is ondertussen niet meer weg te denken en verschillende applicaties zijn alleen nog maar cloudgebaseerd. De overgang naar de cloud brengt naast kansen ook risico's met zich mee als het gaat over data-eigenaarschap, koppelingen, back-up eisen en beschikbaarheidsnormen. Dit vraagt om een nieuwe visie op het 'hybride werken'.
- De Digitale Hulpverlener (DHV) is een rol binnen organisaties gericht op het bevorderen van digitale veiligheid. Deze rol is vergelijkbaar met een bedrijfshulpverlener (BHV), maar dan specifiek voor digitale incidenten. Een DHV'er is geen cyberexpert, maar een medewerker die getraind is om digitale risico's te herkennen, incidenten te melden en collega's te ondersteunen tijdens digitale calamiteiten. Het doel is om mkb-bedrijven te informeren over cyber risico's en handvatten te geven om hen cyberweerbaarder te maken, én zoveel mogelijk ondernemers in de gemeente aan te sporen een DHV'er te implementeren in hun organisatie. We organiseerden in 2025 informatiebijeenkomsten en een DHV training voor ondernemers. In 2026 evalueren wij dit en kijken wij wat er verder nodig is.

Zorg en veiligheid

Er is een groeiende groep inwoners met een opeenstapeling van persoonlijke problemen op het gebied van zorg en veiligheid. De opgave op dit gebied omvat een breed scala aan problematiek. Het gaat altijd om personen of groepen met multi-problematiek die verminderde leefbaarheid, overlast of onveiligheid veroorzaken, zowel op kleine schaal (binnen het gezin, netwerk of huishouden) als op grote schaal (in de openbare publieke ruimte).

- We richten ons op tijdige en passende zorg aan kwetsbare inwoners, zodat deze weer grip krijgen op hun leven en het risico op terugval of afglijden wordt verkleind. Zo ontstaan er minder veiligheidsproblemen en kan de veiligheid (structureel) worden hersteld. Dit doen we met onze lokale casusaanpak. Hieronder valt ook de aanpak van complexe casuïstiek en geweldsincidenten, zoals explosies bij woningen en steek- en schietincidenten die de openbare orde, veiligheid en leefbaarheid verstoren. We maken hierbij gebruik van de inzet van bestuurlijke bevoegdheden, zoals het tijdelijk sluiten van een woning, het opleggen van een verblijfsontzegging of een tijdelijk huisverbod bij huiselijk geweld.
- Om de lokale casusaanpak te verbeteren, richten we ons op het versterken van de lokale integrale en domeinoverstijgende samenwerking. Dit doen we met een kernteam waarin collega's uit verschillende disciplines snel met elkaar kunnen schakelen.
- We zetten ook in op regionale samenwerking door kennis te delen en te verzamelen waarmee we een merkbaar verschil voor kwetsbare inwoners kunnen maken. Daarnaast streven we naar een afgestemde aanpak voor professionals uit de regio Zaanstreek-Waterland, gericht op het verbeteren van zorg en veiligheid. Op die manier is het zowel voor professionals als inwoners uit onze regio duidelijk welke hulp er wordt ingezet. In deze begroting is daarvoor een extra functionaris zorg en veiligheid opgenomen. Deze functie is bedoeld om een stevige verbinding te leggen tussen regionale beleidsontwikkeling (zoals binnen het programma Allen voor Eén) en de lokale uitvoering van onze opgaven in Purmerend. Het voorzitterschap van Allen voor Eén is belegd bij onze gemeente.

De opgave zorg en veiligheid betreft een integrale aanpak van complexe problematiek waarbij veiligheid en zorg onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. De regie op de zorg en veiligheid thema's liggen primair voornamelijk binnen het veiligheidsdomein.

Jeugd en veiligheid

Sinds 2023 heeft Purmerend een gestructureerde brede aanpak jeugd en veiligheid. We werken in 2026 aan de volgende punten:

- Lokale en regionale samenwerking verbeteren om jeugdoverlast en criminaliteit te voorkomen en aan te pakken. Denk hierbij aan intensievere samenwerking met scholen en ketenpartners, zoals politie, GGD en jongerenwerk. Maar ook met interne teams zoals Loket jeugd en leerplicht. Deze samenwerking heeft als doel om bij signalen van afglijdende jeugd beter samen te werken en vlotter te schakelen waardoor jongeren op tijd begeleiding krijgen. In het in juli 2025 gesloten convenant Veilige School staan samenwerkingsafspraken tussen de Waterlandse scholen, de gemeente/regio en de politie over het creëren van een veilig klimaat in en om school. Het convenant heeft een preventieve functie. Zeker nu ook de scholen in het primair onderwijs aangesloten zijn. Voor deze regierol vanuit Veiligheid zijn tot dusver tijdelijke middelen ingezet. Met voorlichtingslessen en webinars vergroten we de bewustwording en weerbaarheid onder jongeren, ouders en professionals om het afglijden van jeugd te voorkomen, te herkennen en signalen tijdig te melden.

- We vangen zorgwekkende signalen eerder op in het Vroegsignaleringsoverleg en pakken waar nodig door in de groepsaanpakken om groepsdynamieken te doorbreken. Met de komst van 2 regisseurs Persoonsgerichte aanpak in 2025 wordt stevig ingezet op recidivebestrijding en gedragsverandering bij afglijdende jeugd. Hierbij wordt het hele gezin en de directe omgeving betrokken om een positieve verandering teweeg te brengen. We gebruiken zowel preventieve als repressieve interventies om jonge aanwas te voorkomen, doorgroeiërs aan te pakken en te voorkomen dat ze verder afglijden. Tot slot richten we ons repressief op ondermijnende beroepscriminelen.

Leefbaarheid

De leefbaarheid van een buurt of wijk is een integraal vraagstuk waar het veiligheidsdomein zijn aandeel in heeft. Leefbaarheid gaat over de fysieke omgeving, voorzieningen, sociale samenhang, overlast en (on)veiligheid. Leefbaarheidsthema's zijn dus niet per definitie veiligheidsthema's. Het team Veiligheid werkt nauw samen met andere partijen om de leefbaarheid te bevorderen en te behouden. Taken van team Veiligheid zijn:

- Voortzetting van de samenwerking tussen de handhavers, jeugdboa's, politie en andere partners, zoals Spurd, Clup, wijkmanagers en team Veiligheid.
- Toezicht houden op afgegeven vergunningen bouwen, APV en bijzondere wetten en controle op bestaande gebouwen en bedrijven.
- Samenwerken met de wijkmanagers die de leefbaarheid in Purmerend monitoren en korte lijnen hebben met inwoners.

Verbindingsnetwerk

Het verbindingsnetwerk is een netwerk dat signalen oppikt, elkaar ondersteunt en organisaties en ideeën met elkaar verbindt. Veel mensen en organisaties in het verbindingsnetwerk hebben moeite met de groeiende polarisatie in de samenleving en proberen juist te verbinden. We nodigen het verbindingsnetwerk 2 keer per jaar uit. Naast de burgemeester, politie, welzijn en brandweer zijn er zo'n 60 personen van verschillende groepen uit de stad aanwezig.

Aanpak explosies

Naar aanleiding van de explosies in Purmerend is in 2025 een integrale aanpak ontwikkeld, waarin zowel interne afdelingen als externe partners zoals de politie, het Openbaar Ministerie, welzijnsinstellingen en woningcorporaties nauw samenwerken. Dit resulteert in een handelingskader, waarbij de input van getroffen bewoners/ondernemers en omwonenden direct wordt meegenomen. Met woningcorporaties hebben we afspraken gemaakt over de samenwerking na een incident. We schakelen snel, met als belangrijkste doel de openbare orde en veiligheid zo snel mogelijk te herstellen.

De frequentie en ernst van de explosies maken dat we intern onze werkwijze hebben geoptimaliseerd. Daarbij werken we ook regionaal en landelijk samen om deze nieuwe, complexe werkelijkheid het hoofd te bieden. In 2026 trekken we hier nog meer samen in op door te delen en te leren met elkaar.

Aanvullend

- De toenemende internationale spanningen, hybride dreigingen, zoals digitale aanvallen en desinformatie, én de gevolgen van klimaatverandering stellen ook gemeenten voor nieuwe veiligheidsuitdagingen. Deze ontwikkelingen vragen om een versterking van de lokale weerbaarheid, zowel van de organisatie als van de samenleving. In diverse bijeenkomsten van onder andere de VNG en het Veiligheidsberaad is benadrukt dat gemeenten hierin een proactieve rol moeten gaan vervullen. Dit brengt naar verwachting ook financiële en personele consequenties met zich mee, met name op het vlak van regie, coördinatie en samenwerking met veiligheidspartners. De VNG is met het kabinet in overleg over extra middelen.
- De begroting van de Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland (VrZW) staat onder druk door landelijke ontwikkelingen. Voor 2026 wordt een tekort van € 1,6 miljoen verwacht, onder meer door een korting op de rijksbijdrage voor crisisbeheersing en het uitblijven van compensatie voor de aanpassing van het brandweerstelsel. Tegelijkertijd is er sprake van een verhoging van de gemeentelijke bijdrage vanwege indexatie en eerder vastgesteld beleid. De conceptbegroting 2026 van de VrZW is op 26 juni 2025 vastgesteld door de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft een positieve zienswijze afgegeven op de conceptbegroting 2026 en waardering uitgesproken voor de koers die de veiligheidsregio heeft voorgesteld om tot bezuiniging te komen.
- Het gemeentelijke beleid voor cameratoezicht is bijna klaar en is in de afrondende fase. Vervolgens stellen we ook regels vast voor camera's die geplaatst worden op grond van artikel 151C gemeentewet. Dit artikel bepaalt dat het doel van gemeentelijk cameratoezicht het handhaven van de openbare orde is. Samen met 4 andere gemeenten wordt gezocht naar een andere locatie om de bovengenoemde camera's uit te kijken. Dit komt omdat de politie het huidige pand per 31 december 2025 afstoot. Er moeten dan extra kosten gemaakt worden voor het huren (structureel), mogelijk verbouwen en verhuizen (incidenteel).

Wat mag het kosten

Bedragen x € 1.000

PGRo8	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	12.602	13.101	13.213	14.335	14.349	14.341	14.391
Baten	-137	-20	-20	-19	-19	-19	-19
Saldo	12.464	13.081	13.193	14.315	14.329	14.322	14.371

In dit programma hebben we voor de begroting 2026 € 1.122.000 hogere lasten en € 1.000 lagere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2025-2026

BVo81 Veiligheid	Lasten	Baten
Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland 2026		
Een stijging van de lasten door hogere bijdrage aan Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland. Deze verhoging is aan de raad voorgelegd in juni 2025 (Raadsbesluit 1612390).	797	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	325	1
Totaal	1.122	1

Reserves

Dit programma heeft geen reserves.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringsen

De jaarschijf 2026 van programma 8 heeft een totaalbedrag van € 0,35 miljoen aan investeringen. Dit betreft het project zonnepanelen op Gorslaan 50 (brandweerkazerne).

Programma 9

Economie

Visie

Purmerend staat voor grote (transitie) opgaven waar we de aankomende periode flink in moeten investeren. Alle sectoren hebben op een of andere manier te maken met deze opgaven. Het gaat dan onder meer om de energietransitie, innovatie, circulaire economie en klimaatadaptatie. We hebben als gemeente met onze ondernemers in de maakindustrie, agrarische sector, IT-cluster, detailhandel en horeca, de uitgangspositie in de economische visie vastgelegd en samen bepaald dat we deze transitie actief willen (blijven) uitvoeren. We willen daarin zo veel mogelijk voorop lopen. Ondernemen in een economie en samenleving die snel verandert, vraagt om regionale samenwerking in Zaanstreek-Waterland en de Metropool Regio Amsterdam. Daarnaast zijn creativiteit, samenwerking tussen publieke en private partijen, en bovenal een 'ondernemende' overheid die signaleert, faciliteert en stimuleert, essentieel. Per onderdeel bepalen we welke rol we kunnen en willen vervullen.

De wereldeconomie blijft een wezenlijke impact hebben op de landelijke economie, en daarmee ook op de regionale en stedelijke economie. De schaarste aan grondstoffen werkt door in hogere

grondstofprijzen waarbij de inflatie afneemt, maar aan de hoge kant blijft. Ook de rente op de geld- en kapitaalmarkten blijft oplopen. We kunnen als lokale overheid niet alles oplossen, maar er wel voor zorgen dat we samen met onze ondernemers blijven optrekken en hen steunen in het aanpakken van de uitdagingen die we hiervoor hebben omschreven.

Het investeren in de lokale en regionale economie is juist nu van groot belang. Hiermee behouden, en waar mogelijk vergroten, we de werkgelegenheid voor onze eigen inwoners en creëren we ook draagvlak voor de commerciële en niet-commerciële voorzieningen in de gemeente. Bovendien zullen publieke investeringen als een multiplier werken voor investeringen vanuit het bedrijfsleven, wat een stimulans geeft aan de gewenste economische ontwikkelingen.

Bijna iedere sector heeft te maken met krapte op de arbeidsmarkt. Een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt blijft speerpunt van ons beleid. We streven ernaar om (jong) talent hier op te leiden en kennis lokaal te behouden en in te zetten. Dit is en blijft nodig voor een gezonde en toekomstbestendige lokale arbeidsmarkt.

Doelen en activiteiten

Onze economische visie is de stip op de horizon. We streven ernaar om alle doelstellingen uit deze visie in 2040 te hebben behaald. Dit doen we op basis van 4 pijlers:

1. Innovatieve voedselkamer, werelderfgoed de Beemster en toerisme.
2. Stimulering arbeidsmarkt, (tech) onderwijs en campusontwikkeling.
3. Centrumontwikkeling en voorzieningen in de stad (waaronder Programma Binnenstad).
4. Bedrijventerreinen en circulaire economie.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

1. Innovatieve voedselkamer en werelderfgoed de Beemster

De agrarische sector staat de komende jaren voor forse uitdagingen, zoals verduurzaming, vergroten van de biodiversiteit en het verminderen van stikstofdepositie. Daarnaast moeten ondernemers alle zeilen bijzetten om met hun bedrijven een goed inkomen te kunnen verdienen. Het is daarom van belang dat we hen zo veel mogelijk ondersteunen bij het aanpakken van deze uitdagingen. Verder zijn we, samen met onze partners, bezig om ons UNESCO Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster nog beter (digitaal) uit te dragen. Hierbij gaat het niet enkel om het feit dat mensen weten dat we werelderfgoed zijn, maar ook waarom. Daarom zetten we vooral in op:

- Het verbeteren van het toekomstperspectief voor agrarische ondernemers in de Beemster.
- Het versterken van het Beemstermerk en Droogmakerij de Beemster.
- Het bevorderen van de toeristische aantrekkelijkheid van onze gemeente in samenwerking met de regio.

In dit kader pakken we in 2025 de volgende acties op of zetten we voort:

- Deelname aan het landelijke project kringlooplandbouw.
- Het inzetten van een duurzaamheidscoach voor agrarische ondernemers.
- Het opstellen van een toekomstvisie voor agrarische ondernemers.

- Promotie van streekproducten, onder andere door een bijdrage aan de Laag Hollandse Makersmarkt, en het (door)ontwikkelen van streekproductenroutes.
- Deelname aan het project 1001 hectare van de Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) en Stichting Urgenda.
- Het stimuleren van de korte voedselketen, onder andere door deelname aan de netwerkorganisatie Voedsel Verbind(t) en het MRA-project Groene Stelling.
- Het verder oppakken van acties die voortkomen uit het rapport 'Wat betekent het om werelderfgoed te zijn', onder meer door het opstellen van een werkplan.
- Het versterken en verbeteren van de promotie en marketing van Purmerend als onderdeel van de regio Waterland. Dit doen we onder meer door:
 - De toeristische organisatiestructuur in de regio te versterken.
 - Het identiteitsboek te gebruiken als onderlegger voor de samenwerking met regionale en landelijke organisaties, zoals Amsterdam Marketing, NBTC, ANWB en NS.
 - Het uitbreiden van de digitale mogelijkheden.
- Het verkrijgen en behouden van voldoende data over en inzicht in de bezoekers door deelname aan landelijke of provinciale scans of onderzoeken.

De visie op recreatie en toerisme is eind 2024 vastgesteld. Deze visie omvat 4 sleutelthema's: overnachten, agrotourisme, water en cultuur. Daarnaast zijn 8 sleutellocaties bepaald:

1. Purmerbos
 2. Neckerhout
 3. Binnenstad Purmerend
 4. Middenbeemster (ontwikkeling bezoekerscentrum)
 5. Vurige Staart
 6. De Koog
 7. Westbeemster (grens tussen gemeenten Purmerend en Alkmaar)
 8. Fiets- en wandeloversteek tussen Purmerend en de Beemster (over het Noord-Hollands Kanaal).
- Deze thema's en locaties worden verder uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. In de komende tijd wordt dit uitvoeringsprogramma geconcretiseerd en uitgevoerd.

2. Stimulering arbeidsmarkt, (tech) onderwijs en campusontwikkeling

Binnen deze pijler staat het verminderen van de kloof tussen onderwijs en de arbeidsmarkt voorop, net als het behoud en het stimuleren van (jong) talent in de gemeente en de regio. Innovatie is de leidraad voor de activiteiten die we in dit verband uitvoeren. Gelet op onze ambities voor de campusontwikkeling op De Koog, is het belangrijk ons te richten op e-sports, gaming en (creative) tech. We ontwikkelen Purmerend door samen met alle betrokken partijen de digitale transitie te realiseren. Ook blijven we andere belangrijke sectoren (focus op bouw, techniek, zorg, transport en onderwijs) ondersteunen bij de instroom van voldoende en goed opgeleid personeel. Daarnaast werken we mee aan de oprichting van een regionaal werkcentrum in de arbeidsmarktregio Zaanstreek-Waterland, als uitwerking van landelijke maatregelen.

In dit kader pakken we in 2026 de volgende acties op of zetten we voort:

- Ondernemers ondersteunen en begeleiden bij het starten van een bedrijf via het startersloket.
- Deelname aan het regionaal beraad (ZW) de Amsterdam Economic Board, de MRA en de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij InWest (ROM InWest).
- Ontwikkeling van de EISPORTS TECH CAMPUS.

- De doorontwikkeling van cross-overs tussen IT en overige sectoren, het realiseren van doorlopende leerlijnen, het integreren van IT in overige opleidingen en het faciliteren van bedrijven bij digitalisering.
- Acties uitvoeren vanuit sectortafels; tafels waarin onderwijs, bedrijfsleven en overheid per sector zijn vertegenwoordigd en samen arbeidsmarktvraagstukken aanpakken.
- We zijn nauw betrokken bij de uitvoering van het programma Regio Deal Waterland, met de focus op programmalijn 'werken en leren'.
- De organisatie van het evenement Waterland Werkt (vanuit P2000 Plus), waar scholieren, studenten, leerlingen en hun ouders kennis kunnen maken met opleidingen en beroepen.
- Innovatie in het bedrijfsleven stimuleren met hulp van de Amsterdam Economic Board, de MRA en de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij InWest.

Op de E|SPORTS TECH CAMPUS in Purmerend komen ondernemers, studenten, sporters en beleidsmakers samen. Verbonden door 1 overtuiging: gamification is geen spelletje, maar een manier om te leren, te innoveren en maatschappelijke uitdagingen aan te pakken. Onderwijs, sport, overheid en bedrijfsleven vormen hier een hechte community. We bouwen met tech en innovatie samen aan oplossingen voor vandaag én morgen – van betere zorg en vernieuwend onderwijs tot duurzame economische groei. Hier leer je door te doen. Experimenteren, falen, aanpassen, doorgaan en successen vieren. Deze campus is een plek om te groeien, samen te werken en impact te maken. Voor de regio. Voor de wereld. Gamification is hier geen spelletje, maar een serieuze aanpak. Iedereen speelt zijn eigen spel. Maar we winnen samen. We werken de komende periode aan het versterken van een innovatie-ecosysteem door:

- De zichtbaarheid van de ondernemers, het onderwijs en de oplossingen te vergroten door middel van marketing & communicatie en business development
- Het opzetten van het Livinglab met een innovatieagenda over 3 programmalijnen:
 1. Gezonde leefstijl (sport en bewegen, ouderenzorg)
 2. Talentontwikkeling (inclusief educational tech)
 3. Toekomstbestendig bedrijfsleven
- Het vergroten van het ecosysteem van onderwijs, ondernemers, sportorganisaties en overheden, zowel lokaal, regionaal als landelijk.
- Het opzetten van een evenementenprogramma om ontmoetingen en kennis deling aan te jagen en faciliteren
- Samen met de stakeholders het actieplan governance en organisatiestructuur voor de campus uit te werken.
- Een campusorganisatie op te starten.
- Placemaking en daarmee het zichtbaar maken van de campus in het gebied.
- Het uitvoeren van de ontwikkelstrategie.

3. Centrumontwikkeling en voorzieningen in de stad

De gemeente Purmerend groeit de komende jaren verder door. Dat heeft consequenties voor de huidige en toekomstige voorzieningen in de (binnen)stad. Het gaat daarbij om commerciële en niet-commerciële voorzieningen. We moeten aandacht blijven houden voor voldoende aanbod in Purmerend, zodat inwoners en bezoekers niet alleen een beroep kunnen doen op de noodzakelijke voorzieningen maar ook op een aantrekkelijke manier in onze gemeente kunnen winkelen, verblijven en recreëren. Pijler 3 van de economische visie omschrijft in dit kader 4 doelstellingen:

1. Het behoud en versterken van bestaande voorzieningen en het realiseren van nieuwe voorzieningen die aansluiten bij de behoeften van inwoners en bezoekers van Purmerend.
2. Het versterken van de samenwerking met en tussen ondernemers, pandeigenaren in de binnenstad en de overige winkelgebieden, onder andere door het ontwikkelen en faciliteren van nieuwe bedrijveninvesteringszones.
3. Het verbeteren van de communicatie met en tussen ondernemers, en tussen ondernemers en overige betrokkenen waaronder de gemeente.
4. Het toekomstbestendig maken van de binnenstad van Purmerend.

Een beleidskader voor de dagelijkse voorzieningenstructuur wordt, samen met een beleidskader voor maatschappelijke voorzieningen, de woon(zorg)visie en het integraal huisvestingsplan onderwijshuisvesting, gebruikt als basis voor de realisatie van dergelijke voorzieningen in toekomstige woningbouwplannen.

Voor 2025-2027 gaan we aan de slag met de volgende onderdelen voor programma Binnenstad:

- Het Verhaal van de Binnenstad: Dit verhaal vertelt de unieke identiteit en de sterke punten van de binnenstad van Purmerend, zodat zowel bewoners als bezoekers zich verbonden voelen met de binnenstad. Het zet de binnenstad op de kaart als aantrekkelijke plek waar het goed ondernemen, werken en wonen is. We trekken hiermee nieuwe bezoekers, toeristen en ondernemers aan. We gaan de komende jaren verder met het vertellen, uitbreiden en uitdiepen hiervan.
- Onderzoek naar de Opwaardering van de Stadsboulevards en het Singelpark: De stadsboulevards worden opgewaardeerd om de verblijfskwaliteit en aantrekkelijkheid van de binnenstad te vergroten. Het Singelpark wordt ontwikkeld als een gebied (groen en water) rondom de binnenstad, wat bijdraagt aan de verblijfskwaliteit en de verbinding met andere stadsdelen.
- Project Schapenmarkt: De herontwikkeling van de Schapenmarkt gaat over het gebied tussen de Nieuwstraat, Plantsoenstraat en Plantsoengracht én de singel rondom de oude begraafplaats, plus de camperparkeerplaats Bolwerk. De oude begraafplaats valt binnen het ontwikkelgebied, maar wordt niet meegenomen in de plannen. Het ontwerp dat we willen laten ontwikkelen bestaat uit verschillende onderdelen die samen een unieke, beeldbepalende plek vormen. Denk aan een bijzonder gebouw, een hotel, horeca, wonen, maatschappelijke en economische voorzieningen, en een bijzondere openbare ruimte met een groen dakplein waar mensen elkaar (gratis) kunnen ontmoeten. Ook is er parkeergelegenheid, wordt het historisch Bolwerk verstevigd en komt er een plek voor jongeren. We werken hierin in verschillende fasen: van structuurontwerp en schetsontwerp tot voorlopig en definitief ontwerp..
- Stimulering van sport, spelen en ontmoeten: We gaan verder met het aankleden van de openbare ruimte en stimuleren van activiteiten die ontmoeting en beweging stimuleren.
- Inrichting sfeergebieden en aankleding openbare ruimte: De openbare ruimte in de binnenstad wordt aantrekkelijker gemaakt door vergroening en aankleding die past bij de verschillende sfeergebieden. Dit maakt het voor bezoekers, toeristen en bewoners fijner om hier te verblijven. Een onderdeel hiervan is bijvoorbeeld de vergroening van de binnenstad en het Eggert winkelcentrum, en het plaatsen van zitplekken op verschillende locaties in de binnenstad, waar al een flinke start mee is gemaakt.

- Aanbod versterken: Het versterken van de diversiteit in het aanbod van retail, horeca en maatschappelijke en culturele voorzieningen is cruciaal om een interessante binnenstad te blijven. Om dit te bereiken is in 2023 een matchmaker aangesteld en een bidbook gemaakt die nieuwe (winkel)concepten koppelt aan de juiste locaties in de binnenstad. Hier gaan we de komende jaren mee verder.
- Toegangspoorten hoofdwinkelgebied: Om bezoekers een warm welkom te geven, worden de entrees van de hoofdwinkelstraten (welkom, groen, ontmoeten en historiserend) toegevoegd, We beginnen met de het entree aan de Peperstraat.

4. Bedrijventerreinen en Circulaire economie

Het bedrijfsleven in de gemeente moet in de komende jaren verder verduurzamen. Dat is goed voor de bedrijven zelf, maar ook voor Purmerend als geheel (vermindering van CO₂ emissie). Daarnaast kunnen bedrijven bijdragen aan het bevorderen van innovatie waardoor de verduurzaming sneller en makkelijker kan plaatsvinden. In het kader van pijler 4 van de economische visie zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Het verduurzamen van bedrijven op bedrijventerreinen, in winkelgebieden en in het agrarisch gebied (zie ook pijlers 1 en 3).
- Het verbeteren van de stroomvoorziening om de hiervoor genoemde doelstelling haalbaar en realiseerbaar te maken.
- Het initiëren en faciliteren van alternatieve vormen van duurzame(re) en collectieve energievoorziening op bedrijventerreinen, onder meer door onderlinge samenwerking op deze terreinen (energiehub).
- Het stimuleren van de circulaire economie, zowel lokaal als regionaal.
- Het ontwikkelen en toepassen van specifieke klimaatadaptieve en energiebesparende maatregelen voor bedrijfspanden.
- De samenwerking van bedrijven op bedrijventerreinen te bevorderen, onder meer door stimulering van parkmanagement en de BIZ.
- Het faciliteren van de houtbouwalliantie en het realiseren van de leerlijnen op het gebied van houtbouw in overleg met de bouwers en opleidingen in onze regio.

Hiervoor pakken we in 2026 de volgende acties op of zetten ze voort:

- Het inzetten van een duurzaamheidscoach.
- Het organiseren van kennis- en werksessies over duurzaamheid of circulaire economie.
- Onderzoek uitvoeren naar de transportbeperkingen voor stroom.
- Onderzoek uitvoeren naar alternatieve vormen van stroomleverantie, onder meer biovergisting in de Beemster (zie ook pijler 1).
- Circulaire inkoop en aanbestedingen (voorbeeldfunctie gemeente).
- Het opstarten van een grondstoffenscan op bedrijventerreinen.
- Projecten uitvoeren op het gebied van circulaire economie die door de MRA zijn ontwikkeld.
- Het blijven inzetten op een doorlopende leerlijn op het gebied van houtbouw.
- Parkmanagement toepassen in de Baanstee-Noord.
- Het faciliteren van collectieve(re) vormen van energievoorziening, vooral geothermie.
- Het ontwikkelen van een mogelijke BIZ op bestaande bedrijventerreinen.

Belangrijk om te weten

Het uitvoeren van de acties van de uitvoeringsagenda van de economische visie is niet alleen een verantwoordelijkheid van de gemeente. Ook het bedrijfsleven, onderwijs en de regio Zaanstreek-Waterland en de MRA werken hieraan mee. Het betrekken van deze partijen, evenals de provincie, het Rijk en de Europese Unie, vraagt inzet op alle niveaus. Deze inzet kent vele gradaties: van overleg voeren tot subsidies aanvragen en deelnemen aan specifieke consortia. We onderzoeken hoe we het accountmanagement vanuit Economie kunnen versterken.

Wat mag het kosten

Bedragen x € 1.000

PGRog	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	3.832	3.306	3.859	3.343	3.102	2.407	2.346
Baten	-916	-898	-898	-1.175	-1.185	-1.195	-1.205
Saldo	2.916	2.408	2.961	2.168	1.917	1.212	1.141

In dit programma hebben we voor de begroting 2026 € 516.000 lagere lasten en € 277.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2025-2026

BVog1 Economie	Lasten	Baten
Reclame en Werelderfgoed Beemster		
De gemeente verwacht een structurele stijging van reclame-inkomsten en zet een deel hiervan in voor het beheer van reclameobjecten, versterking van het werkbudget Economie en uitbreiding van de formatie met voor Werelderfgoed en voor recreatie en toerisme. Dit ondersteunt de uitvoering van de Visie Recreatie en Toerisme en de Economische Visie en draagt bij aan een stabielere en effectievere beleidsuitvoering. Dit budget is in de Voorjaarsnota 2025 toegevoegd aan de gemeentelijke begroting. Het resterende bedrag wordt toegevoegd aan het begrotingssaldo.	145	-271
Uitvoeringsagenda economische visie		
Aangezien de looptijd van het Uitvoeringsprogramma Economische Visie 2025 eindigt in 2025, is het noodzakelijk om de uitvoering van de visie voort te zetten. Om de beleidscontinuïteit te waarborgen heeft de raad, in de Voorjaarsnota 2025, extra budget beschikbaar gesteld voor uitvoeringsmiddelen voor de Economische Visie 2026 en 2027. In 2026 is er minder budget beschikbaar dan in 2025 voor het programma.	-340	0
Programma Binnenstad		
In december 2022 heeft de gemeenteraad de visie Programma Binnenstad en het Uitvoeringsprogramma Binnenstad vastgesteld (raadsbesluit 1576060). Om een vervolg te geven aan het programma na 2025 heeft de raad in de Voorjaarsnota 2025 extra budget beschikbaar gesteld voor onder andere het stimuleren van sport, spelen en ontmoeten, de aankleding van de openbare ruimte en realisatie van fietsenstallingen. In 2026 is er minder budget beschikbaar dan in 2025 voor het programma.	-235	0
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	-86	-6
Totaal	-516	-277

Reserves

Reserve regionaal samenwerkingsverband Zaanstreek-Waterland

Op deze reserve zijn geen mutaties geraamd in de begroting 2026.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investerings

Dit programma heeft geen investeringen.

Programma 10

Bestuur en concern

Visie

Het ondersteunen van de lokale democratie, de veiligheidsregio en het bestuur staan in dit programma centraal. Purmerend is een dynamische gemeente die vanaf 2029 meer dan 100.000 inwoners zal tellen.

Er komt nieuwe wetgeving en taken worden gedecentraliseerd. De behoefte van de inwoners van de stad en dorpen staat voor ons voorop. Bestuur en organisatie delen de overtuiging dat een persoonlijke benadering, maatwerk, en flexibiliteit van grote meerwaarde zijn. Dit betekent dat we als concern op deze manier ons werk uitvoeren. In dit programma zijn de kosten opgenomen voor de raad, griffie, het college, regionale samenwerking, bezwaarschriftenprocedures, verkiezingen en het Waterlands Archief.

Doelen en activiteiten

Organisatie

De samenleving ontwikkelt zich snel, en daarmee verandert ook onze opdracht als gemeente. Het Rijk draagt steeds meer taken en verantwoordelijkheden over aan gemeenten, wat directe gevolgen heeft voor onze organisatie. De gemeentelijke organisatie groeit mee met de stad, zodat we aan de gestelde ambities kunnen voldoen en de extra taken vanuit het Rijk kunnen oppakken.

Een gemeente die werkt voor haar inwoners en ondernemers, betekent ook goede en professionele advisering en ondersteuning voor het bestuur, ambtelijke organisatie en regionale samenwerkingsverbanden. Nieuwe wetgeving die op ons afkomt dient goed en integraal in de organisatie te worden opgenomen.

Financieel

Om inwoners betrouwbaar te kunnen bedienen is langdurige stabiliteit in de gemeentefinanciën noodzakelijk. Om maatschappelijke opgaven met de juiste democratische afweging te kunnen oppakken, is financiële armslag noodzakelijk. Dat vraagt om een sluitende begroting voorzien van een meerjarenraming die in evenwicht is. De effecten van kabinetsplannen zijn daarbij een lastig in te schatten factor, maar betekenen regelmatig een bezuiniging. De korte zittingsduur van achtereenvolgende kabinetten leidt ertoe dat er weinig stabiliteit is in de gemeentefinanciën. Het kabinet kiest steeds voor korte termijn oplossingen in plaats van lange termijn investeringen. Ook de jaarrekening behoort in evenwicht te zijn. Daarbij voldoen we aan de richtlijnen van de begrotingscirculaire van de provincie Noord-Holland. Het kabinet is demissionair en de meicirculaire is beleidsarm en weinig verrassend, behalve dat een deel van de jeugdmiddelen uit het advies van Van Ark zijn uitgekeerd. Compensatie voor gestegen kosten zoals bij de Jeugdzorg en WMO vindt slechts in beperkte mate plaats. Ook het 'ravijn' in het gemeentefonds wordt nauwelijks gedempt. Gemeenten komen daarom niet onder bezuinigingen uit. Een verdere uiteenzetting is opgenomen bij de algemene dekkingsmiddelen.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Samenwerking

Purmerend is een betrouwbare partner in de regio, die staat voor haar inwoners en ondernemers en de belangen van Purmerend. Een veilige regio die goed met elkaar samenwerkt:

- Blijven samenwerken met de andere regiogemeenten op onder andere maatschappelijk en economisch gebied, met oog voor de groeiende rol als centrumgemeente en als prominente deelnemer aan de MRA.
- Vormgeven aan de betekenis van de groei van de stad en dorpen voor het gemeentebestuur.
- Blijven inzetten op een goede samenwerking binnen de veiligheidsregio. Dat vraagt om ambtelijke inzet bij de Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland (VrZW).
- Binnen de regio zijn ontwikkelingen gaande op het gebied van herindelingen. Purmerend en Beemster hebben positieve ervaringen opgedaan met de fusie tot de nieuwe gemeente Purmerend. Purmerend werkt daarom mee aan het maken van een robuuste regio.

Regiodeal

De Regio Deal Waterland is toegekend door het Rijk. Dit betekent een investering van 26 miljoen euro om de brede welvaart in onze regio te versterken. Met deze deal zetten we samen stappen

op het gebied van beter wonen, beter leren en beter werken. Zo creëren we een nog sterkere toekomstbestendige regio. De daadwerkelijke uitvoering start eind 2025. Gedurende een periode van 5 jaar (2025-2030) kunnen bestaande projecten worden versterkt en nieuwe initiatieven worden gelanceerd met ondersteuning vanuit de Regio Deal-financiering. Gemeente Purmerend is penvoerder en vervult de kassiersrol, mede namens gemeenten Edam-Volendam, Waterland en Landsmeer.

New Towns

De leefbaarheid en sociale samenhang in voormalige groeikernen (New Towns), zoals Purmerend, verslechteren in een snel tempo als we niet snel ingrijpen. Dat blijkt uit het onderzoeksrapport *Zorgen voor New Towns*; van groeikern tot aandachtsgebied. Dit vraagt om directe actie en ondersteuning van het Rijk om deze gebieden toekomstbestendig te maken. Dit rapport maakt de noodzaak duidelijk van vernieuwing in onze oudere wijken en wijst op het tekort aan voorzieningen, met name sociaal-culturele plekken en ontmoetingsruimten, die bijdragen aan de leefbaarheid en sociale cohesie. Daarom heeft Purmerend zich, samen met 6 andere New Towns - Almere, Capelle aan den IJssel, Helmond, Nieuwegein, Nissewaard en Zoetermeer - gecommitteerd aan een gezamenlijke lobby richting het Rijk. Het doel van deze lobby is financiële steun voor broodnodige ingrepen in onze stad, waaronder verbeteringen in voorzieningen en de openbare ruimte. Daarnaast vragen we om meer passende hulp voor kwetsbare groepen in onze lokale gemeenschap. Als onderdeel van de New Town Alliantie vraagt Purmerend het Rijk om investeringen en opname in landelijke beleidsinstrumenten, zoals de nota Ruimte en het Volkshuisvestingsfonds. De Alliantie schat de investeringsbehoefte op 3 miljard, aangevuld met expertise en regelgevingsruimte, om niet alleen nieuwe woningen te realiseren, maar ook het sociale weefsel in deze wijken te versterken.

Solide en gezond financieel beleid

We sluiten zoveel mogelijk aan bij het VNG advies aan gemeenten. Dat is om bewust tekorten te laten zien vanaf 2026 en keuzes voor te leggen aan de raad die het mogelijk maken de tekorten eerste 2 jaar te dekken. Door de gevolgen van de keuzes van het kabinet te laten zien, wordt een helder signaal afgegeven aan het demissionaire kabinet en de Tweede Kamer dat de gemeentelijke financiën momenteel onvoldoende zijn voor het uitvoeren van het huidige takenpakket. Er dienen meer middelen beschikbaar te komen om alle opgaven en ambities waar te kunnen maken en noodzakelijke uitgaven te kunnen doen. Daar waar het moet, stellen we bij.

- Het tijdig opstellen van planning en control producten die een goed inzicht geven in de realisatie van doelen en de stand van de middelen. Deze is overzichtelijk, betrouwbaar en kwalitatief op niveau.
- Het voorleggen aan de raad van meerdere bezuinigingsopties bij de Voorjaarsnota, zodat de raad kan kiezen.
- Het versterken van het eigen vermogen om de toenemende schulden te kunnen dragen.
- Daarnaast zetten we met de VNG en regiogemeenten in op een actieve lobby richting het kabinet.

Oekraïne en (nood)opvang

De oorlog in Oekraïne duurt voort. Nog steeds moeten Oekraïense ontheemden vluchten voor het aanhoudende geweld en zoeken zij opvang, onder andere in Nederland. We hebben in de regio te maken met meer opvang en tijdelijke huisvesting van bepaalde doelgroepen. In de regio Zaanstreek-Waterland werken we daarop samen. Zaanstad organiseert de asielopvang, Purmerend

het restant van de opdracht opvang van ontheemden uit Oekraïne en de 5 andere gemeenten de opvang van Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV).

- We werken samen met diverse maatschappelijke partners om de ontheemden in onze gemeente een nette en humane opvang te bieden, passend bij de richtlijn die daarvoor door het Rijk is gegeven.
- We vragen bij het Rijk geld aan voor zowel de transitie van locaties naar tijdelijke opvang als voor het beheer van deze locaties.
- We verbeteren bestaande locaties om de leefbaarheid te vergroten en de bezetting te optimaliseren.

Wat mag het kosten

Bedragen x € 1.000

PGR10	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	6.568	6.009	6.163	6.604	6.564	6.695	6.776
Baten	-207	-44	-44	-45	-45	-49	-49
Saldo	6.361	5.965	6.119	6.559	6.519	6.646	6.727

In dit programma hebben we voor de begroting 2026 € 441.000 hogere lasten en € 1.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2025-2026

BV101 Bestuur & concern	Lasten	Baten
Bijdrage Waterlands Archief		
Wegens de jaarlijkse indexatie en hogere kosten neemt de deelnemersbijdrage toe, wat leidt tot hogere lasten.	142	
Gemeenteraadsverkiezingen		
In 2026 zullen de gemeenteraadsverkiezingen plaats vinden. Voor de installatie van de nieuwe gemeenteraad en andere kosten rondom de verkiezingen verwachten we € 100.000 hogere lasten in 2026.	100	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	199	-1
Totaal	441	-1

Reserves

Dit programma heeft geen reserves.

Voorzieningen

Voorziening pensioenen ex-bestuurders

In 2026 staat per saldo een dotatie van € 100.000 aan de voorziening begroot.

Voorziening wachtgeldverplichtingen bestuurders

In 2026 staan er geen dotaties of onttrekking begroot aan de voorziening.

Voorziening RVU

In 2026 staat een onttrekking van € 81.000 aan de voorziening begroot.

Investeringsen

Dit programma heeft geen investeringen.

Financiële overzichten

